

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS
2018 M. GRUODŽIO 31 D.**

TURINYS

PUSLAPIS

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA FINANSINĖS ATASKAITOS	3-6
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	7
FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA	8
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	9
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA	10
AIŠKINAMASIS RAŠTAS:	
BENDROJI INFORMACIJA	11
APSKAITOS PRINCIPAI	11 - 29
TIKROJI FINANSINIO TURTO IR FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ	30 - 32
FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	32 – 45
KAPITALO VALDYMAS	45 - 46
KITOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS	47 – 58

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos centrinės kredito unijos nariams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Sąlyginė nuomonė

Mes atlikome Lietuvos centrinės kredito unijos (toliau - Bendrovė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2018 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje „Sąlyginės nuomonės pagrindas“ aprašyto dalyko įtaką, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės 2018 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jos tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje (TFAS).

Sąlyginės nuomonės pagrindas

2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose Bendrovė apskaitė Lietuvos Respublikos įsigytus pajus, teisiškai žyminčius Lietuvos valstybės dalyvavimą Bendrovės kapitale bei suteikiančius balsavimo teises, kurių vertė yra 8.880 tūkst. eurų, kaip nuosavą kapitalą (26 pastaba). Tačiau remiantis Europos Komisijos patvirtinimu ir pasirašyta sutartimi su Finansų ministerija (26 pastaba), ši valstybės parama (įsigyti pajai) turi būti palaipsniui grąžinta, nuo jos yra mokamos palūkanos, Bendrovė neturi vienašališkos teisės negrąžinti šios paramos, todėl vadovaujantis 32-ojo TAS *Finansinės priemonės: pateikimas* reikalavimais ši suma turėtų būti apskaityta kaip įsipareigojimas 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose. Jei ši suma būtų apskaityta tinkamai pagal TFAS, Bendrovės nuosavas kapitalas sumažėtų, o įsipareigojimai padidėtų 8.880 tūkst. eurų suma 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d.

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinės buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai - tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Papildomai prie pastraipoje „Sąlyginės nuomonės pagrindas“ aprašyto dalyko, žemiau pateiktus dalykus mes įvardinome kaip pagrindinius audito dalykus, kurie turi būti nurodyti mūsų išvadoje. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimas

Bendrovė nuo 2018 m. sausio 1 d. pritaikė 9 TFAS "Finansinės priemonės" ir apskaitė papildomą vertės sumažėjimą 41 tūkst. eurų suma nepaskirstytajame pelne 2018 m. sausio 1 d.; dėl papildomų atskleidimų, susijusių su 9 TFAS, žiūrėti 3 pastabą.

Kaip aprašyta 15 ir 16 pastabose bei Finansinės rizikos valdymo pastabos dalyje *Kredito rizika*, Bendrovės paskolų ir gautinų sumų likutis iš klientų ir kredito unijų 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 40.235 tūkst. eurų, o susijęs vertės sumažėjimas buvo 544 tūkst. eurų. Bendrovės vertės sumažėjimo apskaitos politika finansinėse ataskaitose yra pateikta apskaitos principų pastabos skyriuje *Finansinio turto vertės sumažėjimas*. Taip pat atkreipiamas dėmesys į šioje srityje priimtų sprendimų ir įvertinimų, nurodytų apskaitos principų skyriaus *Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai* dalyje (a) *Finansinio turto vertės sumažėjimas*, naudojimą rengiant atskleidimus finansinėse ataskaitose.

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimas yra subjektyvi sritis dėl vadovybės vertinimo nustatant tikėtinus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie priklauso nuo kredito rizikos, prognozuojamos ateities informacijos ir kitų su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių veiksnų. Vadovybės taikomi sprendimai, kuriais nustatomas paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo lygis, apima reikšmingo kredito rizikos padidėjimo įvykių nustatymą, prognozuojamos ateities informacijos skirtingiems tikimybėmis paremtiems scenarijams vertinimą, klientų, kurių paskolos laikomos nuvertėjusioms, įvertinimą, susijusio įkeisto turto tinkamą vertinimą ir su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių tikėtinų ateities pinigų srautų įvertinimą.

Šis dalykas yra laikomas pagrindiniu audito dalyku dėl reikšmingo paskolų ir gautinų sumų iš klientų ir kredito unijų likučio bei su paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo įvertinimu susijusio neapibrėžtumo.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Be kitų procedūrų, mūsų audito procedūros apėmė paskolų bei gautinų sumų suteikimo ir apskaitos procesų vidaus kontrolės sistemos veiksmingumo testavimą bei individualiai ir bendrai vertinamo vertės sumažėjimo proceso supratimą.

Mes įtraukėme savo vidinį TFAS ekspertą įvertinti, ar esama paskolų ir gautinų sumų iš klientų bei kredito unijų vertės sumažėjimo įvertinimo politika yra pakankama ir atitinka 9 TFAS "Finansinės priemonės" reikalavimus.

Mes atrankos būdu atrinktoms ataskaitinio laikotarpio pabaigoje apskaitytoms paskoloms ir gautinoms sumoms įvertinome, ar kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar kredito nuostoliai, tikėtina, atsiras per artimiausius 12 mėn. ar per paskolos galiojimo laikotarpį, atitinka taikomą apskaitos politiką. Atsirinktoms paskoloms ir gautinoms sumoms mes taip pat atlikome vadovybės prognozuojamų ateities pinigų srautų, įkeisto turto vertės, klientų įsipareigojimų nevykdymo atveju tikėtiną skolos susigrąžinimo ir kitų grąžinimo šaltinių vertinimą. Mes taip pat vertinome ateities informaciją, naudotą vertės sumažėjimo skaičiavime, lygindami vadovybės vertinimą su viešai prieinama patikima informacija (pvz. Lietuvos Banko).

Bendrai vertinamo vertės sumažėjimo atveju mes įtraukėme savo vidinį ekspertą įvertinti, ar pagrindinės modelio įvestys (įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų neįvykdymui) yra tinkamos, peržiūrint naudojamą metodologiją.

Galiausiai, mes įvertinome finansinėse ataskaitose pateikiamų susijusių atskleidimų pakankamumą pagal TFAS reikalavimus.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- ▶ Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- ▶ Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- ▶ Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- ▶ Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- ▶ Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

2018 m. kovo 29 d. Lietuvos centrinės kredito unijos narių sprendimu buvome paskirti atlikti Bendrovės finansinių ataskaitų auditą už 2018-2020 metus. Bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 4 metai.

Suderinimas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Patvirtiname, kad skyriuje „Sąlyginė nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovei ir jos audito komitetui.

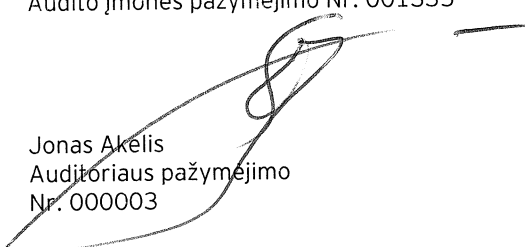
Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudžiamų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų paslaugų nei Bendrovės finansinių ataskaitų auditas, specialios paskirties Grupės kombinuotų finansinių ataskaitų auditas ir viena konsultacija dėl netiesioginio mokesčio.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Jonas Akelis.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Jonas Akelis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000003

2019 m. kovo 25 d.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

	Pastabos	2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	7	1 502	1 402
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	7	(319)	(399)
Grynosios palūkanų pajamos		1 183	1 003
Paslaugų ir komisinių pajamos	8	554	498
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	8	(510)	(485)
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos		44	13
Kitos pajamos pagal sutartis su klientais	9	1 124	-
Kitos pajamos	9	-	985
Grynasis rezultatas iš operacijų vertybiniais popieriais	10	155	557
Paskolų ir kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	11	(189)	20
Atidėjinių pokytis		(10)	-
Pelnas (nuostoliai) iš išvestinių priemonių perkainavimo tikrąja verte		7	9
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos		(1 208)	(1 253)
Materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos	18	(63)	(85)
Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	19	(181)	(156)
Kitos veiklos sąnaudos	12	(681)	(531)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		181	562
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	13	(47)	(114)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		134	448
Kitos bendrosios pajamos			
Straipsniai, kurie vėliau gali būti perklasifikuojami į pelną (nuostolius)			
<u>Skolos vertybiniai popieriai apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas</u>			
Tikrosios vertės pasikeitimas per metus		(147)	-
Tikėtinų kredito nuostolių pokytis		7	-
Perklasifikavimas į pelną (nuostolius)		(77)	-
Susijęs atidėtojo pelno mokestis	13	34	-
Grynosios skolos vertybinių popierių apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas pajamos (išlaidos)		(183)	-
<u>Galimo pardavimo finansinis turtas</u>			
Galimo pardavimo finansinio turto perkainavimo (realizavimo) rezultatas		-	(500)
Atidėtasis pelno mokestis, susijęs su galimo pardavimo finansinio turto perkainavimo rezultatu	13	-	75
Grynosios galimo pardavimo finansinio turto pajamos (išlaidos)		-	(425)
Kitos bendrosios pajamos, atėmus atidėtąjį pelno mokestį		(183)	(425)
Bendrųjų pajamų iš viso		(49)	23

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 58 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 58 puslapiuose, buvo pasirašytos 2019 m. kovo 25 d.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

	Pastabos	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
TURTAS			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	14	22 051	51 549
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	15	30 175	16 222
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	16	12 895	7 558
Vertybiniai popieriai, apskaitomi amortizuota savikaina	17	35 512	-
Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	17	30 533	-
Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolius)	17	2 083	-
Galimo pardavimo investiciniai vertybiniai popieriai	17	-	22 828
Laikomi iki išpirkimo investiciniai vertybiniai popieriai	17	-	40 903
Investicija į patrunuojamąją įmonę	1	45	-
Išvestinės finansinės priemonės, tikrąja verte	20	-	26
Ilgalaikis materialusis turtas	18	526	385
Nematerialusis turtas	19	341	377
Kitas turtas	21	587	403
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	13	451	455
Iš viso turto		135 199	140 706
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	22	113 542	119 062
Kitų asmenų indėliai	23	417	1 702
Išvestinės finansinės priemonės, tikrąja verte	20	7	26
Likvidumo palaikymo rezervas	24	5 613	3 454
Atidėjiniai		10	-
Kiti įsipareigojimai	25	397	500
Iš viso įsipareigojimų		119 986	124 744
NUOSAVAS KAPITALAS			
Pagrindiniai pajai	26	49	16
Papildomi pajai	26	16 364	15 880
Atsargos kapitalas	26	27	604
Stabilizacijos fondas	26	-	1 202
Finansinio turto perkainavimo rezervas		271	476
Praėjusių laikotarpių nepaskirstyti nuostoliai		(1 632)	(2 664)
Einamųjų metų rezultatas		134	448
Iš viso nuosavo kapitalo		15 213	15 962
Iš viso įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo		135 199	140 706

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 58 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 58 puslapiuose, buvo pasirašytos 2019 m. kovo 25 d.:

 Administracijos vadovas
 Mindaugas Vijūnas

 Vyr. buhalterė
 Jurgita Kubilienė

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

	Pas- tabos	2018 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Įprastinė veikla			
Gautos palūkanos		1 488	1 466
Sumokėtos palūkanos		(414)	(463)
Gautos komisinių ir kitos pajamos		1 126	1 327
Sumokėtos komisinių sąnaudos		(470)	(469)
Sumokėti atlyginimai ir socialinis draudimas		(1 209)	(1 242)
Nefinansinės veiklos pajamos		658	674
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos		(865)	(576)
Turto/įsipareigojimų pokytis			
Suteiktų paskolų kredito unijoms (padidėjimas)		(13 789)	(1 861)
Kitų suteiktų paskolų (padidėjimas)		(5 554)	(1 941)
Įsiskolinimų kredito įstaigoms padidėjimas/ (sumažėjimas)		(12 687)	(25 887)
Kito turto ir kito finansinio turto (padidėjimas)		(8)	(130)
Juridinių asmenų neterminuotų indėlių padidėjimas/ (sumažėjimas)		(1 285)	(208)
Likvidumo palaikymo rezervo padidėjimas/ (sumažėjimas)	24	2 159	(1 937)
Kitų įsipareigojimų (padidėjimas)/sumažėjimas		803	1
Gautos (grąžintos) lėšos verslumo skatinimo fondo programai		5 092	2 088
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos prieš pelno mokestį		(24 955)	(29 158)
Sumokėtas pelno mokestis		(37)	(35)
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos		(24 992)	(29 193)
Investicinė veikla			
Investicija į patrunuojamąją įmonę	1	(60)	-
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas		(206)	(66)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto pardavimas		3	-
Skolos vertybinių popierių įsigijimas		(33 988)	(25 645)
Skolos vertybinių popierių išpirkimas		30 343	58 088
Nuosavybės vertybinių popierių įsigijimas		(1 000)	(1 000)
Nuosavybės vertybinių popierių išpirkimas		19	-
Grynieji pinigų srautai iš investicinės veiklos		(4 889)	31 377
Finansinė veikla			
Narių įmokėti pagrindiniai pajai	26	33	-
Nariams išmokėti pagrindiniai pajai	26	-	(1)
Narių įmokėti papildomi pajai	26	567	8 879
Nariams išmokėti papildomi pajai	26	(56)	(1 279)
Grąžintos subordinuotos paskolos		-	(998)
Įmokos į stabilizacijos fondą		-	918
Išmokos iš stabilizacijos fondo		-	(710)
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos		544	6 809
Pinigų ir jų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		(29 337)	8 993
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pradžioje		54 261	45 268
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pabaigoje:		24 924	54 261
Pinigai ir korespondentinė sąskaita Lietuvos banke	14	22 051	51 549
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	15	2 873	2 712

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 58 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 58 puslapiuose, buvo pasirašytos 2019 m. kovo 25 d.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

		Pas- tabos	Pagrin- diniai pajai	Papildo- mi kredito unijų pajai	Stabili- zacijos fondas	Finansinio turto perkai- navimo rezervas	Nepas- kirstytas rezultatas	Atsargos kapitalas	Viso
2016 m. gruodžio 31 d.			17	8 885	599	901	(2 851)	187	7 738
Grynasis pelnas (nuostolis)			-	-	-	-	448	-	448
Kitos bendrosios pajamos			-	-	-	(425)	-	-	(425)
Bendrųjų pajamų iš viso			-	-	-	(425)	448	-	23
Narių pagrindinių pajų įsigijimas	26		2	-	-	-	-	-	2
Narių pagrindinių pajų grąžinimas	26		(3)	-	-	-	-	-	(3)
Narių papildomų pajų įsigijimas	26		-	8 879	-	-	-	-	8 879
Narių papildomų pajų grąžinimas ir įskaitymas į atsargos kapitalą	26		-	(1 884)	-	-	-	604	(1 280)
Nepaskirstyto nuostolio dengimas			-	-	-	-	187	(187)	-
Atidėjiniai paskoloms iš Stabilizacijos fondo	26		-	-	380	-	-	-	380
Išmokos iš Stabilizacijos fondo	26		-	-	(710)	-	-	-	(710)
Įmokos į Stabilizacijos fondą	26		-	-	933	-	-	-	933
2017 m. gruodžio 31 d.			16	15 880	1 202	476	(2 216)	604	15 962
Apskaitos principų pasikeitimo įtaka	3		-	-	-	(22)	(20)	-	(42)
2018 m. sausio 1 d.			16	15 880	1 202	454	(2 236)	604	15 920
Grynasis pelnas (nuostoliai)			-	-	-	-	134	-	134
Kitos bendrosios pajamos			-	-	-	(183)	-	-	(183)
Bendrųjų pajamų iš viso			-	-	-	(183)	134	-	(49)
Stabilizacijos fondo iškėlimas	26		-	-	(1 202)	-	-	-	(1 202)
Narių pagrindinių pajų įsigijimas	26		33	-	-	-	-	-	33
Narių papildomų pajų įsigijimas	26		-	567	-	-	-	-	567
Narių papildomų pajų grąžinimas ir įskaitymas į atsargos kapitalą	26		-	(83)	-	-	-	27	(56)
Nepaskirstyto nuostolio dengimas			-	-	-	-	604	(604)	-
2018 m. gruodžio 31 d.			49	16 364	-	271	(1 498)	27	15 213

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 11 – 58 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 58 puslapiuose, buvo pasirašytos 2019 m. kovo 25 d.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. BENDROJI INFORMACIJA

Lietuvos centrinė kredito unija (toliau - LCKU) buvo užregistruota LR įmonių rejestre 2002 m. balandžio 22 d. Lietuvos bankas 2002 m. lapkričio 28 d. išdavė LCKU licenciją vykdyti visas operacijas, nurodytas LR Centrinės kredito unijos įstatyme. LCKU pagrindinę veiklą pradėjo vykdyti 2002 m. gruodžio 2 d.

LCKU savo veikloje vadovaujasi LR Centrinų kredito unijų įstatymu. LCKU - tai kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų ir LR Vyriausybės įsteigta ir tuometinio LR Centrinės kredito unijos įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga. LCKU veikia pajinio kapitalo pagrindu ir atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, kredito unijų ir kredito unijų narių pinigų pervedimo ir mokėjimo kortelių bei internetinės bankininkystės aptarnavimo operacijas, priima indėlius bei grąžintinas lėšas, teikia paskolas bei prisiima su tuo susijusią riziką ir atsakomybę. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas.

LCKU yra įsikūrusi adresu Savanorių pr. 363, Kaunas. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje LCKU dirbo 61 darbuotojas (2017 m. pabaigoje – 57 darbuotojai).

2018 ir 2017 metais LCKU teikė paslaugas kredito unijoms ir jų nariams ir tam tikriems juridiniams asmenims. 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU sudarė 50 narių, iš jų 49 kredito unijos ir Lietuvos valstybė (2017 m. gruodžio 31 d. – 51 narys: 50 kredito unijų ir Lietuvos valstybė).

2018 m. kovo 9 d. LCKU įsteigė patrunuojamąją įmonę UAB „Lirosa“ (juridinio asmens kodas 304783301). LCKU priklauso 100 proc. patrunuojamosios įmonės akcijų. Patrunuojamosios įmonės veikla apima paslaugas kredito unijoms: paskolų pirkimą-pardavimą, skolų išieškojimo bei teisinių konsultacijų paslaugas. Įmonė įsikūrusi adresu Savanorių pr. 363, Kaunas. Grynoji investicijos į dukterinę įmonę vertė 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 45 tūkst. EUR (bendroji investicijos vertė 60 tūkst. EUR, apskaitytas vertės sumažėjimas – 15 tūkst. EUR).

LCKU vadovybė šias finansines ataskaitas patvirtino 2019 m. kovo 25 d., LCKU pajininkai privalo patvirtinti finansines ataskaitas per 4 mėn. nuo finansinių metų pabaigos.

2. APSKAITOS PRINCIPAI

Žemiau yra išdėstyti pagrindiniai apskaitos principai, naudoti šių finansinių ataskaitų parengimui.

Pagrindas parengimui

LCKU finansinės ataskaitos yra paruoštos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje (TFAS) ir galiojusius 2018 m. gruodžio 31 d. Finansinės ataskaitos paruoštos remiantis istorinės savikainos pagrindu, išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte, ir išvestines finansines priemones, vertinamas tikrąja verte.

Ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo principu. LR Seimui 2016 m. birželio 30 d. priėmus kredito unijų veiklą reguliuojančių įstatymų pakeitimus, LCKU ir jos narės kredito unijos įžengė į pereinamąjį laikotarpį, po kurio (nuo 2018 01 01) kredito unijų sektorius pradėjo veikti pagal naujas taisykles. Naujosios teisės aktų nuostatos, pakeisdamos buvusį sektoriaus reguliavimą, sustiprino jo kooperatinius ryšius ir apribojo perteklinę kredito unijų sektoriaus riziką. Pagal LR centrinų kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalį veikiančiai centrinei kredito unijai iki 2018 01 01 buvo taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusios LR centrinės kredito unijos įstatymo nuostatos. Siekdama toliau tęsti įsigaliojus minėtam įstatymui, LCKU pertvarkė savo veiklą taip, kad nuo 2018 01 01 vykdytų minėto įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto LR centrinų kredito unijų įstatyme (toliau – Centrinų kredito unijų įstatymas) nustatytus reikalavimus. 2017 m. buvo pereinamojo laikotarpio metai, per kuriuos nusistovėjo LCKU narių kredito unijų skaičius, o LCKU ir jos narių veikla buvo pertvarkyta pagal naujus įstatymų reikalavimus. Per 2017 m. LCKU įvykdė visus reikalavimus, ir gavo Lietuvos banko patvirtinimą, kad gali tęsti veiklą, 2018 metais reikšmingų pokyčių nebuvo.

LCKU nerengė grupės, kurią sudarytų LCKU ir 2018 m. įsteigta patrunuojamoji įmonė UAB „Lirosa“, 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų, kadangi remiantis LR įmonių konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatymo 7 straipsnio 2 dalies nuostatomis grupės požiūriu patrunuojamoji įmonė laikoma nereikšminga. UAB „Lirosa“ turtas finansinių metų pabaigoje neviršijo 5 procentų patrunuojančiosios įmonės (LCKU) turto, o pardavimo grynosios pajamos per ataskaitinius metus neviršijo 5 procentų patrunuojančiosios įmonės pardavimo grynujų pajamų per tą patį laikotarpį.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Naujų ir (ar) pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

LCKU apskaitos principai nesikeitė, išskyrus šiuos naujus TFAS ir (ar) jų pataisas, kurios buvo pritaikytos nuo 2018 m. sausio 1 d.:

- **9 TFAS: Finansinės priemonės**

Galutinė 9 TFAS „Finansinės priemonės“ versija apima visus finansinių instrumentų projekto aspektus ir pakeičia 39 TAS „Finansiniai instrumentai: Pripažinimas ir vertinimas“ bei visas ankstesnes 9 TFAS versijas. Standartas pateikia naujus reikalavimus klasifikavimui ir vertinimui, vertės sumažėjimo ir apsidraudimo sandorių apskaitai. Vadovybė atliko standarto taikymo poveikio vertinimą, šio standarto pritaikymo įtaka atskleidžiama 3 pastaboje.

- **15 TFAS: Pajamos pagal sutartis su klientais**

15 TFAS nustato penkių pakopų modelį, kuris (su keliomis išimtimis) taikomas pagal sutartį su klientu uždirbtoms pajamoms pripažinti nepriklausomai nuo pajamas uždirbusio sandorio tipo ar ūkio šakos. Standarto reikalavimai taikomi pripažįstant ir įvertinant pajamas ar nuostolius iš tam tikro ne finansinio turto, kuris nėra priskiriamas bendrovės įprastinei veiklai, pardavimo (pavyzdžiui ilgalaikio materialiojo ir nematerialaus turto pardavimui). Reikia atskleisti išsamią informaciją, įskaitant bendros pajamų sumos paskirstymą į komponentus; informaciją apie veiklos įsipareigojimus; sutarties turto ir įsipareigojimų straipsnių likučių pokyčius tarp laikotarpių ir pagrindinius sprendimus bei apskaitinius įvertinimus. Vadovybė atliko standarto taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad atsižvelgiant į vykdomą veiklą reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nėra.

- **15 TFAS: Pajamos pagal sutartis su klientais (išaiškinimai)**

Išaiškinimų tikslas – išaiškinti *Tarptautinės apskaitos* standartų valdybos (TASV) ketinimus rengiant 15TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ reikalavimus, konkrečiau pakeičiant „atsiirio identifikavimo“ principo apibūdinimą veiklos įsipareigojimų nustatyme, svarstant ir vertinant, ar įmonė veikia kaip pagrindinis asmuo ar agentas, taip pat papildant intelektinės nuosavybės ir honorarų apskaitos gaires kontrolės ir licencijavimo principų taikymu. Išaiškinimai taip pat pateikia papildomų praktinių pavyzdžių įmonėms, kurios taiko 15 TFAS pilnai retrospektyviai arba kurios nutaria taikyti modifikuotą retrospektyvų būdą. Vadovybė atliko standarto išaiškinimų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad atsižvelgiant į vykdomą veiklą reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nėra.

- **2 TFAS: Akcijomis išreikštų mokėjimo sandorių klasifikacija ir vertinimas (pataisos)**

Pataisos numato reikalavimus apskaitant nuosavybės teisės perdavimo ir neperdavimo sąlygų efektą, vertinant pinigais padengtus akcijomis išreikštus mokėjimus, akcijomis išreikštiems mokėjimo sandoriams su sudengimo galimybe dėl mokestinių įsipareigojimų ir dėl akcijomis išreikštų mokėjimų nuostatų ir sąlygų modifikavimo klasifikavimas yra keičiamas iš pinigais padengiamų į kapitalu padengiamas. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nėra.

- **40 TAS: Pervedimai į investicinį turtą (pataisos)**

Pataisos išaiškina, kada subjektas turi perkelti turtą, įskaitant statomą ar vystomą turtą, į ar iš investicinio turto. Pataisos nustato, kad naudojimas pasikeičia, kai turtas atitinka, arba nustoja atitikti, investicinio turto apibrėžimą ir yra įrodymų, apie naudojimo pokyčius. Vien vadovybės ketinimų pasikeitimas dėl turto naudojimo nėra įrodymas, kad turto naudojimo pobūdis pasikeitė. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nėra.

- **TFAKK 22-ASIS IŠAIŠKINIMAS: Sandoriai užsienio valiuta ir išankstiniai mokėjimai**

Aiškiniame išaiškinama sandorių, kurie apima išankstinių mokėjimų užsienio valiuta gavimą ar mokėjimą, apskaita. Aiškiniame reglamentuojami sandoriai užsienio valiuta, kai subjektas pripažįsta nepiniginį turtą ar nepiniginius įsipareigojimus, kylančius iš atlikto arba gauto išankstinio mokėjimo iki subjektui pripažįstant susijusį turtą, sąnaudas ar pajamas. Aiškiniame teigiama, kad sandorio data, siekiant nustatyti valiutos keitimo kursą, laikoma nepiniginio išankstinio apmokėjimo arba būsimųjų laikotarpių pajamų įsipareigojimo pirminio pripažinimo data. Jeigu yra daugiau negu vienas išankstinis mokėjimas, subjektas turi nustatyti sandorio datą kiekvienam atliktam išankstiniam mokėjimui ar išankstiniam pinigų gavimui. Vadovybė atliko išaiškinimo taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos nėra.

TVAS išleido 2014-2016 m. ciklo metinius TFAS patobulinimus, kurie apima TFAS pataisų rinkinį. Vadovybė atliko patobulinimų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nėra.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję standartai

- **16 TFAS: Nuoma**

Standartas įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais. 16 TFAS nurodo, kaip pripažinti, vertinti, pateikti ir atskleisti nuomą abiem sutarties šalims, t.y. klientui (nuomininkui) ir tiekėjui (nuomotojui). Naujasis standartas reikalauja nuomininkams pripažinti daugelį nuomos sandorių finansinėse ataskaitose. Nuomininkai turės vienintelį nuomininko apskaitos modelį pagal visas nuomos sutartis su tam tikromis išimtimis. Nuomotojų apskaita iš esmės nesikeičia. Vadovybė atliko standarto taikymo poveikio preliminarų vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nebus.

- **10 TFAS: Konsoliduotos finansinės ataskaitos ir 28 TAS: Investicijos į asocijuotas bendroves ir bendras įmones: Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotos bendrovės ar bendros įmonės (pataisos)**

Pataisomis sprendžiama pripažinta neatitiktis tarp 10 TFAS ir 28 TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotos ar bendros įmonės. Pagrindinė pataisų pasekmė yra ta, kad pripažįstamos visos pajamos ar nuostoliai, kai sandoris apima verslo perleidimą (nepriklausomai nuo to ar jis vystomas dukterinėje įmonėje ar ne). Dalis pajamų ar nuostolių pripažįstama, kai sandoris apima turtą, kuris neatitinka verslo apibrėžimo, net jei šis turtas priklauso dukterinei įmonei. 2015 m. gruodžio mėn. TASV atidėjo įsigaliojimo datą neribotam laikui, priklausomai nuo nuosavybės apskaitos metodo tyrimo projekto rezultatų. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nebus.

- **9 TFAS: Išankstinio mokėjimo savybės su neigiama kompensacija (pataisos)**

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d., nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisomis leidžiama finansinį turtą su išankstinio mokėjimo galimybe, kai susitarimo šaliai leidžiama reikalauti ar reikalaujama, kad ji pati sumokėtų ar gautų pagrįstą kompensaciją už pirma laiko nutrauktą sutartį (tokiu būdu, žvelgiant iš turto turėtojo pozicijos, gali būti ir „neigiama kompensacija“), vertinti amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nebus.

- **28 TAS: Ilgalaikiai interesai asocijuotose ir bendrose įmonėse (pataisos)**

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos apibrėžia, ar atliekant ilgalaikių interesų asocijuotose ir bendrose įmonėse vertinimą, konkrečiai su vertės sumažėjimu susijusius reikalavimus, kurie, iš esmės, sudaro „grynųjų investicijų“ dalį asocijuotose ar bendrose įmonėse, turėtų būti vadovaujamas 9 TFAS, 28 TAS ar abiem kartu. Pataisos paaiškina, kad, prieš taikydamos 28 TAS, subjektas taiko 9 TFAS tokiems ilgalaikiams interesams, kuriems netaikomas nuosavybės metodas. Taikydamos 9 TFAS subjektas neatsižvelgia į ilgalaikių interesų balansinės vertės pasikeitimus, atsirandančius dėl 28 TAS taikymo. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nebus.

- **19 TAS: Plano pakeitimas, sumažinimas ar įvykdymas (pataisos)**

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos numato, kad įmonės privalo naudoti atnaujintas aktuarines prielaidas siekiant įvertinti einamųjų paslaugų savikainą ir grynąsias palūkanas, susijusias su po plano pakeitimo, sumažinimo ar įvykdymo likusiu ataskaitiniu laikotarpiu. Pataisos taip pat paaiškina kaip plano pakeitimo, sumažinimo ar įvykdymo apskaita įtakoja reikalavimus, taikomus turto viršutinei ribai. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nebus.

- **TFAKK 23-ASIS IŠAIŠKINIMAS: Neapibrėžtumas dėl pelno mokesčio apskaitos**

Išaiškinimas įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Išaiškinimas skirtas pelno mokesčio apskaitai, esant mokestinio traktavimo neapibrėžtumams, įtakojantiems 12 TAS taikymą. Jame paaiškinama kaip atsižvelgti į mokestinio traktavimo neapibrėžtumus atskirai arba kartu, mokesčių institucijų vykdomus patikrinimus, pateikiamas tinkamas modelis kaip atspindėti neapibrėžtumus ir apskaityti faktų bei aplinkybių pasikeitimą. Šis išaiškinimas dar nepriimtas ES. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nebus.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- **3 TFAS: Verslo jungimai (pataisos)**

TASV pateikė „Verslo“ apibrėžimo pataisas (3 TFAS Pataisos), siekiant išspęsti sunkumus, kylančius kuomet įmonės turi nustatyti ar buvo įsigytas verslas, ar turto vienetų grupė. Pataisos galioja pirmą ataskaitinį laikotarpį, prasidėsiantį 2020 m. sausio 1 d. ir vėliau, įvykusiems verslo jungimams bei tuo laikotarpiu ar vėliau įvykusiems turto įsigijimams, ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Šios pataisos dar nepriimtos ES. Vadovybė atliko pataisų taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nebus.

- **1 TAS: Finansinių ataskaitų pateikimas ir 8 TAS: Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos: „reikšmingumo“ apibrėžimas (pataisos)**

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2020 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos patikslina reikšmingumo apibrėžimą ir kaip jis turėtų būti taikomas. Naujas apibrėžimas teigia, kad „Informacija yra reikšminga, jei dėl jos praleidimo, klaidingo ar neaiškaus pateikimo galima būtų pagrįstai tikėtis paveikti sprendimus, kuriuos tiesioginiai bendro naudojimo finansinių ataskaitų vartotojai priima remdamiesi tomis finansinėmis ataskaitomis, kurios pateikia konkrečios įmonės finansinę informaciją“. Be to, buvo patobulinti apibrėžimą papildantys paaiškinimai. Pataisos taip pat užtikrina, kad reikšmingumo apibrėžimas yra vienodas visuose TFAS standartuose. Šios pataisos dar nepriimtos ES. Vadovybė dar nėra įvertinus šių pataisų pritaikymo įtakos.

TVAS išleido 2015-2017 m. ciklo metinius TFAS patobulinius, kurie apima TFAS pataisų rinkinį. Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Šie metiniai patobulinimai dar nepriimti ES. Vadovybė atliko patobulinių taikymo poveikio vertinimą ir mano, kad reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms nebus.

➤ **3 TFAS „Verslo jungimai“ ir 11 TFAS „Jungtinė veikla“:** 3 TFAS pataisos išaiškina, kad, kai subjektas įgyja verslo, kuris buvo jungtinė veikla, kontrolę, jis turi naujai atlikti anksčiau įgytame versle turėtų interesų vertinimą. 11 TFAS pataisos išaiškina, kad, kai subjektas įgyja verslo, kuris buvo jungtinė veikla, jungtinę kontrolę, subjektui nereikia iš naujo vertinti anksčiau šiame versle turėtų interesų.

➤ **12 TAS „Pelno mokesčiai“:** Pataisomis išaiškinama, kad mokėjimų už finansinius instrumentus, klasifikuojamų kaip nuosavybės instrumentai, pelno mokesčio sumos turėtų būti pripažintos pagal tai, kur buvo pripažinti paskirstytino pelno davę sandoriai ar įvykiai.

➤ **23 TAS „Skolinimosi išlaidos“:** Pataisomis išaiškinamas standarto 14 punktas, t.y., kai ilgo parengimo turtas parengiamas jo numatytam naudojimui ar pardavimui ir tam momentui yra likusių negrąžintų tikslinių paskolų, susijusių su ilgo parengimo turtu, tokios paskolos turi būti įtrauktos į subjekto bendrųjų paskolų fondą.

Konceptualios sistemos taikymas Tarptautiniams finansinės atskaitomybės standartams (TFAS)

Tarptautinė apskaitos standartų valdyba (TASV) 2018 m. kovo 29 d. atliko konceptualios finansinės atskaitomybės sistemos peržiūrą. Konceptualioje sistemoje pateikiamas išsamus sąvokų rinkinys taikytinas rengiant finansines ataskaitas bei leidžiant standartus ir pateikiantis gaires rengėjams ruošiant nuosekliai taikomas apskaitos politikas ir padedantis kitiems suprasti bei interpretuoti standartus. TASV taip pat išleido atskirą pridėdamąjį dokumentą „Nuorodų į TFAS standartų konceptualią sistemą pakeitimai“, kuriame pateikti susijusių standartų pakeitimai, siekiant atnaujinti nuorodas į peržiūrėtą konceptualią sistemą. Jos tikslas – palengvinti perėjimą prie peržiūrėtos konceptualios sistemos įmonėms, kurios rengia apskaitos politiką, naudodamosi konceptualia sistema, kai konkrečiam sandoriui netaikomas joks TFAS. Rengėjams, kurie ruošia apskaitos politiką remiantis konceptualia sistema, ji yra taikytina metiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau.

Nėra jokių kitų naujų standartų, standartų pakeitimų ar aiškinimų, kurie dar negalioja ir kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos LCKU.

Sumos šiose finansinėse ataskaitose yra pateiktos EUR, kuri yra LCKU funkcinė bei pateikimo valiuta.

Dėl atskirų sumų apvalinimo iki tūkstančių eurų lentelėse skaičiai gali nesutapti, tokios apvalinimo paklaidos šiose finansinėse ataskaitose yra nereikšmingos.

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Sandoriai užsienio valiuta apskaityti pagal oficialius valiutų kursus, galiojančius keitimo dieną: pelnas ir nuostolis, atsiradęs įvykdžius šias operacijas bei perskaičiavus užsienio valiuta įvertintus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius vietine valiuta, apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Metų pabaigoje likučiai užsienio valiuta perkainojami metų pabaigoje galiojusių kursu.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Efektvios palūkanų normos metodo taikymas

Tiek pagal 9-ąją TFAS, tiek ir 39-ąją TAS palūkanų pajamos ir sąnaudos pripažįstamos, taikant efektyvios palūkanų normos (EPN) metodą. Efektyvi palūkanų norma tiksliai diskontuoja būsimus piniginių mokėjimų arba įplaukų srautus per numatomą finansinio instrumento galiojimo laikotarpį arba trumpesnį periodą (iki sekančio perkainavimo) iki finansinio turto arba įsipareigojimų apskaitinės vertės. EPN (ir amortizuota turto savikaina) apskaičiuojama atsižvelgiant į tarp sutarties šalių sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie yra sudedamoji EPN, operacijų savikainos ir visų kitų premijų ar diskontų dalis.

Jei tikėtini finansinio turto pinigų srautai yra peržiūrimi dėl kitų priežasčių nei pasikeitusi kredito rizika, apskaitomas teigiamas arba neigiamas turto apskaitinės vertės pokytis finansinės padėties ataskaitoje, padidinant ar sumažinant palūkanų pajamas. Toks pokytis vėliau amortizuojamas per palūkanų ir panašias pajamas per pelną (nuostolius).

Palūkanų ir panašios pajamos ir sąnaudos

LCKU apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama finansinio turto EPN, išskyrus nuvertėjusį turtą, bendrajai balansinei vertei.

Kai finansinis turtas tampa nuvertėjęs ir todėl yra laikomas 3 lygio (paaiškinta toliau) finansiniu turtu, LCKU apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama EPN grynajai amortizuota savikaina vertinamo finansinio turto vertei. Jeigu finansinis turtas vėl tampa veiksnus ir nebėra nuvertėjęs, LCKU grįžta prie palūkanų pajamų skaičiavimo nuo bendrosios balansinės vertės.

Nusipirktam arba suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniam turtui (angl. *POCI*) LCKU skaičiuoja palūkanų pajamas, apskaičiuodama dėl kredito pakoreguotą faktinių palūkanų normą ir taikydama šią normą amortizuotai finansinio turto savikainai. Dėl kredito pakoreguota faktinių palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri pradinio pripažinimo momentu diskontuoja tikėtinus grynuosius pinigų srautus (įskaitant tikėtinus kredito nuostolius) iki tokio turto amortizuotos savikainos.

Komisinių mokesčių pajamos ir sąnaudos

Komisinių mokesčių sąnaudos yra pripažįstamos, kai patiriamos. Komisinių mokesčių pajamos iš operacijų yra pripažįstamos, kai atliekama susijusi operacija, išskyrus komisinius, kurie yra efektyvios palūkanų normos sudedamoji dalis.

Kitos pajamos pagal sutartis su klientais (nuo 2018 m. sausio 1 d.)

15 TFAS "Pajamos pagal sutartis su klientais"

15 TFAS pakeičia 11-ąją TAS "Statybos sutartys", 18-ąją TAS "Pajamos" ir susijusius išaiškinimus ir, išskyrus ribotas išimtis, yra taikomas visoms pajamoms, atsirandančioms iš sutarčių su klientais. 15 TFAS nustato penkių pakopų modelį, pagal kurį yra pripažįstamos pajamos, atsirandančios iš sutarčių su klientais, ir reikalauja, kad pajamos būtų pripažįstamos suma, atspindinčia atlygį, kurį ūkio subjektas tikisi gauti už klientui parduotas prekes ar suteiktas paslaugas.

15-asis TFAS reikalauja, kad ūkio subjektai vertintų ir priimtų sprendimus, atsižvelgdami į visus svarbius faktus ir aplinkybes, pritaikydami kiekvieną modelio pakopą sutartims su savo klientais. Standartas taip pat apibrėžia papildomų išlaidų, susijusių su sutarties sudarymu, ir išlaidų, tiesiogiai susijusių su sutarties vykdymu, apskaitą.

LCKU pritaikė 15-ąją TFAS naudodama modifikuotą retrospektyvų metodą nuo 2018 m. sausio 1 d. Pagal šį metodą standartas gali būti taikomas visoms sutartims pradinio taikymo datą, t.y. 2018 m. sausio 1 d., arba tik pradinio taikymo metu nebaigtoms sutartims.

15-ojo TFAS pritaikymas neturėjo reikšmingos įtakos pelnui (nuostoliams), kitoms bendrosioms pajamoms, LCKU finansinei būklei ir LCKU pagrindinės, investicinės ar finansinės veiklos pinigų srautams. Palyginamoji informacija nebuvo pertvarkyta ir toliau pateikiama pagal 11-ąją TAS, 18-ąją TAS ir susijusius išaiškinimus.

Pajamos pagal sutartis su klientais

LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas – IT palaikymo, priežiūros ir kitas paslaugas.

Pajamos pagal sutartis su klientais pripažįstamos, kai paslaugų kontrolė pereina klientui, ta suma, kurią LCKU tikisi gauti mainais už paslaugas. LCKU nustatė, kad kontroliuoja paslaugas prieš jas perduodama klientui, todėl LCKU veikia kaip pagrindinė pajamų sandorio šalis.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

LCKU pripažįsta pajamas iš paslaugų teikimo per laikotarpį naudodama pristatymo suteiktų paslaugų įvykdymo įvertinimui, nes klientas vienu metu gauna ir suvartoja LCKU teikiamas paslaugas.

LCKU teikia savo paslaugas arba atskirai, arba kartu apjungdama į bendrą paketą. Kompleksinių paslaugų sutartys susideda iš kelių veiklos įsipareigojimų, nes pažadai suteikti kiekvieną paslaugą gali būti atskiri bei atskirai identifikuojami. Atitinkamai, LCKU paskirsto sandorio kainą, remdamasi santykinėmis atskirų paslaugų pardavimo kainomis.

LCKU svarsto, ar sutartyje yra kitų pažadų, kurie yra atskiri veiklos įsipareigojimai, ir kuriems turi būti priskirta tam tikra sandorio kainos dalis (pvz., suteiktos garantijos).

Nustatydamą sandorio kainą, LCKU apsversto kintamojo atlygio efektą.

Be to, vadovybė atsižvelgia į kitų dalykų poveikį pajamų pripažinimui, tokių kaip reikšmingų finansavimo komponentų buvimas, apmokėjimą negrynaisiais pinigais ir klientui mokėtinas sumas. LCKU sutartyse su klientais nėra išvardintų sutartinių sąlygų.

Sandorio kaina priskirtina dar neįvykdytam veiklos įsipareigojimui nėra atskleista šiose finansinėse ataskaitose, nes LCKU turi teisę į atlygį iš kliento tokiai sumai, kuri teisingai atitinka klientui suteiktų paslaugų vertę iki balanso datos.

Sutarties turtas – sukauptos pajamos

Sutarties turtas yra teisė į atlygį mainais už paslaugas, kurios buvo perduotos klientui.

Jei LCKU suteikia paslaugas klientui prieš jam sumokant ar prieš mokėjimo terminą, turtas pagal sutartį yra apskaitomas ta suma, kuri yra lygi uždirbtam sąlyginiam atlygiui.

Kitos gautinos sumos

Kitos gautinos sumos atspindi LCKU teisę į uždirbtą atlygį, kuri yra besąlyginė (t.y. atlygis, be jokių išimčių, turi būti sumokamas po sutarto termino).

Sutarties įsipareigojimas – gauti išankstiniai apmokėjimai

Sutarties įsipareigojimas yra pareiga suteikti paslaugas klientui už kurias jau buvo gautas atlygis (arba atlygio suma yra gautina). Jei klientas sumoka prieš LCKU suteikiant paslaugas, įsipareigojimas pagal sutartį pripažįstamas, kai apmokėjimas yra gautas. Įsipareigojimai pagal sutartį yra pripažįstami pajamomis, kai LCKU įvykdo sutartines prievolės.

Sutarties su klientu sudarymo arba sutarties įvykdymo išlaidos

LCKU patirtoms išlaidoms, kurios tenkina kapitalizavimo kriterijus, taikomos ilgalaikio materialiojo turto apskaitos taisyklės. Kitos išlaidos yra pripažįstamos einamojo laikotarpio sąnaudomis, nes nesitikima, kad bus susigrąžintos.

Kitos pajamos (iki 2018 m. sausio 1 d.)

Pajamos pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu, apskaitoje registruojamos tada kai jos uždirbamos.

Pelno mokestis

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymu LCKU nuo 2010 m. sausio 1 d. taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Lietuvos Respublikoje registruotoms įmonėms taikomas standartinis pelno mokesčio tarifas yra 15%. Mokestiniai veiklos nuostoliai gali būti perkeliami į ateinančius laikotarpius neribotą laikotarpį, jei įmonės veikla, dėl kurios šie nuostoliai atsirado, nėra keičiama, išskyrus tuos atvejus, kai vienetas veiklos nebetęsia dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti perkeliami neribotą laikotarpį. Nuostoliai dėl vertybinių popierių ir/ar išvestinių finansinių priemonių pardavimo gali būti perkeliami 5 vienus paskui kitus einančius metus ir naudojami tik apmokestinamoms pajamoms, gautoms iš panašios veiklos, mažinti. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. atskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos. Atidėtas pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą visiems laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokestinės bazės pagrindo ir jų apskaitinės vertės finansinių atskaitų sudarymo tikslais. Atidėtas pelno mokestis yra paskaičiuojamas naudojant mokesčio tarifus ir panaudojimo proc., galiojančius ar patvirtintus finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną ir kuriuos tikimasi taikyti atidėto pelno mokesčio turto realizavimo ar atidėtų mokesčių įsipareigojimų įvykdymo laikotarpiu.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Pagrindiniai laikinieji skirtumai atsiranda dėl finansinio turto perkainavimo bei sukauptų sąnaudų. Tarifai, galiojantys ar patvirtinti finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną yra naudojami atidėto pelno mokesčio paskaičiavimui. Tačiau atidėtas pelno mokestis nėra apskaitomas, jeigu jis atsiranda turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo ne dėl verslo sujungimo metu ir jeigu operacijos atlikimo metu neįtakoja nei apskaitos nei apmokestinamojo pelno ar nuostolių.

Kai apskaičiuojamas bendras atidėtųjų mokesčių turtinis likutis, jis pripažįstamas finansinėse ataskaitose tik ta dalimi, kurio realizavimas, vadovybės nuomone, yra tikėtinas.

Atidėtų mokesčių turtas, tenkantis vertybinių popierių, apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, perkainavimui, taip pat yra apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima sumas, kurių galiojimo trukmė yra trumpesnė nei 3 mėnesiai nuo jų įsigijimo dienos. 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro gryniesi pinigai bei korespondentinės sąskaitos Lietuvos banke ir komerciniuose bankuose.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai (apskaitos principai taikyti iki 2018 m. sausio 1 d.)

Finansinis turtas skirstomas į 4 grupes:

- 1) finansinis turtas vertinamas tikrąją verte per pelną (nuostolį),
- 2) investicijos, laikomos iki išpirkimo,
- 3) paskolos ir gautinos sumos,
- 4) galimo pardavimo finansinis turtas.

Galimo pardavimo ir laikomi iki išpirkimo investiciniai vertybiniai popieriai

Galimo pardavimo finansinis turtas yra neišvestinis finansinis turtas, kuris yra priskirtas prie galimo pardavimo arba nėra klasifikuojamas kaip paskolos ir gautinos sumos, investicijos laikomos iki išpirkimo ar finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolį). Vadovybė nustato, kaip bus klasifikuojami vertybiniai popieriai jų įsigijimo metu. Galimo pardavimo vertybinius popierius ketinama laikyti neapibrėžtą laikotarpį, jie gali būti parduoti esant papildomam likvidumo poreikiui, pasikeitus palūkanų normoms ar vertybinių popierių kainai.

Galimo pardavimo vertybiniai popieriai įsigijimo momentu apskaitomi tikrąja verte pridėdant įsigijimo kaštus ir vėliau iš naujo perkainojami tikrąja verte pagal rinkos kainas. Nustatant rinkos kainą imamos ne mažiau kaip 2 rinkos dalyvių kotiruojamos pirkimo kainos. Pirkimo kaina atspindi už kiek galėtų įvykti sandoris, todėl ji geriausiai atspindi tikrąją galimo pardavimo vertybinių popierių vertę. Jei nėra 2 rinkos dalyvių rinkos kainos imama artimiausio laikotarpio to paties emitento pozicijos rinkos kainos. Nerealizuotas pelnas ar nuostolis, atėmus mokesčius, atsiradę dėl galimo pardavimo vertybinių popierių tikrosios vertės pokyčių, apskaitomas kaip kitos bendrosios pajamos, išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius ir užsienio valiutos keitimo rezultata. Kai tokio turto pripažinimas nutraukiamas, visas kitose bendrosiose pajamose sukauptas perkainavimo rezultatas iškeliamas į grynąjį pelną (nuostolį) bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tačiau palūkanos už tokį finansinį turtą, apskaičiuotos taikant efektyvią palūkanų normą, yra pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio pajamomis.

Laikomos iki išpirkimo investicijos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba galimais nustatyti mokėjimais bei fiksuotu terminu, kurį LCKU vadovybė ketina ir gali laikyti iki termino pabaigos. Laikomi iki išpirkimo vertybiniai popieriai įsigijimo momentu apskaitomi tikrąja verte ir vėliau yra vertinami amortizuota savikaina, naudojant efektyvią palūkanų normą, bei atėmus vertės sumažėjimo nuostolius galimų ne trumpalaikių vertės sumažėjimų rizikai įvertinti. Palūkanų pajamos uždirbtos dėl vertybinių popierių laikymo, yra apskaitomos kaip ataskaitinio laikotarpio palūkanų pajamos. Jeigu LCKU nuspręstų parduoti didesnę negu reikšmingą sumą laikomų iki išpirkimo vertybinių popierių, visa kategorija būtų perklasifikuojama kaip galimo pardavimo.

Iki išpirkimo laikomoms investicijoms LCKU individualiai nustato, ar yra objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų. Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad yra patirti vertės sumažėjimo nuostoliai, nuostolių suma yra apskaičiuojama kaip skirtumas tarp balansinės turto vertės ir dabartinės planuojamų pinigų srautų vertės. Turto balansinė vertė yra mažinama ir apskaičiuota vertės sumažėjimo suma yra apskaitoma bendrųjų pajamų ataskaitoje. Jeigu vėlesniu laikotarpiu turto vertės sumažėjimo nuostoliai sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti siejamas su įvykiu, įvykusi po vertės sumažėjimo pripažinimo, anksčiau pripažintas vertės sumažėjimas yra atstatomas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Visi įprastiniai vertybinių popierių įsigijimai ir pardavimai pripažįstami atsiskaitymo metu.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas tada, kai baigiasi sutartinių teisių gauti pinigų srautus iš finansinio turto galiojimo terminas arba kai LCKU perduoda iš esmės visas finansinio turto nuosavybei būdingas rizikos rūšis ir naudą. Finansinių įsipareigojimų pripažinimas nutraukiamas tada, kai šie įsipareigojimai panaikinami, t. y., kai sutartyje numatyta prievolė įvykdoma, atšaukiama arba baigiasi jos galiojimo terminas.

Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba kitaip nustatomais mokėjimais, nekotiruojamas aktyviojoje rinkoje, išskyrus: a) turtą, kurį LCKU ketina parduoti iškart arba artimiausiu metu ir kuris turi būti klasifikuojamas kaip laikomas prekybai; taip pat turtą, kurį LCKU pirminio pripažinimo metu bendrųjų pajamų ataskaitoje klasifikuoja kaip apskaitomą tikrąją vertę per pelną (nuostolį) b) turtą, kurį LCKU pirminio pripažinimo metu klasifikuoja kaip galimam pardavimui skirtą turtą; arba c) turtą, už kurį jo turėtojas gali neatgauti visų pradinių investicijų (ne dėl kredito pablogėjimo). Paskolos yra vertinamos amortizuota savikaina, naudojant efektyvią palūkanų normą, bei atėmus vertės sumažėjimo nuostolius galimų ne trumpalaikių vertės sumažėjimų rizikai įvertinti. Visos paskolos ir avansai yra pripažįstami, kai pinigai yra pervedami skolininkams.

Finansinis turtas vertinamas tikrąją vertę per pelną (nuostolius)

Finansinis turtas, vertinamas tikrąją vertę per pelną (nuostolius), pradžioje apskaitomas tikrąją vertę, kuri yra paremta sandorio kaina. Turtas vertinamas tikrąją vertę per pelną (nuostolius) po pirminio pripažinimo yra vertinami tikrosiomis vertėmis, remiantis rinkoje paskelbtomis pirkimo kainomis, arba nustatytomis naudojant diskontuotų piniginių srautų modelį ar kitokį modelį, jei rinkos kaina nepatikimai atspindinti situaciją ar neprieinama. Išvestinės finansinės priemonės priklauso šiai turto grupei.

Finansiniai įsipareigojimai

Skolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąją vertę, kurią sudaro grynoji gautų lėšų suma, atskaičiavus sandoriui sudaryti patirtas sąnaudas. Vėliau skolintos lėšos apskaitomos amortizuota savikaina, o tarp gautų grynujų įplaukų ir padengimo vertės susidaręs skirtumas pripažįstamas pajamomis arba sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje per visą skolos padengimo laikotarpį, taikant galiojančias palūkanų normas. Skolintos lėšos pripažįstamos atsiskaitymo momentu.

Finansinio turto ir įsipareigojimų sudengimas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai sudengiami ir neto suma parodoma finansinės padėties ataskaitoje, kai yra teisinė galimybė užskaityti pripažintas sumas ir yra ketinimas atsiskaityti neto suma arba realizuoti turtą ir įsipareigojimus vienu metu.

Išvestinės finansinės priemonės

Išvestinės finansinės priemonės pradžioje pripažįstamos tikrąją vertę sutarties dėl išvestinės priemonės sudarymo dieną, o vėliau iš naujo vertinamos tikrąją vertę. Tikrosios vertės nustatomos remiantis rinkoje stebimais duomenimis ir taikant vertinimo modelius. Visos išvestinės finansinės priemonės klasifikuojamos kaip turtas, jeigu jų tikroji vertė yra teigiama, ir kaip įsipareigojimai, jeigu jų tikroji vertė yra neigiama.

Tam tikros išvestinės priemonės, įterptos į kitas finansines priemones, pavyzdžiui, palūkanų normos žemutinės ir / ar viršutinės ribos nustatymo galimybė gaunant ar suteikiant paskolą, yra laikomos atskiromis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, jeigu jų ekonominės savybės ir rizika nėra glaudžiai susijusios su pagrindinės išvestinės finansinės priemonės sutarties ekonominėmis savybėmis ir rizika ir pagrindinės finansinės priemonės sutartis nėra vertinama tikrąją vertę per pelną (nuostolį).

Pirminio išvestinės priemonės atskyrimo metu atitinkama suma kredituojamas gautos ir arba suteiktos paskolos likutis ir ji tampa paskolos apskaičiuotosios palūkanų normos dalimi, o įterptoji išvestinė priemonė finansinių ataskaitų dieną apskaitoma atskirai tikrąją vertę, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelne (nuostolyje).

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai (apskaitos principai taikomi nuo 2018 m. sausio 1 d.)

Finansinė priemonė – tai bet kuri sutartis, dėl kurios pas vieną ūkio subjektą atsiranda finansinis turtas, o pas kitą – finansinis įsipareigojimas ar nuosavybės priemonė.

Pirminio pripažinimo momentas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai, išskyrus paskolas ir gautinas sumas iš klientų ir įsipareigojimus klientams, iš pradžių pripažįstami atsiskaitymo dieną. Paskolos ir gautinos sumos iš klientų pripažįstami, kai lėšos pervedamos į klientų sąskaitas. Įsipareigojimai klientams pripažįstami, kai lėšos pervedamos LCKU.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA

FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto priskyrimas atitinkamai grupei pirminio pripažinimo metu priklauso nuo sutartinių finansinio turto pinigų srautų savybių ir verslo modelio, apibrėžiančio finansinio turto valdymą. Išskyrus kitas gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, LCKU pirminio pripažinimu metu finansinį turtą įvertina tikrąja verte, pridėjus, kai finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius, sandorio išlaidas. Kitos gautinos sumos, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, yra vertinamos pagal 15-ojo TFAS nustatytą sandorio kainą.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (angl. *SPP*) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Finansinio turto valdymo modelis nurodo kaip valdomas finansinis turtas, kad šis generuotų pinigų srautus. Verslo modelis nustato, ar pinigų srautai bus gaunami renkant sutartinius pinigų srautus, parduodant šį finansinį turtą ar naudojant abu variantus. Detaliau apie verslo modelį ir SPPI testą paaiškinta toliau.

Finansinio turto ir įsipareigojimų grupės

Nuo 2018 m. sausio 1 d. visą savo finansinį turtą LCKU grupuoja, vadovaudamasi verslo valdymo modeliu ir turto sutartinėmis sąlygomis, į vertinamą:

- amortizuota savikaina;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais.

LCKU klasifikuoja ir vertina išvestines finansines priemones ir investicijas į kolektyvinio investavimo subjektus tikrąja verte per pelną arba nuostolius. LCKU gali priskirti ir kitas finansines priemones prie vertinamų tikrąja verte per pelną arba nuostolius, jei taip iš esmės sumažinami vertinimo ar pripažinimo neatitikimai (kitais vadinami apskaitos neatitikimais).

Finansiniai įsipareigojimai, išskyrus paskolų įsipareigojimus ir finansines garantijas, yra vertinami amortizuota savikaina arba tikrąja verte per pelną arba nuostolius, kai jie yra išvestinės finansinės priemonės arba laikomi prekybai, arba yra priskirti vertinamiems tikrąja verte.

Gautinos sumos iš kredito įstaigų, suteiktos paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų, finansinės investicijos vertinamos amortizuota savikaina

Iki 2018 m. sausio 1 d. paskolas ir gautinas sumas iš kredito įstaigų, paskolas ir gautinas sumas iš kitų klientų sudarė neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba kitaip nustatomais mokėjimais, kurie nebuvo kotiruojami aktyvioje rinkoje, išskyrus:

a) turtą, kurį LCKU ketino parduoti iškart arba artimiausiu metu ir kuris turėjo būti klasifikuojamas kaip laikomas prekybai; taip pat turtą, kurį LCKU pirminio pripažinimo metu priskyrė vertinamam tikrąja verte per pelną (nuostolius);

b) turtą, kurį LCKU pirminio pripažinimo metu klasifikavo kaip galimam pardavimui skirtą turtą.

Nuo 2018 m. sausio 1 d. LCKU vertina paskolas ir gautinas sumas iš kredito įstaigų, paskolas ir gautinas sumas iš kitų klientų ir kitas finansines investicijas amortizuota savikaina, tik jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo valdymo modelį, kurio tikslas - laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl sutartinių finansinio turto sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti tik pinigų srautai, kurie yra pagrindinės sumos ir pagrindinės neįvykdytos sumos palūkanų mokėjimai.

Verslo valdymo modelio įvertinimas

LCKU nustato savo verslo modelį tokiu lygiu, kuris geriausiai atspindi tai, kaip ji valdo finansinio turto grupes, siekdama savo verslo tikslų. LCKU verslo modelis nėra vertinamas pagal atskirus instrumentus, bet aukštesniu, t.y. agreguotų portfelių lygmeniu ir yra pagrįstas tokiais veiksniais kaip:

a) kaip vertinami verslo valdymo modelio rezultatai ir pagal jį laikomas finansinis turtas, kaip apie juos pranešama vadovybei;

b) rizika, turinti įtakos verslo modelio rezultatams (ir pagal tą verslo modelį laikomam finansiniam turtui), pirmiausia, kaip ta rizika valdoma; ir

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

c) kaip atlyginama verslo valdytojams (pvz., kuo – valdomo turto tikrąja verte ar surinktais sutartyje numatytais pinigų srautais – grindžiamas atlyginimas);

d) tikėtinas pardavimų dažnumas, vertė ir laikas taip pat yra svarbūs vertinimo aspektai.

Verslo valdymo modelio vertinimas grindžiamas pagrįstai tikėtiniais scenarijais, neatsižvelgiant į „blogiausio atvejo“ ar „streso atvejo“ scenarijus. Jei pinigų srautai po pirminio pripažinimo yra realizuojami kitaip nei LCKU pradiniai lūkesčiai, LCKU nekeičia likusio finansinio turto tame verslo modelyje klasifikavimo, bet atsižvelgia į tokią informaciją vertindama naujai suteiktą ar naujai įsigytą finansinį turtą.

SPPI (angl. solely payments of principal and interest) testas

Antruoju savo grupavimo proceso etapu LCKU įvertina finansinio turto sutartines sąlygas, kad nustatytų, ar jie atitinka SPPI testą. Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Pagrindinė suma yra finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu. Palūkanas sudaro atlygis už pinigų laiko vertę, su pagrindine nepadengtąja suma susijusią kredito riziką tam tikru laikotarpiu ir už kitą pagrindinę skolinimo riziką ir sąnaudas, taip pat pelno maržą.

Dėl sutartinių sąlygų, kuriomis prisiimama didesnė nei *de minimis* rizika arba dėl kurių atsiranda sutartinių pinigų srautų, nesusijusių su pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimais, finansinis turtas turi būti vertinamas tikrąja verte per pelną arba nuostolius.

Išvestinės finansinės priemonės

Išvestinės finansinės priemonės pradžioje pripažįstamos tikrąja verte sutarties dėl išvestinės priemonės sudarymo dieną, o vėliau iš naujo vertinamos tikrąja verte. Tikrosios vertės nustatomos remiantis rinkoje stebimais duomenimis ir taikant vertinimo modelius. Visos išvestinės finansinės priemonės klasifikuojamos kaip turtas, jeigu jų tikroji vertė yra teigiama, ir kaip įsipareigojimai, jeigu jų tikroji vertė yra neigiama.

Tam tikros išvestinės priemonės, įterptos į kitas finansines priemones, pavyzdžiui, palūkanų normos žemutinės ir / ar viršutinės ribos nustatymo galimybė gaunant ar suteikiant paskolą, yra laikomos atskiromis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, jeigu jų ekonominės savybės ir rizika nėra glaudžiai susijusios su pagrindinės išvestinės finansinės priemonės sutarties ekonominėmis savybėmis ir rizika ir pagrindinės finansinės priemonės sutartis nėra vertinama tikrąja verte per pelną (nuostolius). Šios įterptosios išvestinės finansinės priemonės apskaitomos atskirai tikrąja verte, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelne (nuostoliuose).

Pirminio išvestinės priemonės atskyrimo metu atitinkama suma kredituojamas gautos ir arba suteiktos paskolos likutis ir ji tampa paskolos apskaičiuotosios palūkanų normos dalimi, o įterptoji išvestinė priemonė finansinių ataskaitų dieną apskaitoma atskirai tikrąja verte, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelne (nuostolyje).

Pagal 39-ąjį TAS, išvestinės finansinės priemonės, įterptos į finansinį turtą, įsipareigojimus ir nefinansines pagrindines priemones buvo laikomi atskiromis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ir apskaitomi tikrąja verte, jei jie atitiko išvestinės finansinės priemonės apibrėžimą, jų ekonominiai ypatumai ir rizika nebuvo glaudžiai susiję su pagrindinės sutarties ekonominiais ypatumais ir rizika, ir pagrindinė sutartis nebuvo laikoma prekybai ir apskaitoma tikrąja verte per pelną (nuostolius). Įterptinės išvestinės finansinės priemonės buvo atskiriamos nuo pagrindinės sutarties ir apskaitomos tikrąja verte prekybiniame portfelyje, tikrosios vertės pokyčius pripažįstant pelne (nuostoliuose).

Nuo 2018 m. sausio 1 d., pritaikius 9-ąjį TFAS, LCKU tokiu būdu apskaito išvestines finansines priemones, įterptas į finansinius įsipareigojimus ir nefinansines pagrindines sutartis. Finansinis turtas, neišskiriant įterptinės išvestinės finansinės priemonės, klasifikuojamas pagal verslo valdymo modelio ir SPPI vertinimą kaip nurodyta aukščiau.

Skolos finansinės priemonės, apskaitomos tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas

LCKU taiko naują finansinio turto grupę pagal 9-ąjį TFAS - skolos finansinių priemonių, vertinamų tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas per kitas bendrąsias pajamas, kai tenkinamos abi šios sąlygos:

- Priemonė laikoma pagal verslo modelį, kurio tikslas yra pasiekiamas, tiek renkant sutartinius pinigų srautus, tiek ir parduodant finansinį turtą;
- Finansinio turto sutartinės sąlygos atitinka SPPI testą.

Šios priemonės daugiausia apima turtą, kuris anksčiau buvo priskirtas finansinėms investicijoms, laikomoms galimam pardavimui pagal 39 TAS. Vėliau finansiniai instrumentai, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, yra vertinami tikrąja verte, o pelnas ar nuostoliai atsirandantys dėl tikrosios vertės pokyčių pripažįstami

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

kitose bendrosiose pajamose. Palūkanų pajamos ir pelnas (nuostoliai) iš valiutos kurso pasikeitimo pripažįstami per pelną (nuostolius) taip pat, kaip ir finansinio turto, vertinamo amortizuota savikaina, atveju. Skolos priemonių, vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, tikėtinų kredito nuostolių vertinimo principai pateikiami toliau. Kai LCKU turi daugiau negu vieną investiciją į tą patį vertybinį popierių, laikoma, kad pirmiau realizuojama anksčiau įsigyta investicija. Nutraukus šių skolos priemonių pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai anksčiau pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, perklasifikuojami į pelną (nuostolius).

Finansiniai įsipareigojimai

Skolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, kurią sudaro grynoji gautų lėšų suma, atskaičiavus sandoriui sudaryti patirtas sąnaudas. Vėliau skolintos lėšos apskaitomos amortizuota savikaina, kuri skaičiuojama atsižvelgiant į visas nuolaidas ar premijas, ir sąnaudas, kurios yra sudėtinė efektyvios palūkanų normos dalis. Skolintos lėšos pripažįstamos atsiskaitymo momentu.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai, apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai šioje kategorijoje yra tie, kurie nėra skirti prekybai ir buvo vadovybės priskirti apskaityti per pelną ar nuostolius pirminio pripažinimo metu arba privalomai vertinami tikrąja verte pagal 9 TFAS. Vadovybė gali priskirti priemonę į apskaitomą per pelną ar nuostolius pradinio pripažinimo metu tik, kai įvykdomas vienas iš toliau nurodytų kriterijų. Toks priskyrimas nustatomas atskirų instrumentų lygmeniu:

- priskyrimas pašalina arba žymiai sumažina vertinimo ar pripažinimo neatitikimą, kuris kitu atveju atsirastų vertinant turtą ar įsipareigojimus arba pripažįstant jų pelną ar nuostolius kitu būdu;

Arba

- Įsipareigojimai (ir turtas iki 2018 m. sausio 1 d. pagal 39 TAS) yra finansinių įsipareigojimų grupės (arba finansinio turto arba ir finansinių įsipareigojimų, ir turto grupės pagal 39-ąjį TAS), kurie yra valdomi ir jų rezultatai vertinami tikrąja verte, remiantis dokumentais pagrįsta rizikos valdymo ar investavimo strategija;

Arba

- Įsipareigojimai (ir turtas iki 2018 m. sausio 1 d. pagal 39 TAS), kuriuose yra vienas ar daugiau įterptųjų išvestinių finansinių priemonių, išskyrus atvejus, kai jie iš esmės nekeičia pinigų srautų, kylančių iš sutartinių įsipareigojimų, arba be gilesnės analizės tampa aišku, kad panašios priemonės atveju įterptinės išvestinės finansinės priemonės (priemonių) atskyrimas nuo pagrindinės sutarties yra negalimas.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai vertinami tikrąja verte per pelną ar nuostolius apskaitomi finansinės padėties ataskaitoje tikrąja verte. Tikrosios vertės pokyčiai apskaitomi pelne (nuostoliuose), išskyrus įsipareigojimų, priskirtų vertinamiems tikrąja verte per pelną (nuostolius), tikrosios vertės pokyčius dėl pasikeitusios LCKU kredito rizikos. Tokie pokyčiai apskaitomi per kitas bendrąsias pajamas ir vėliau nėra perklasifikuojami į pelną ar nuostolius. Palūkanos, uždirbtos ar patiriamos dėl priemonių priskirtų vertinti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra kaupiamos ir pripažįstamos atitinkamai palūkanų pajamomis arba palūkanų sąnaudomis, taikant efektyviąją palūkanų normą ir atsižvelgiant į visas nuolaidas / premijas ir 9 TFAS reikalavimus tenkinančias sandorio išlaidas, kurios yra neatsiejama priemonės dalis. Palūkanos, gautos už turtą, kurį privaloma vertinti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomos taikant sutartines palūkanas. Dividendų pajamos iš nuosavybės priemonių, vertinamų tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomos pajamose, kai įgyjama teisė į dividendus.

LCKU suteikia kreditavimo įsipareigojimus. Kreditavimo įsipareigojimai yra įsipareigojimai, pagal kuriuos LCKU privalo suteikti klientui paskolą iš anksto nustatytais sąlygomis. Pagal 39-ąjį TAS tokiems kreditavimo įsipareigojimams buvo sudaromi atidėjiniai, esant poreikiui, o nuo 2018 m. sausio 1 d. tokios sutartys patenka į tikėtinų kredito nuostolių reikalavimų taikymo sritį.

Kreditavimo įsipareigojimų nominali sutartinė vertė, kai paskola, dėl kurios buvo susitarta suteikti, atitinka rinkos sąlygas, nėra įtraukiama į finansinės padėties ataskaitą.

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų perklasifikavimas

Nuo 2018 m. sausio 1 d. LCKU neperklasifikuoja finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų po jų pirminio pripažinimo, išskyrus išskirtines aplinkybes, kuriomis LCKU įsigyja, realizuoja ar nutraukia tam tikrą verslo dalį. Finansiniai įsipareigojimai niekada neperklasifikuojami.

LCKU neatliko jokių finansinio turto ar įsipareigojimų perklasifikavimų 2017 metais.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

a) Pripažinimo nutraukimas dėl esminio sąlygų pakeitimo

LCKU nutraukia finansinio turto, pvz., klientui suteiktos paskolos, pripažinimą, kai sąlygos buvo persvarstytos tiek, kad ji iš esmės tampa nauja paskola, o skirtumas pripažįstamas pripažinimo nutraukimo pelnu ar nuostoliu tai daliai, kuriai nebuvo apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Naujai pripažintos paskolos klasifikuojamos kaip 1 lygio (paaiškinama toliau) paskolos tikėtinų kredito nuostolių vertinimo tikslais, nebent naujoji paskola būtų laikoma suteiktu dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniu turto (ang. *POCI*).

Vertindama, ar nutraukti suteiktos paskolos pripažinimą, be kita ko, LCKU svarsto šiuos veiksnius:

- paskolos valiutos pasikeitimas;
- nuosavybės požymių atsiradimas;
- sandorio šalies pasikeitimas;
- ar pakeitimas yra toks, kad priemonė nebeatitiktų SPPI testo kriterijų.

Jei dėl pakeitimo reikšmingai nepasikeičia pinigų srautai, toks pakeitimas nereiškia turto pripažinimo nutraukimo. Remiantis pinigų srautų, diskontuotų pagal pradinę EPN, pasikeitimu, LCKU apskaito pakeitimo pelną ar nuostolius iki sumos, kuriai nėra apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo.

b) Pripažinimo nutraukimas dėl kitų priežasčių nei esminis sąlygų pakeitimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (arba, kai taikytina, finansinio turto dalies arba panašaus finansinio turto grupės dalies) pripažinimas yra nutraukiamas (t.y., jis yra pašalinamas iš LCKU finansinės padėties ataskaitos), kai:

- baigiasi sutartyje numatytų teisių į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas; arba
- LCKU perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautus; arba prisiima prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį ir
 - a) LCKU perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą; arba
 - b) LCKU nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio finansinio turto kontrolę.

Kai LCKU perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautą arba sudaro perleidimo sutartį su trečiaja šalimi, yra vertinama, ar ir kokia apimtimi, LCKU išlaiko su šio finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą. Kai LCKU nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra ir toliau pripažįstamas ta dalimi, su kuria LCKU yra vis dar susijusi. Šiuo atveju LCKU taip pat pripažįsta susijusį įsipareigojimą. Perleistas turtas ir su juo susijęs įsipareigojimas yra vertinami remiantis teisėmis ir įsipareigojimais, kuriuos LCKU išlaikė.

Kai su LCKU susijęs perduotas turtas tampa garantija, toliau kontroliuojama dalis vertinama mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią LCKU gali tekti sumokėti (garantijos suma).

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet iš esmės kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinio turto vertės sumažėjimas (apskaitos principai taikomi nuo 2018 m. sausio 1 d.)

Tikėtinų kredito nuostolių (arba TKN) vertinimo principų apžvalga

9-ojo TFAS pritaikymas iš esmės pakeitė LCKU paskolų vertės sumažėjimo nuostolių skaičiavimo metodą, pakeisdamas 39-ajame TAS įtvirtintą patiriamų nuostolių metodą į ateitį orientuotą tikėtinų kredito nuostolių metodą. Nuo 2018 m. sausio 1 d. LCKU apskaitė visų paskolų ir kitų skolos finansinių priemonių, įskaitant kreditavimo įsipareigojimus, kurios nėra vertinamos tikrąja verte per pelną ar nuostolius, tikėtinius kredito nuostolius (toliau – finansinės priemonės). Pagal 9 TFAS tikėtini kredito nuostoliai nėra vertinami nuosavybės priemonėmis.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Tikėtinų kredito nuostolių metodas yra pagrįstas kreditų nuostoliais, kurių tikimasi, kad atsiras per visą turto galiojimo laiką (tikėtinus kredito nuostolius turto galiojimo laikotarpiu), išskyrus atvejus, kai nuo finansinio turto pripažinimo momento kredito rizika nėra padidėjusi ir tokiu atveju vertinami 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai.

12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai yra viso galiojimo laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių dalis, kuri atspindi tikėtinus kredito nuostolius, kurie atsiranda dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, susijusių su finansine priemone ir kurie yra galimi per 12 mėnesių nuo ataskaitinės datos.

Tiek 12 mėnesių, tiek ir galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai yra skaičiuojami individualiai arba kolektyviai, priklausomai nuo finansinių priemonių portfelio pobūdžio. LCKU kolektyviniu pagrindu vertinamo finansinio turto grupavimo principai paaiškinti toliau.

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vertinama, ar finansinės priemonės kredito rizika nuo pradinio pripažinimo reikšmingai padidėjo, atsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo rizikos pasikeitimą per likusį finansinės priemonės laikotarpį. Šio proceso metu LCKU savo paskolas suskirsto į 1 lygio, 2 lygio ir 3 lygio paskolas ir nusipirktą ar suteiktą dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinį turtą (POCI), kaip aprašyta žemiau:

- 1 lygis: Kai paskolos pirmą kartą pripažįstamos, LCKU pripažįsta 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius. 1 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir atitinkamai jos buvo perklasifikuotos iš 2 lygio.
- 2 lygis: Kai paskolos kredito rizika po pradinio pripažinimo momento reikšmingai padidėjo, LCKU prisipažįsta paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius. 2 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir paskola buvo perklasifikuota iš 3 lygio.
- 3 lygis: paskolos, kurios laikomos nuvertėjusiomis paskolomis. LCKU prisipažįsta galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius.
- POCI: įsigytas ar suteiktas dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinis turtas yra finansinis turtas, kuris yra nuvertėjęs pradinio pripažinimo metu. POCI turtas yra apskaitomas tikrąja verte pirminio pripažinimo metu ir palūkanų pajamos vėliau pripažįstamos pagal kredito pakoreguotą efektyviają palūkanų normą. Tikėtini kredito nuostoliai yra apskaitomi tik tiek, kiek pasikeičia tikėtini kredito nuostoliai po pirminio pripažinimo.

Finansinio turto, dėl kurio LCKU neturi pagrįstų lūkesčių atgauti visą turtą ar jo dalį, bendroji dalis yra sumažinama. Tai yra laikoma finansinio turto (daliniu) pripažinimo nutraukimu.

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas

LCKU apskaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius, remdamasi tikimybėmis įvertintais scenarijais, kad būtų galima įvertinti numatomus grynusius pinigų srautų trūkumus, diskontuotus apytiksle EPN. Pinigų srautų trūkumas yra skirtumas tarp pinigų srautų, kurie turėtų būti sumokėti LCKU pagal sutartį, ir pinigų srautus, kuriuos LCKU tikisi gauti.

Pagrindiniai naudojami elementai, skaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, yra šie:

- PD (angl. *probability of default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė.
- EAD (ang. *exposure at default*) - skolinimo pozicijos dydis įsipareigojimų neįvykdymo momentu (pagrindinė kredito dalis ir sukauptos palūkanos).
- LGD (angl. *loss given default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo sąlygotas nuostolis, apskaičiuotas LCKU grupės istoriniais 2009-2017 metų duomenimis. Jis pagrįstas sutartinių pinigų srautų skirtumu nuo to, kiek skoliniojas tikisi gauti, įskaitant bet kokio užstato realizavimą.

Apskaičiuodama tikėtinus kredito nuostolius, LCKU atsižvelgia į tris scenarijus:

- ekonominio nuosmukio scenarijus (pesimistinis) – prognozuojami nepalankūs makroekonominiai pokyčiai, neigiamai paveikiantys skolininkų galimybes vykdyti kreditinius įsipareigojimus;
- labiausiai tikėtinas – daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai atitiks Lietuvos Banko skelbiamas naujausias ekonomines prognozes;
- optimistinis – daroma prielaida, kad teigiami makroekonominiai pokyčiai bus aukštesni nei Lietuvos Banko skelbiamos naujausios ekonominės prognozės.

2018 m. scenarijams taikomi svoriai yra atitinkamai 15%, 70% ir 15%. Scenarijų svoriai keičiami priklausomai nuo makroekonominių prognozių. Kiekvienas iš šių scenarijų yra susijęs su skirtingais PD ir LGD. Išskyrus atnaujinamojo kredito priemones, maksimalus laikotarpis, kuriuo nustatomi kredito nuostoliai, yra finansinės priemonės sutartinis (galiojimo) laikotarpis, nebent LCKU turi teisėtą teisę jį atgauti anksčiau.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ir atstatymo yra apskaitomi ir atskleidžiami atskirai nuo pakeitimo pelno ar nuostolių, kurie yra apskaitomi kaip finansinio turto bendrosios balansinės vertės koregavimas.

Individualus ir kolektyvinis vertinimas

LCKU skolinimo pozicijos gali būti vertinamos individualiai arba kolektyviai:

- individualus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai skolinimo pozicijai TKN nustatomi individualiai, pagal numatytus scenarijus sudarytus tikėtinus kredito grąžinimo grafikus ir jų tikimybes.
- kolektyvus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai finansinių priemonių TKN nustatomi pagal bendrai skolininkų segmentui (skolinimo pozicijų atveju) arba homogeninės grupės pogrupiui (skolos VP atveju), kuriam priskirta finansinė priemonė, nustatytus atitinkamus PD, LGD ir EAD parametrus ($TKN = EAD \times PD \times LGD$, vertinant pagal skirtingus scenarijus ir jų svorius).

Skolos vertybinių popierių TKN nustatomi pagal oficialiai skelbiamus Moody's (ar kitų viešai prieinamus ir patikimus duomenis skelbiančių institucijų) PD ir LGD (ar tiesiog atgavimo koeficientų) duomenis.

Individualus vertinimas bendru atveju taikomas reikšmingoms skolinimo pozicijoms ir visoms skolinimo pozicijoms kitoms kredito įstaigoms.

Skolos priemonių vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas tikėtinų kredito nuostolių apskaita

Tikėtini kredito nuostoliai skolos priemonėms, vertinamoms tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas nesumažina šių finansinių priemonių apskaitinės vertės finansinės padėties ataskaitoje, kuri išlieka įvertinta tikrąja verte. Vietoj to, suma, lygi nuostoliams, kurie atsirastų, jei turtas būtų įvertintas amortizuota savikaina, pripažįstama per kitas bendrąsias pajamas kaip sukauptas vertės sumažėjimas, tuo pačiu atitinkamą sumą apskaitant per pelną (nuostolius). Sukaupti nuostoliai, pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, yra perklasifikuojami į pelną (nuostolius) turto pripažinimo nutraukimo metu.

Nusipirkto ar suteikto dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinio turto (POCI) tikėtinų kredito nuostolių apskaita

POCI finansiniam turtui LCKU pripažįsta sukauptus tikėtinų kredito nuostolių pokyčius nuo pradinio vertės sumažėjimo pripažinimo.

Atnaujinamojo kredito priemonės

LCKU produktų pasiūla apima tokias atnaujinamojo kredito priemones kaip kredito linijos. LCKU skaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius per laikotarpį, kuris atspindi LCKU lūkesčius dėl klientų elgesio, jų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę ir būsimą LCKU riziką mažinančias priemones, kurios galėtų apimti atnaujinamojo kredito priemonių limitų sumažinimą arba atšaukimą. Remiantis ankstesne patirtimi ir LCKU lūkesčiais, laikotarpiai, per kuriuos LCKU apskaičiuoja šių produktų tikėtinų kredito nuostolių parametrus, yra tokie patys kaip ir kitoms priemonėms.

Atliekamas nuolatinis vertinimas, ar atnaujinamojo kredito priemonių kredito rizika reikšmingai padidėjo. Palūkanų norma, naudojama tikėtinų kredito nuostolių diskontavimui, apskaičiuojama pagal vidutinę efektyvią palūkanų normą, kuri, kaip tikimasi, bus taikoma per numatomą atnaujinamojo kredito priemonių galiojimo laikotarpį. Tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimas, įskaitant numatomo galiojimo laikotarpio ir diskonto normos apskaičiavimą, atliekamas individualiu pagrindu, atsižvelgiant į tai, kad LCKU atveju, tai daugiausia yra kredito linijos, suteiktos kitoms kredito įstaigoms.

Į ateitį orientuota informacija

Savo tikėtinų kredito nuostolių modeliuose LCKU remiasi įvairiapuse informacija, įskaitant ir į ateitį orientuota informacija, tokia kaip bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas ir nedarbo lygis. Istorinių 2009 - 2017 m. LCKU grupės skolininkų segmentų PD yra koreguojami metinių BVP pokyčių / nedarbo lygio pokyčių duomenų pagrindu (sudaromos lygtys, kurios naudojamos tolimesniam PD prognozavimui).

LCKU kiekvieną ketvirtį seka faktinius nedarbo lygio ir BVP pokyčių rodiklius bei Lietuvos banko prognozes ir vertina jų pokyčių įtaką atitinkamų skolininkų segmentų kreditingumui. Tęstinis nedarbo lygio augimas ir/ar neigiamas BVP pokytis, viršijantis LCKU nusistatytas ribines vertes, yra laikomas išankstiniu galimo skolininkų kreditingumo blogėjimo signalu. Nedarbo lygiui ir/ar BVP pokyčiui viršijus ribines vertes, koreguojami scenarijų svoriai bei prognozinės PD struktūros.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Užtikrinimo priemonių vertinimas

Siekdama sumažinti finansinio turto kredito riziką, LCKU siekia, kai tik įmanoma, naudoti užtikrinimo priemones. Užtikrinimo priemonės gali būti įvairios, tokios kaip pinigai, vertybiniai popieriai, akredityvai / garantijos, nekilnojamasis turtas, gautinos sumos, atsargos; kitas nefinansinis turtas ir pan. LCKU apskaitos politika jos turimų užtikrinimo priemonių atveju pagal 9-ąją TFAS yra tokia pati kaip pagal 39 - ąją TAS.

Užtikrinimo priemonė (nebent ji būtų perimta) nėra apskaitoma LCKU finansinės padėties ataskaitoje, tačiau užtikrinimo priemonės tikroji vertė turi įtakos tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimui individualaus TKN vertinimo atveju. Paprastai užtikrinimo priemonių tikroji vertė vertinama paskolos suteikimo metu ir vėliau reguliariai pakartotinai pervertinama. Išsami informacija apie įvairias LCKU turimas užtikrinimo priemones pateikiama Kredito rizikos valdymo dalyje toliau.

Kai tik įmanoma, LCKU naudoja aktyvios rinkos duomenis, kad įvertintų finansinį turtą, laikomą užtikrinimo priemone. Kitas finansinis turtas, neturintis lengvai nustatomų rinkos verčių, vertinamas naudojant modelius. Nefinansinės užtikrinimo priemonės, pavyzdžiui, nekilnojamasis turtas, vertinamas remiantis trečiųjų šalių, pvz. turto vertintojų, duomenimis arba remiantis būsto kainų indeksais.

Už skolas perimtas turtas

LCKU apskaitos politika pagal 9-ąją TFAS išlieka tokia pati kaip ir pagal 39-ąją TAS. Pagal LCKU apskaitos politiką nustatoma, ar perimtą turtą galima geriausiai panaudoti savo veiklos tikslams, ar jis turėtų būti parduodamas. Turtas, kuris yra gali būti panaudojamas savo veiklai, perkeliamas į atitinkamą turto grupę mažesniąja iš turto perėmimo vertės ar apskaitinės turto užtikrintos finansinės priemonės vertės. Turtas, kurį numatoma parduoti, yra perkeliamas į turto, skirto pardavimui kategoriją, ir vertinamas tikrąja verte (jei finansinis turtas) arba tikrąja verte, atėmus pardavimo sandorio išlaidas (jei nefinansinis turtas).

Nurašytas finansinis turtas

LCKU apskaitos politika pagal 9-ąją TFAS išlieka tokia pati kaip ir pagal 39-ąją TAS. Finansinis turtas yra nurašomas arba iš dalies, arba visas tik tada, kai LCKU nebesitiki atgauti jokių su turtu susijusių sumų ir atitinkamai nebevykdo turto išieškojimo veiksmų. Jei nurašoma suma yra didesnė už sukauptą tikėtinų kredito nuostolių sumą, skirtumas laikomas papildomu vertės sumažėjimu nuo bendros balansinės vertės. Bet kokie vėlesni nurašyto finansinio turto atgavimai yra apskaitomi kaip kreditiniai įrašai vertės sumažėjimo sąnaudose bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Pertvarkytos ir restruktūrizuotos paskolos

Kartais LCKU, reaguodama į skolininko finansinius sunkumus, neperima užtikrinimo priemonių ar kitais būdais jų nerealizuoja, tačiau suteikia nuolaidas ar pakeičia pradines paskolų sutarčių sąlygas.

LCKU laiko paskolą restruktūrizuota, kai tokie pakeitimai yra atliekami dėl dabartinių ar tikėtinų skolininko finansinių sunkumų, ir LCKU nebūtų atlikusi tokių pakeitimų, jei skolininkas būtų finansiškai pajėgus. Veiksniai, rodantys finansinius sunkumus, apima įsipareigojimų nevykdymą arba reikšmingus kitus Kredito rizikos skyriaus pastebėjimus skolininko atžvilgiu. Restruktūrizavimas gali apimti mokėjimo termino pratęsimą ir naujas paskolos sutarties sąlygas. Persvarsčius sąlygas, bet koks vertės sumažėjimas vertinamas naudojant pradinę EPN, apskaičiuotą prieš pakeičiant sąlygas. LCKU politika yra tinkamai stebėti visas restruktūrizuotas paskolas, kad būtų užtikrinta, jog ateityje mokėjimai ir toliau bus vykdomi.

Sprendimai dėl pripažinimo nutraukimo ir klasifikavimas tarp 2 ir 3 lygių nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju atskirai. Jei šių procedūrų metu nustatomi nuostoliai, susiję su paskola, tokia paskola yra laikoma nuvertėjusia 3 lygio restruktūrizuota paskola, kol nėra atgauti visi jos pinigų srautai arba paskola nurašoma.

Nuo 2018 m. sausio 1 d., kai paskola buvo persvarstyta arba pakeista, bet nenutrauktas jos pripažinimas, LCKU taip pat pakartotinai įvertina, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika. LCKU taip pat svarsto, ar tokia paskola turi būti klasifikuojama kaip 3 lygio finansinis turtas. Jei paskola buvo pertvarkyta, ji tokia išlieka visą 12 mėnesių trukmės stebėsenos laikotarpį, per kurį skolininkas turi įvykdyti tam tikras sąlygas, kad būtų perkeltas į žemesnės rizikos lygį.

Jei paskolos sutarties sąlygų pakeitimai yra reikšmingi, paskolos pripažinimas nutraukiamas, kaip buvo paaiškinta aukščiau.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinio turto vertės sumažėjimas (apskaitos principai taikyti iki 2018 m. sausio 1 d.)

Paskolų, laikomų iki išpirkimo ir galimo pardavimo investicijų vertės sumažėjimas

Kiekvieno balanso datą LCKU įvertina, ar nėra objektyvių įrodymų, kad finansinio turto ar finansinio turto grupės vertė yra sumažėjusi. Finansinio turto arba finansinio turto grupės vertė sumažėja ir vertės sumažėjimo nuostoliai patiriami tada, jeigu yra objektyvių įrodymų, kad vertė sumažėjo dėl vieno arba keleto įvykių po turto pirminio pripažinimo („nuostolių įvykių“) ir toks nuostolių įvykis (arba įvykiai) turi įtakos finansinio turto ar finansinio turto grupės įvertintiems būsimiems pinigų srautams, kurie gali būti patikimai įvertinti. Turto vertė yra koreguojama vertės sumažėjimo suma naudojant atidėjinių sąskaitą ir nuostolio sumą pripažįstant bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tarp objektyvių įrodymų, kad paskolos vertė sumažėjo, yra stebėjimais arba istoriniais duomenimis pagrįsta informacija apie tokius nuostolio įvykius:

- reikšmingi skolininko finansiniai sunkumai: kredito unija nevykdo Lietuvos banko nustatytų veiklos riziką ribojančių normatyvų, vėluojančių paskolų dalis sudaro daugiau kaip 12 proc. kredito unijos paskolų portfelio, nurašytų paskolų dalis paskolose viršija 5 proc. ir kiti konkrečiai kiekvienos paskolos atveju reikšmingi skolininko sunkumai;
- nepatenkinama arba bloga skolininko būklė (būklė nustatoma vadovaujantis LCKU paskolų išdavimo ir administravimo tvarka);
- paskolos sutarties pažeidimas (periodinių paskolos įmokų (paskolos dalies ar palūkanų) nemokėjimas ilgiau nei 2 dienas – jei paskola išduota kredito unijai ir 30 dienų jei paskola išduotam kitam subjektui);
- dėl ekonominių arba teisinių priežasčių, susijusių su skolininko finansiniais sunkumais, skolininkui suteikiamos specialios sąlygos, kurių LCKU paprastai nebūtų suteikusi;
- pradėtas skolininko bankroto arba reorganizavimo procesas;
- skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal tą paskirtį, kuri numatyta paskolos sutartyje;
- pažeidžiamos investicinio projekto vykdymo sąlygos;
- su skolininku susiję asmenys nevykdo įsipareigojimų, ir tai turi įtakos skolininko finansinių įsipareigojimų vykdymui;
- sumažėja užtikrinimo priemonės objekto vertė, jei vertinamos paskolos, kurių grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
- skolininko, užsiimančio licencijuota veikla, licencijos galiojimo sustabdymas / panaikinimas;
- priežiūros institucijos apribojimas skolininkui teikti vieną ar kelias finansines paslaugas;
- priežiūros institucija per paskutinį ketvirtį yra skyrusi skolininkui baudą;
- priežiūros institucija yra paskelbusi skolininko veiklos apribojimą (moratoriumą);
- priežiūros ar kitos institucijos laikinai apribojo skolininko teisę disponuoti turtu, lėšomis LCKU ar kituose bankuose;
- priežiūros institucija laikinai ar pilnai nušalino skolininko vadovą / vadovus ar / ir paskolų komiteto narį / narius.

Vertės sumažėjimas yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp esamos vertės ir atgautinos vertės, kuri yra lygi dabartinei vertei tikėtinų pinigų srautų, įtraukiant atgautinas sumas dėl garantijų ir užstatų, diskontuotų sutarties pradiniu momentu galiojusia palūkanų norma. Jeigu vėlesniais laikotarpiais vertės sumažėjimo nuostolis sumažėja ir tai gali būti objektyviai siejama su jau po vertės sumažėjimo įvykusių įvykiu (tokiu kaip skolininko reitingo pagerėjimas), anksčiau pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi koreguojant vertės sumažėjimo nuostolius.

LCKU visų pirma įvertina objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų buvimą individualiai kiekvieno atskirai reikšmingo finansinio turto atžvilgiu, o kiekvieno atskirai nereikšmingo finansinio turto atžvilgiu – individualiai arba bendrai.

Paskolos, kurios dėl vertės sumažėjimo yra vertinamos bendrai ar reikšmingos individualiai vertinamos paskolos, ir kurių terminai buvo persvarstyti, nebėra laikomos pradelstomis, bet traktuojamos kaip naujos paskolos. 2017 m. gruodžio 31 d. visos paskolos buvo vertinamos individualiai.

Vertinant ar vertybinių popierių, klasifikuojamų kaip galimo pardavimo, vertė yra sumažėjusi, įvertinama ar yra reikšmingas arba ilgalaikis tikrosios vertės tų vertybinių popierių sumažėjimas. Jeigu galimo pardavimo finansiniam turtui nustatomi tokie požymiai, tai sukaupias nuostolis (apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp įsigijimo kainos ir tikrosios vertės, minus anksčiau bendrųjų pajamų ataskaitoje pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai) iškeliamas iš kitų bendrųjų pajamų ir pripažįstamas per pelną (nuostolį) bendrųjų pajamų ataskaitoje.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Materialusis ilgalaikis turtas

Materialusis ilgalaikis turtas apskaitomas įsigijimo verte, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo suma. Nusidėvėjimo sąnaudos pripažįstamos lygiomis dalimis kas mėnesį, kurį turtas pradedamas naudoti, atsižvelgiant į naudingą turto tarnavimo laiką, išskyrus atvejus, kai nusidėvėjimo sąnaudos įtraukiamos į kito turto pasigaminimo savikainą. Materialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: pastatai – 25 metai, lengvieji automobiliai – 6 metai, baldai – 6 metai, kompiuterinė įranga - 3 metai, kita – nuo 3 iki 5 metų.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atgautinos vertės. Materialusis ilgalaikis turtas yra peržiūrimas siekiant įvertinti, ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė. Pelnas arba nuostolis iš materialiojo ilgalaikio turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo balansine verte ir įtraukiamas į bendrųjų pajamų ataskaitą.

Kiekvieną ataskaitinę datą turto likutinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai yra peržiūrimi ir, reikalui esant, atitinkamai keičiami.

Remonto ir priežiūros išlaidos pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai jos patiriamos. Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto apskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje LCKU iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo (pasigaminimo) verte, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo suma. Nematerialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu per 3 – 5 metų numatomą naudojimo laikotarpį.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atsiperkamosios vertės. Nematerialiojo ilgalaikio turto vertė peržiūrima siekiant įvertinti ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei apskaityta.

LCKU viduje sukurtas nematerialiojo turto pasigaminimo savikaina yra suma išlaidų, kurios buvo patirtos nuo tos datos, kai nematerialusis turtas pirmą kartą atitiko nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus. Išlaidos, tiesiogiai priskiriamos unikaliam programinei įrangai, kontroliuojamai LCKU, projektuoti bei testuoti yra pripažįstamos nematerialiuoju turtu tik tada, kai LCKU turi patikimų įrodymų, kad:

- techniškai įmanoma užbaigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą, kuris būtų tinkamas naudoti;
- ji turi techninių galimybių, finansinių ir kitų išteklių užbaigti plėtos darbus;
- ji ketina baigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą ir jį naudoti arba parduoti;
- ji sugebės naudoti arba parduoti nematerialųjį turtą;
- ji gali įrodyti, kaip nematerialusis turtas ateityje teiks LCKU ekonominę naudą;
- ji gali patikimai įvertinti su nematerialiojo turto pasigaminimu (sukūrimu) susijusias išlaidas.

Darbuotojų, tiesiogiai dalyvaujančių gaminant (kuriant) turtą, darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai bei kitos tiesiogiai su programinės įrangos gamyba (kūrimu) susijusios išlaidos yra priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, jei kuriamas turtas atitinka visas aukščiau nurodytas sąlygas.

Palaikymo ir kitos plėtos išlaidos, kurios nepriskiriamos įmonės pasigamintos (sukurtos) programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, pripažįstamos to ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis, kada jos buvo patirtos. Išlaidos, kurias LCKU pripažino sąnaudomis ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, vėliau negali būti koreguojamos ir priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai.

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus yra naudojami įvertinimai ir prielaidos, kurie įtakoja ataskaitose pateikiamas turto bei įsipareigojimų sumas ir galimų turto bei įsipareigojimų finansinių ataskaitų sudarymo dieną atvaizdavimą ir atvaizduotų pajamų bei sąnaudų per ataskaitinį laikotarpį dydžius. Nors šie įvertinimai yra pagrįsti geriausiu įvykių ir veiksmų vadovybės vertinimu, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA

FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

LCKU atlieka vertinimus ir daro prielaidas, kurie turi įtakos einamaisiais ir kitais finansiniais metais apskaitomoms turto ir įsipareigojimų sumoms. Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais.

a) Finansinio turto vertės sumažėjimas

Vertinant visų kategorijų finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolius pagal 9-ąją TFAS ir 39-ąją TAS, reikia priimti tam tikrus sprendimus: visų pirma apskaičiuojant vertės sumažėjimo nuostolius, reikia įvertinti būsimųjų pinigų srautų ir užtikrinimo priemonių vertę ir laiką bei nustatyti, ar kredito rizika reikšmingai padidėjo po pirminio pripažinimo. Tokie sprendimai atliekami atsižvelgiant į daugybę veiksnių, kurių pasikeitimai gali lemti skirtingą vertės sumažėjimo nuostolių dydį. LCKU tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas apima sudėtingus modelius, turinčius nemažai prielaidų dėl taikomų duomenų / įvesčių pasirinkimo ir jų tarpusavio priklausomybės. Tikėtinų kredito nuostolių modelio elementai, kurie laikomi svarbiais apskaitiniais vertinimais ir sprendimais, apima:

- skolininko būklės nustatymą ir PD priskyrimą atitinkamai skolininko būklei;
- LCKU taikomus kiekybinius ir kokybinius kriterijus (kredito rizikos indikatorius), pagal kuriuos vertinama, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika, ir atitinkamai, ar nuostoliai turėtų būti vertinami taikant galiojimo laikotarpio, ar 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius;
- finansinio turto segmentavimą, kai tikėtini kredito nuostoliai vertinami kolektyviai;
- tikėtinų kredito nuostolių modelio kūrimą, įskaitant įvairias formules ir juose naudojamų duomenų pasirinkimą;
- tarpusavio sąsajų makroekonominių scenarijų, makroekonomikos kintamųjų, tokių kaip bendrasis vidaus produktas ir nedarbo lygis, ir jų poveikio PD, EAD ir LGD nustatymą;
- į ateitį orientuotų makroekonominių scenarijų ir jų tikimybių nustatymą, siekiant įtraukti makroekonominius duomenis į tikėtinų kredito nuostolių modelį.

Tikėtinų kredito nuostolių modelis yra reguliariai peržiūrimas ir koreguojamas, atsižvelgiant į faktinių nuostolių duomenis.

Pagal 39-ąją TAS, iki 2018 m. sausio 1 d. LCKU mažiausiai kartą per ketvirtį peržiūrėjo savo paskolų portfelį, siekdama įvertinti vertės sumažėjimą. Norėdama nustatyti, ar vertės sumažėjimo nuostoliai turėtų būti pripažinti bendrųjų pajamų ataskaitoje, LCKU priėmė sprendimus dėl to, ar yra kokių nors stebėjimais pagrįstų duomenų, rodančių, kad tam tikra dalimi sumažėjo įvertinti būsimi pinigų srautai iš paskolų portfelio prieš tai, kai toks sumažėjimas galėtų būti nustatytas kuriai nors atskirai to portfelio paskolai. Tokie įrodymai galėjo apimti stebėjimais pagrįstus duomenis, rodančius, kad nepalankiai pasikeitė skolininkų mokumo statusas šios turto grupės atžvilgiu, arba valstybines ir vietos ekonomines sąlygas, tiesiogiai susijusias su įsipareigojimų nevykdymu šios turto grupės atžvilgiu. Nustatant, ar paskolų vertė nesumažėjo, buvo atsižvelgiama į nuostolių įvykių, kuriais remiantis vertinama paskolos vertė visumą (žr. *Paskolų, laikomų iki išpirkimo ir galimo pardavimo investicijų vertės sumažėjimas*). Numatydamas būsimus pinigų srautus, vadovybė naudojo vertinimus, pagrįstus praeities nuostolių patirtimi turto su panašia kredito rizika atžvilgiu bei objektyviais vertės sumažėjimo įrodymais, kurie buvo panašūs į portfelio vertės sumažėjimo įrodymus. Metodologija ir prielaidos, naudoti būsimų pinigų srautų sumai ir laikui įvertinti, buvo reguliariai peržiūrimi siekiant sumažinti skirtumus tarp įvertintų nuostolių ir faktinių praeityje patirtų nuostolių.

b) Investicijos, laikomos iki išpirkimo (pagal apskaitos principus taikytus iki 2018 m. sausio 1 d.)

LCKU vadovaujasi TAS 39 reikalavimais, pagal kuriuos neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais ar galimais nustatyti mokėjimais ir fiksuotu terminu klasifikuojamas kaip laikomas iki išpirkimo. Šiam klasifikavimui reikia priimti svarbius sprendimus. Priimdama tokius sprendimus, LCKU įvertina savo ketinimus ir galimybes laikyti tokias investicijas iki išpirkimo termino. Jeigu LCKU negali laikyti šių investicijų iki išpirkimo termino dėl kitų nei specifinių aplinkybių, pavyzdžiui, parduoda didesnę nei vadovybės nustatytą kiekį iki išpirkimo termino, jai reikės perklasifikuoti visą šią grupę kaip galimo pardavimo finansinį turtą. Tuomet investicijas reikėtų vertinti tikrąja verte, o ne amortizuota savikaina. Jeigu visos iki išpirkimo laikomos investicijos būtų perkeltos į kitą turto kategoriją, 2017 m. gruodžio 31 d. apskaitinė vertė padidėtų 828 tūkst. EUR, padidėjimą įtraukiant į kitas bendrąsias pajamas.

c) Investicijos į vertybinius popierius (pagal apskaitos principus taikytus iki 2018 m. sausio 1 d.)

Remiantis TAS 39 reikalavimais, LCKU vertina, ar nėra objektyvių įrodymų dėl galimo pardavimo vertybinių popierių bei investicijų, laikomų iki išpirkimo, vertės sumažėjimo. 2017 m. gruodžio 31 d. investicijų į vertybinius popierius tikroji vertė buvo didesnė nei balansinė, todėl sumažėjimas neaktualus.

d) Atidėto pelno mokesčio turtas

Finansinėse ataskaitose vadovybė pripažino apskaičiuotą atidėtąjį pelno mokesčio turtą, nes vadovybės nuomone jis realizuosis dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas neapriboto nuostolių perkėlimo laikotarpio, tęstinės

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

neapribotos LCKU veiklos bei numatyto LCKU veiklos pelningumo ateinančiais laikotarpiais. Atidėto pelno mokesčio turto panaudojimas yra pagrįstas 8 metų mokestinio pelno prognozėmis, remiantis patvirtinta LCKU veiklos strategija.

3. 9 TFAS: FINANSINĖS PRIEMONĖS PRITAIKYMO ĮTAKOS APIBŪDINIMAS

9 TFAS "Finansinės priemonės" pakeičia 39 TAS "Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas" metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, sujungiant visus tris finansinių priemonių apskaitos aspektus: grupavimą ir vertinimą, vertės sumažėjimą ir apsidraudimo apskaitą.

LCKU pritaikė 9-ąją TFAS perspektyviai nuo 2018 m. sausio 1 d., taikydamą 9 TFAS modifikuotą retrospektyvų metodą. LCKU nepertvarkė palyginamosios informacijos, ji liko pateikta pagal 39-ojo TAS reikalavimus. Skirtumai, atsiradę dėl perėjimo prie 9-ojo TFAS, apskaityti tiesiogiai nuosavame kapitalu 2018 m. sausio 1 d.

Apibendrintas 9 TFAS: Finansinės priemonės įtakos nuosavam kapitalui vertinimas pateikiamas lentelėje žemiau:

	Finansinio turto perkainojimo rezervas	Nepaskirstytasis rezultatas
Likutis 2017 m. gruodžio 31 d.	476	(2 216)
9 TFAS pritaikymo įtaka nuosavam kapitalui:		
Investicijų į kolektyvinius investavimo subjektus perklasifikavimas iš laikomų galimam pardavimui pagal 39 TAS į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną (nuostolius), 9 TFAS pritaikymo momentu (1)	(23)	23
Įterptinės išvestinės finansinės priemonės panaikinimas 9 TFAS pritaikymo momentu	-	(1)
Tikėtini kredito nuostoliai paskoloms pagal 9 TFAS jo pritaikymo momentu (2)	-	(41)
Tikėtini kredito nuostoliai vertybiniais popieriais pagal 9 TFAS jo pritaikymo momentu (3)	1	(1)
Bendra 9 TFAS pritaikymo įtaka nuosavam kapitalui	(22)	(20)
Likutis 2018 m. sausio 1 d. pritaikius 9 TFAS	454	(2 236)

- (1) Investicijos į kolektyvinius investavimo subjektus (1 027 tūkst. EUR) 2017 m. gruodžio 31 d. buvo apskaitomos kaip galimo pardavimo vertybiniai popieriai, pripažįstant tikrosios vertės pasikeitimus kitose bendrosiose pajamose. Pirmą kartą pritaikant 9 TFAS, t.y. atlikus SPPI testą (kaip aprašyta aukščiau) ir atsižvelgus į taikomą verslo modelį, šios investicijos buvo priskirtos finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte per pelną (nuostolius). Investicijų į kolektyvinio investavimo subjektus vertė 2018 m. gruodžio 31 d. buvo 2 083 tūkst. EUR.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- (2), (3) Pritaikius 9 TFAS tikėtinų kredito nuostolių modelį, LCKU pripažino papildomai 41 tūkst. eur vertės sumažėjimo nuostolių paskoloms ir kreditavimo įsipareigojimams bei 1 tūkst. eur vertės sumažėjimo nuostolių vertybiniais popieriais, apskaitomiems per kitas bendrąsias pajamas (LCKU skaičiuoja vertės sumažėjimą neinvesticinio reitingo vertybiniais popieriais):

	Paskolų vertės sumažėjimas pagal 39 TAS / 37 TAS 2017 m. gruodžio 31 d.	Pervertini- mas	Tikėtini kredito nuostoliai pagal 9 TFAS nuo 2018 m. sausio 1 d.
Paskolų ir gautinų sumų iš kredito institucijų vertės sumažėjimas	-	(8)	(8)
Paskolų ir gautinų sumų iš kitų asmenų vertės sumažėjimas	(157)	(27)	(184)
Paskolų ir gautinų sumų iš kitų institucijų vertės sumažėjimas	(5 583)	-	(5 583)
Vertybinių popierių, laikomų galimam pardavimui pagal 39 TAS / vertybinių popierių vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas pagal 9 TFAS vertės sumažėjimas	-	(1)	(1)
	(5 740)	(36)	(5 776)
Kreditavimo įsipareigojimai	-	(6)	(6)
	-	(6)	(6)
	(5 740)	(42)	(5 782)

Atlikus SSPI testą ir atsižvelgus į LCKU taikomus verslo valdymo modelius, galimo pardavimo pagal 39 TAS vertybiniai popieriai, išskyrus investicijas į kolektyvinio investavimo subjektus, kurių vertė 2017 m. gruodžio 31 d. sudarė 1 027 tūkst. eur, pagal 9 TFAS yra klasifikuojami kaip vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas. Minėtos investicijos į kolektyvinio investavimo subjektus pagal 9 TFAS yra klasifikuojamos kaip finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius) kaip aprašyta (1) punkte aukščiau. Investiciniai vertybiniai popieriai, laikomi iki išpirkimo, pagal 39 TAS 2017 m. gruodžio 31 d. yra klasifikuojami kaip vertybiniai popieriai, vertinami amortizuota savikaina pagal 9 TFAS. Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų ir kitų klientų tiek pagal 9 TFAS, tiek pagal 39 TAS yra vertinamos amortizuota savikaina. Kitų grupavimo pasikeitimų, pritaikius 9 TFAS, nebuvo.

4. TIKROJI FINANSINIO TURTO IR FINANSINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ

Tikroji vertė yra kaina, kuri būtų gaunama parduodant turtą ar sumokėta už įsipareigojimų perleidimą įprastu sandoriu tarp rinkos dalyvių vertinimo datai. Tikrosios vertės nustatymas remiasi prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perleidimo sandoris vyksta:

- pagrindinėje turto ir įsipareigojimų rinkoje;
- nesant pagrindinės rinkos, labiausiai šiam turtui ar įsipareigojimams palankioje rinkoje.

Pagrindinė arba palankiausia rinkos turi būti prieinamos LCKU.

Finansinių įsipareigojimų ir finansinio turto, apskaitomų amortizuota savikaina, išskyrus vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo, paskolas kredito unijoms bei gautas paskolas, tikrosios vertės reikšmingai nesiskiria nuo balansinių verčių, nes indėlių palūkanų normos, atitinka arba reikšmingai nesiskiria nuo rinkos sąlygų. Tikroji vertė parodo diskontuotą prognozuojamų būsimųjų pinigų srautų vertę. Tikėtini pinigų srautai diskontuojami naudojant dabartinės rinkos palūkanų normas (EURIBOR/UNIBOR) pridėjus esamą maržą panašioms produktams balanso dieną ir taip nustatant tikrąją vertę.

Vertybinių popierių, vertinamų amortizuota savikaina (laikomų iki išpirkimo 2017 m.), tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis arba tarpbankinėmis kainų kotiruotėmis. Šie vertybiniai popieriai priklauso kotiruojamų rinkos kainų grupei. Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatomos naudojant diskontuotų pinigų srautų modelius.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinis turtas:	2018		2017	
	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Pinigai ir lėšos centriniame banke	22 051	22 051	51 549	51 549
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	30 175	30 122	16 222	16 217
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	2 873	2 873	2 742	2 742
Paskolos kredito unijoms	27 302	27 249	13 480	13 475
Paskolos apyvartinėms lėšoms	15 433	15 416	6 254	6 250
Subordinuotos paskolos (tame tarpe ir iš Stabilizacijos fondo lėšų)	3 455	3 419	1 897	1 896
Kredito linijos mikrokreditavimo projektui	8 414	8 414	5 329	5 329
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	12 895	12 324	7 558	7 551
Vertybiniai popieriai	68 128	68 687	63 731	64 559
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	30 533	30 533	22 828	22 828
Vertinami amortizuota savikaina	35 512	36 071	40 903	41 731
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	2 083	2 083	-	-
Išvestinės finansinės priemonės	-	-	26	26
Gruodžio 31 d.	133 249	133 184	139 086	139 902
Finansiniai įsipareigojimai:				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	113 542	113 613	119 062	119 062
Indėliai	417	417	1 702	1 702
Likvidumo palaikymo rezervas	5 613	5 613	3 454	3 454
Išvestinės finansinės priemonės	7	7	26	26
Kiti finansiniai įsipareigojimai	93	93	270	270
Gruodžio 31 d.	119 672	119 743	124 514	124 514

2017 m. gruodžio 31 d. kredito unijų indėlių tikroji vertė reikšmingai nesiskyrė nuo jų balansinių verčių.

2018 m. gruodžio 31 d. LCKU turtą, apskaitomą tikrąja verte, sudarė vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius) (2017 m. gruodžio 31 d. galimo pardavimo vertybiniai popieriai ir išvestinės finansinės priemonės). 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. LCKU įsipareigojimus, apskaitomus tikrąja verte, sudarė išvestinės finansinės priemonės.

Vertybinių popierių rinkos kainos yra nustatytos pagal kotiruojamas rinkos kainas, jei tokios kainos yra skelbiamos. Išvestinės finansinės priemonės įvertintos taikant vertinimo modelį, kurio įvestiniai duomenys stebimi aktyvioje rinkoje.

Nustatant tikrąją vertę naudojami 2 metodai – remiamasi aktyviomis rinkos kainomis bei naudojamas dabartinės vertės metodas. Nustatant tikrąją vertę naudojami skirtingų lygių duomenys:

1 lygio duomenys - tai tokio paties turto arba tokių pačių įsipareigojimų kotiruojamos kainos aktyviosiose rinkose, į kurią ūkio subjektas gali patekti vertinimo dieną;

2 lygio duomenys – tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi turto arba įsipareigojimų duomenys, išskyrus 1 lygį;

3 lygio duomenys – nestebimi turto arba įsipareigojimų duomenys.

2018 m. gruodžio 31 d. vertybinių popierių, vertinamą tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas (2017 m. gruodžio 31 d. galimo pardavimo vertybinių popierių, išskyrus kolektyvinio investavimo subjektus ir taupymo ląkstus), tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys. 2017 m. gruodžio 31 d. galimo pardavimo portfeliui priskirtų kolektyvinio investavimo subjektų tikroji vertė nustatyta pagal emitento viešai skelbiamą informaciją, naudojami 2 lygio duomenys.

Kiti turto ir įsipareigojimų straipsniai finansinėse ataskaitose nėra vertinami tikrąja verte, tačiau ji yra atskleidžiama. Iš šio turto:

- amortizuota savikaina vertinamų vertybinių popierių (iki išpirkimo laikomų vertybinių popierių, išskyrus ląkstus, 2017 m. gruodžio 31 d.) tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys,
- 2017 m. gruodžio 31 d. iki išpirkimo laikomų vertybinių popierių – ląštų tikroji vertė nustatyta dabartinės vertės metodu, remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 2 lygio duomenys (2018 m. gruodžio 31 d. šių ląštų LCKU nebeturėjo).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė nustatyta taikant vertinimo modelį, kurio tam tikri įvestiniai duomenys stebimi aktyvioje rinkoje bei remiantis su išvestinėmis finansinėmis priemonėmis susijusių LCKU įsipareigojimų (2017 m. gruodžio 31 d. susijusio LCKU turto ir įsipareigojimų) prognozėmis. LCKU naudoja Black-Scholes modelį kainai nustatyti. Tam tikri duomenys gaunami iš rinkos (pvz., skirtingo laikotarpio LR VVP palūkanų normos). Skaičiavimai atliekami vieną kartą metuose finansinių ataskaitų sudarymo dienai – priskiriama 3 lygiui.

Kitų turto ir įsipareigojimų įvertinimui yra naudojamas dabartinės vertės metodas, taikant aktualias diskonto normas – priskiriama 3 lygiui. 2018 m. ir 2017 m. LCKU nebuvo finansinių priemonių perklasifikavimo iš vieno lygio į kitą.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodyta kokio lygio duomenys buvo naudoti.

	2018			2017		
	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansinis turtas:						
Pinigai ir lėšos centriniame banke	22 051	-	-	51 549	-	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 873	-	27 249	2 712	30	13 475
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	2 873	-	-	2 712	30	-
Paskolos kredito unijoms	-	-	27 249	-	-	13 475
Paskolos apyvartinėms lėšoms	-	-	15 416	-	-	6 250
Subordinuotos paskolos (tame tarpe ir iš SF lėšų)	-	-	3 419	-	-	1 896
Kredito linijos mikrokreditavimo projektui	-	-	8 414	-	-	5 329
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	-	-	12 324	-	-	7 551
Vertybinių popierių	66 604	2 083	-	62 025	2 534	-
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	30 533	-	-	21 801	1 027	-
Vertinami amortizuota savikaina	36 071	-	-	40 224	1 507	-
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	-	2 083	-	-	-	-
Išvestinės finansinės priemonės	-	-	-	-	-	26
Gruodžio 31 d.	91 528	2 083	39 573	116 286	2 564	21 052

	2018			2017		
	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Finansiniai įsipareigojimai:						
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	-	-	113 613	-	-	119 062
Indėliai	-	-	417	-	-	1 702
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	5 613	-	-	3 454
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	-	93	-	-	270
Išvestinės finansinės priemonės	-	-	7	-	-	26
Gruodžio 31 d.	-	-	119 743	-	-	124 514

5. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Siekiant tinkamai valdyti LCKU veiklos rizikas, LCKU yra įdiegta rizikų valdymo politika, kurią vykdo ir už kurią atsako LCKU valdyba ir administracijos vadovas. Vertinant ir valdant LCKU kredito riziką taip pat dalyvauja LCKU paskolų komitetas. Nuo 2013 m. rugsėjo mėn. LCKU papildomai pervertina LCKU priklausančių kredito unijų paskolas pagal individualiai nustatytus limitus.

2018 m. LCKU buvo įsteigtas atskiras rizikų valdymo komitetas, kurio pagrindinė veikla apima rinkos ir likvidumo rizikų valdymą ir jų valdymo tobulinimą.

LCKU įgyvendintos LCKU valdybos patvirtintos rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos bei politikos, kurios padeda identifikuoti ir analizuoti prisiimtas rizikas, nustatyti atitinkamus rizikos limitus ir kontrolės procedūras, taip pat stebėti rizikas ir nustatytų limitų laikymąsi. LCKU peržiūri rizikos valdymo politikas ir sistemas reguliariai, ne rečiau kaip vieną kartą per metus, atsižvelgdama į rinkos pokyčius, naujus produktus, priežiūros institucijos reikalavimus ir besivystančius geriausios praktikos principus. Už rizikos valdymo ir kontrolės nepriklausomą peržiūrą atsakinga stebėtojų taryba.

Svarbiausios rizikų rūšys, kurias prisiima LCKU, yra kredito, rinkos, operacinė, koncentracijos ir likvidumo rizika.

Rizikos kontrolės funkcija LCKU yra atskirta nuo veiklos, susijusios su rizikos prisiėmimu, t.y. nuo padalinių, tiesiogiai bendraujančių su klientais, veiklos.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Kredito rizika

Maksimali kredito rizikos pozicija neatsižvelgiant į užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones yra pateikiama žemiau:

	2018	2017
Balansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:		
Pinigai ir lėšos centriniame banke	22 051	51 549
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	30 175	16 222
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir vienos nakties indėliai	2 873	2 712
Lėšos depozitinėse sąskaitose	-	30
Paskolos kredito unijoms	27 302	13 480
Paskolos apyvartinėms lėšoms	15 433	6 254
Subordinuotos paskolos	3 455	1 897
Kredito linijos mikrokreditavimo projektui	8 414	5 329
Kitos paskolos ir gautinos sumos	12 895	7 558
Vertybinių popierių	68 128	63 731
Vertinami tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas (2017 m. - galimo pardavimo)	30 533	22 828
Vertinami amortizuota savikaina (2017 m. - laikomi iki išpirkimo)	35 512	40 903
Vertinami tikraja verte per pelną (nuostolius)	2 083	-
Išvestinės finansinės priemonės	-	26
Gruodžio 31 d.	133 249	139 086

Nebalansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:
Kreditavimo įsipareigojimai

3 425 1 807

Įprastinėmis verslo sąlygomis LCKU prisiima riziką, kad paskolų sutarčių šalys gali nepajėgti, suėjus terminui, įvykdyti savo įsipareigojimų. Kredito rizikos valdymo tikslas – minimizuoti nuostolių iš paskolų sandorių patyrimo riziką. Suteikiant paskolas LCKU narėms kredito unijoms atsižvelgiama į pagrindinius skolininko būklės vertinimo kriterijus, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo. Kredito unijų vertinimo kriterijai yra kredito unijos reitingas, rizikos rodikliai, veiklos efektyvumas, reputacija, paskolų grąžinimo istorija, paskolų portfelio kokybė, kredito unijos balanso, pelno (nuostolių) ataskaitų, lėšų poreikio įvertinimas, planuojamas lėšų panaudojimas ir verslo plano vertinimas. Kredito unijų narių – fizinių ir juridinių asmenų vertinimo kriterijai yra reputacija, finansinis pajėgumas, verslo plano ir užstato vertinimas, lėšų poreikio įvertinimas. Paskolų gavėjų būklė vertinama kas ketvirtį ir atsiradus objektyvių įrodymų, kad LCKU nesugebės susigrąžinti visos paskolos sumos, pripažįstami paskolos vertės sumažėjimo nuostoliai.

LCKU vadovybė valdydama kredito riziką, nesuteikia kredito unijoms ilgesnio kaip 5 metų termino paskolų, kurių tikslas – apyvartinės lėšos, vystymui ir likvidumui. Išduodamų subordinuotų paskolų terminas – 5-8 metai. Paskolų kredito unijų nariams maksimalus terminas 10 metų, atskiru LCKU valdybos sprendimu gali būti nustatomas ilgesnis terminas, būsto paskolų maksimalus terminas 25 metai.

LCKU paskolų komitetas ir/ar valdyba nagrinėjant kredito unijos paskolos paraišką ar paskolos grąžinimo laikotarpiu kilus abejonėms dėl paskolų grąžinimo gali pareikalauti paskolos užtikrinimo priemonių. Paskolų užtikrinimo priemonės rinkos vertę ir užtikrinimo priemonių pinigų srautus vertina ir nustato paskolų komitetas. Paskolos kredito unijų nariams – fiziniams ir juridiniams asmenims išduodamos tik pateikus užtikrinimo priemones, kurios atitinka LCKU patvirtintus reikalavimus. Paskolų komitetas, vertindamas užtikrinimo priemones, gali kreiptis į nepriklausomus turto vertintojus.

LCKU paskolų komitetas gavęs kredito unijos paskolos paraišką, atlieka paraiškos ir jei reikalinga, kitų paskolai gauti reikalingų dokumentų analizę, išanalizuoja paskolos prašytojo būklę ir jos pokyčius bei pateikia išvadas LCKU valdybai dėl paskolos suteikimo galimybių. LCKU įdiegta vidinė rizikos rodiklių valdymo, vertinimo ir reitingų sistema. Remiantis jos duomenimis bei kita informacija atliekamas pradinis paskolos prašytojo būklės įvertinimas, bei tolimesnis skolininko būklės sekimas. Prieš priimant sprendimą dėl paskolos suteikimo paskolų komitetas įvertina skolininko būklę. Kartą per ketvirtį įvertinama visų LCKU skolininkų būklė. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo yra kredito unijos reitingas ir kredito unijos paskolų grąžinimo istorija. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos nario fizinio/juridinio asmens vertinimo kriterijai yra jo finansinis pajėgumas, reputacija, projekto verslo planas ir lėšų įsisavinimo eiga. Pagal nustatytą metodiką kiekvienas skolininko būklę įtakojantis kriterijus įvertinamas nuo “1” iki “5”, kur “1” – labai gerai, “2” – gerai, “3” – patenkinamai, “4” – nepatenkinamai, “5” – blogai. Pagal nustatytą metodiką įvertinus atskirų dedamųjų svorius nustatomas skolininko būklės įvertinimas.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lentelėje žemiau pateikta LCKU paskolų portfelio kokybė pagal LCKU paskolų klases (apyvartinių lėšų, likvidumo (šios klasės paskolų nebuvo suteikta 2018 m. ir 2017 m.), subordinuotas, kredito linijos, per kurias kredito unijos išduoda paskolas iš verslumo skatinimo fondo, sindikuotas paskolas kredito unijų nariams ir kitas, kurias sudaro perimtos reikalavimo teisės):

2018 12 31						
Paskolos tikslas						
Skolininko būklė	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Kredito linijos	Kitos	Sindikuotos	Iš viso
1 - labai gera	-	1 609	1 511	-	3 559	6 679
2 - gera	1 866	8 720	5 103	-	5 668	21 357
3 - patenkinama	987	3 496	1 097	-	1 078	6 658
4 - nepatenkinama	602	1 607	703	-	-	2 912
5 - bloga	-	-	-	264	2 327	2 591
Iš viso	3 455	15 432	8 414	264	12 632	40 197

2017 12 31						
Paskolos tikslas						
Skolininko būklė	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Kredito linijos	Kitos	Sindikuotos	Iš viso
1 - labai gera	-	-	-	-	353	353
2 - gera	535	2 835	2 696	-	1 919	7 985
3 - patenkinama	156	2 155	2 138	-	3 600	8 049
4 - nepatenkinama	1 206	1 264	480	-	-	2 950
5 - bloga	-	-	14	331	1 356	1 701
Iš viso	1 897	6 254	5 329	331	7 228	21 038

Kredito unijoms paskolos apyvartinėms lėšoms nėra suteikiamos, jei kredito unija neatitinka LCKU paskolų išdavimo tvarkoje numatytų sąlygų. LCKU valdyba, gavusi paskolų komiteto išvadas (rekomendacijas dėl paskolos suteikimo galimybių, reikalingų užtikrinimo priemonių ir pan.), dar kartą įvertina paskolos suteikimo galimybes ir priima sprendimą dėl paskolos suteikimo. Paskolų komitetas analizuoja ir seka išduotų paskolų grąžinimo būklę, įvertina išduotų paskolų negrąžinimo priežastis, vertina paskolų grupavimo ir specialiųjų atidėjinių poreikio apskaičiavimo rezultatus, įvertina kaip kontroliuojamas paskolų grąžinimas bei teikia LCKU valdybai šią ir kitą reikalingą informaciją.

Pagal paskolų sutarčių nuostatas LCKU turi teisę vienašališkai nusirašyti paskolų įmokas nuo kredito unijų sąskaitų.

Siekiant sumažinti kredito riziką, Lietuvos bankas yra nustatęs maksimalios pozicijos vertės vienam skolininkui normatyvą – pozicijos vertė vienam skolininkui neturi viršyti 25 proc. LCKU kapitalo. LCKU valdyba yra nustačiusi vidinius limitus atskiriems paskolų tipams ir paskolų sumai. LCKU nustatomas ir peržiūrimas vidinis maksimalios paskolos ir pozicijos normatyvai, kurie yra konservatyvesni nei Lietuvos banko nustatytas rodiklis. Suteikiant poziciją vertinama, ar pozicija nebus priskirta tarpusavyje susijusių asmenų grupei. 2018 m. gruodžio 31 d. didžiausia viena paskolos suma, apimanti paskolas keliems susijusiems skolininkams, traktuojamiems kaip vienas skolininkas, sudarė 2 496 tūkst. EUR, t. y. 17.79 proc. LCKU apskaičiuotojo kapitalo (2017 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 1 408 tūkst. EUR, t. y. 9.60 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo).

Nuo 2018 m. LCKU taikomas maksimalios pozicijos vertės normatyvas klientų grupei, kuriai priklauso susijusios įstaigos, ir jis negali viršyti 100 proc. LCKU kapitalo. Klientų grupei, kurią sudaro įstaigos, priklauso visos LCKU narės kredito unijos. Bendra šių įstaigų grupės maksimalios pozicijos suma, atsižvelgiant į kredito rizikos mažinimo poveikį, 2018 m. gruodžio 31 d. siekė 9 956 tūkst. EUR, t.y. 70.96 proc. LCKU apskaičiuotojo kapitalo.

LCKU visos paskolos (išskyrus indėlius, lėšas kitų kredito įstaigų sąskaitose, išankstinius mokėjimus, garantijas bei laidavimus) yra išduodamos kredito unijoms LCKU narėms, darbuotojams ir kredito unijų nariams – fiziniams ar juridiniams asmenims – ūkininkams, uždarojioms akcinėms bendrovėms ir kooperatyvams.

2017 gruodžio 31 d. nei viena paskola neavėlavo daugiau kaip 30 d. 2018 m. gruodžio 31 d. 105 tūkst. EUR paskolų avėlavo daugiau kaip 30 d., 103 tūkst. EUR paskolų avėlavo daugiau kaip 60 d.

2018 m. gruodžio 31 d. 8 932 tūkst. EUR išduotų apyvartinių paskolų kredito unijoms buvo užtikrintos įkeičiant indėlių, laikomų LCKU, lėšas, 56 tūkst. EUR paskolų buvo užtikrintos valstybės garantija, 5 798 tūkst. EUR paskolų buvo užtikrinta nekilnojamo turto įkeitimu.

2017 m. gruodžio 31 d. 124 tūkst. EUR išduotų paskolų buvo užtikrintos įkeičiant indėlių, laikomų LCKU lėšas, 1,914 tūkst. EUR paskolų buvo užtikrintos valstybės garantija, 5,471 tūkst. EUR paskolų buvo užtikrinta

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

nekilnojamo turto įkeitimu.

Lentelėje žemiau pateikta informacija apie LCKU išduotų paskolų ir gautinų sumų likučius bei tikėtinus kredito nuostolius (vertės sumažėjimo nuostolius 2017 m. gruodžio 31 d. pagal 39 TAS, kaip aprašyta 3 pastaboje dėl 9 TFAS pritaikymo):

	2018	2017
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	30 177	16 400
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų ir institucijų	18 664	13 120
Iš viso suteiktų paskolų	48 841	29 520
Iš viso vertės sumažėjimo nuostoliai:	(5 771)	(5 740)
Kredito institucijoms	(2)	(178)
Kitiems asmenims	(364)	(157)
Kitoms institucijoms	(5 405)	(5 405)
Iš viso suteikta paskolų ir gautinų sumų, grynąja verte	43 070	23 780

Žemiau pateikiamas tikėtinų kredito nuostolių pasikeitimas per metus (vertės sumažėjimo pasikeitimas per 2017 metus):

2018 m. sausio 1 d. (pritaikius 9 TFAS, 3 pastaba)	(5 781)
Paskolų vertės sumažėjimas dėl stabilizacijos fondo iškelimo (26 pastaba)	178
Paskolų vertės sumažėjimas	(179)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	11
Per metus nurašytos neatgautinos paskolos	-
2018 m. gruodžio 31 d.	(5 771)
2017 m. sausio 1 d.	(6 141)
Paskolų vertės sumažėjimas	(13)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	414
Per metus nurašytos neatgautinos paskolos	-
2017 m. gruodžio 31 d.	(5 740)

Pritaikius 9 TFAS LCKU taip pat apskaitė vertės sumažėjimo nuostolius skolos finansinėms priemonėms, vertinamoms tikrąja verte, kurių pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis. Vertės sumažėjimo suma šioms priemonėms 2018 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 8 tūkst. EUR.

Taip pat 2018 m. gruodžio 31 d. pagal LCKU taikomą tikėtinų kredito nuostolių modelį buvo apskaityti 10 tūkst. EUR tikėtini kredito nuostoliai LCKU kreditavimo įsipareigojimams.

LCKU tikėtinų kredito nuostolių vertinimo modelio principai

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimo tikslais visos finansinės priemonės yra skirstomos į homogenines grupes, atsižvelgiant į bendras rizikos charakteristikas. LCKU yra išskiriamos šios finansinių priemonių grupės:

- LCKU kartu su grupės narėmis suteiktos sindikuotos paskolos;
- kitoms kredito įstaigoms suteiktos skolinimo pozicijos.
- skolos vertybiniai popieriai;
- lėšos (indėliai) bankuose;
- kitas finansinis turtas (gautinos prekybos sumos, už nuomą gautinos sumos ir kt.).

Sindikuotų paskolų pozicijos yra skirstomos į 4 skolininkų segmentus:

- Fizinių nekomercinių asmenų skolinimo pozicijos. Šiam skolininkų segmentui taip pat priskiriamos LCKU grupės darbuotojams teikiamos skolinimo pozicijos;
- Juridinių asmenų, išskyrus skolinimo pozicijas skirtas žemės ūkui vystymui, skolinimo pozicijos. Juridinių asmenų skolinimo pozicijos, skirtos žemės ūkui vystymui, priskiriamos žemės ūkio skolinimo pozicijoms;

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- Žemės ūkio skolinimo pozicijos.

Skolos vertybiniai popieriai yra skirstomi į du pogrupius:

- Skolos vertybiniai popieriai išleisti emitentų, turinčių ECAI suteiktą investicinį reitingą;
- Skolos vertybiniai popieriai, išleisti kitų emitentų, turinčių ECAI suteiktą spekuliacinį reitingą.

Skolinimo pozicijos LCKU grupės viduje yra užtikrintos kryžminių garantijų sistema - LCKU grupės narių tarpusavio apsaugos ir pagalbos mechanizmu, teikiančiu pagalbą ne tik LCKU narės kredito unijos nemokumo, bet ir kitų finansinių sunkumų atveju. Atsižvelgiant į tai, kad skolinimo pozicijos LCKU grupės viduje yra laikomos visiškai užtikrintomis pozicijomis, trumpas garantijų realizavimo terminas ir todėl joms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Skolos vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas ECAI investicinis reitingas dėl žemos rizikos, yra laikomi visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis ir joms formuojami nulinės vertės specialieji atidėjiniai.

Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai yra laikomos labai žemos rizikos visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis, atsižvelgiantį trumpa terminą ir bankų, kuriuose yra laikomos reitingus. Šioms finansinėms priemonėms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

LCKU tikėtinų kredito nuostolių nustatymo metodikos sudarymui buvo naudojami visos LCKU grupės (LCKU ir jai priklausančių kredito unijų narių) 2009 - 2017 m. kreditų duomenys (išstojusių kredito unijų duomenys nebuvo traukiami).

LCKU kitą finansinį turtą (gautinas prekybos sumas, už nuomą gautinas sumas ir kt.) vertina supaprastintu būdu. Supaprastinto metodo taikymo principai: finansinės priemonės tikėtini pinigų srautai nustatomi pagal istorinį vidutinį analogiškų finansinių priemonių įsipareigojimų neįvykdymo rodiklį, jeigu nėra jokios pagrįstos priežasties nustatyti kitaip. Nustatant tikėtinų kredito nuostolių kito finansinio turto grupei priskirtam turtui, atsižvelgiama į dabartinę ekonominę situaciją ir jos ateities perspektyvas.

Finansinių priemonių skirstymas į rizikos lygius

Atsižvelgiant į finansinės priemonės kredito rizikos padidėjimą nuo pirminio pripažinimo, finansinės priemonės skirstomos į 3 rizikos lygius: 1 lygis, 2 lygis ir 3 lygis.

Skolos vertybinių popierių, lėšų bankų sąskaitose ir indėlių priskyrimas rizikos lygiams:

- 1 rizikos lygiui priskiriama:
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas investicinis reitingas.
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas neinvesticinis reitingas, tačiau emitentas yra ES šalies vyriausybė.
 - Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai.
- 2 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip BB+, bet aukštesnis kaip CCC+;
- 3 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip CCC+.

Laikoma, kad suteiktų skolinimo pozicijų kredito rizika reikšmingai padidėjo nuo pirminio pripažinimo, jeigu skolinimo pozicijai fiksuojamas kredito rizikos indikatorius. Tokiu atveju skolininkas perkeliamas iš 1 į 2 rizikos lygį. Laikoma, kad skolininkas neįvykdė savo kreditinių įsipareigojimų, jeigu fiksuojamas nuostolio įvykis, skolininkas tuomet perkeliamas iš 1/2 į 3 rizikos lygį.

Kredito rizikos padidėjimo indikatorius – kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinės priemonės įsipareigojimų neįvykdymo rizika reikšmingai padidėjo nuo jos pirminio pripažinimo ir ji priskiriama 2 rizikos lygiui.

Nuostolio įvykis - kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinei priemonei pripažintas tikėtinas įsipareigojimų neįvykdymas ir ji priskiriama neveiksnioms finansinėms priemonėms – 3 rizikos lygiui.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, skolininkas taip pat perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, jeigu nėra jokios pagrįstos priežasties nustatyti kitaip.

Nuostolio įvykiais arba kredito rizikos padidėjimo indikatoriais, priklausomai nuo veiksmų ir verčių reikšmingumą nusakančių principų, laikoma:

- kredito vėlavimas – periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas;
- skolininko būklės pablogėjimas;

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- kredito pertvarkymas;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos;
- kiti įvykiai:
 - paaiškėja dokumentų klastojimo arba kitos neteisėtos veiklos faktai ir pan.;
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį;
 - pažeidžiamos investicinio projekto ir (arba) verslo plano vykdymo sąlygos;
 - pradėtas skolininko bankroto procesas (inicijuotas KU arba kitų kreditorių);
 - pradėtas skolininko restruktūrizavimo procesas;
 - užtikrinimo priemonės objekto vertė tampa mažesnė už kredito apskaitinę vertę, jei vertinamas kreditas, kurio grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
 - teisminiai procesai (pvz. kreditas arba kitas turtas pripažįstamas atitinkamame balansinės ataskaitos turto straipsnyje įvykdžius garantinį ar laidavimo įsipareigojimą trečiajam asmeniui, išskyrus atvejus, jei šis įvykdymas buvo iš anksto numatytas Kredito unijos sandoryje su skolininku);
 - su skolininku susiję asmenys nevykdo finansinių įsipareigojimų;
 - skolininko mirtis, kai nėra paveldėtojų arba paveldėtojai nėra pajėgūs įvykdyti kreditinių įsipareigojimų;
 - kredito sutarties nutraukimo faktas;
 - nupirkti/parduoti sandoriai su padidėjusia kredito rizika;
 - kiti nuostolio įvykiai.

LCKU grupės mastu visos įsipareigojimų nevykdančios (angl. *defaulted*) skolinimo pozicijos (t. y. skolinimo pozicijos, kurioms yra užfiksuotas nuostolio įvykis ir jos perkeltos į 3 rizikos lygį) yra prilyginamos dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės pozicijoms (nuvertėjusioms pozicijoms). Įsipareigojimų nevykdančios arba nuvertėjusios skolinimo pozicijos yra pozicijos, kai tenkinamas bent vienas požymis iš žemiau:

- Mokėjimo terminai pradelsti daugiau kaip 90 kalendorinių dienų;
- Skolininko būklė 5 (bloga);
- Dėl ekonominių arba teisinių priežasčių, susijusių su skolininko finansine būkle ir nesant mokumo problemų, skolininko kreditas pertvarkomas daugiau nei 2 kartus;
- Dėl ekonominių arba teisinių priežasčių, susijusių su skolininko finansine būkle ir esant mokumo problemoms, skolininko kreditas pertvarkomas pirmą kartą;
- Suteikiama kitokia labai reikšminga nuolaida, susijusi su skolininko finansine būkle ir esant mokumo problemoms, atitinkanti kredito pertvarkymo apibrėžimą;
- Jeigu pertvarkyto kredito piniginio srauto dabartinė vertė yra 1 proc. mažesnė, nepriklausomai nuo mokumo problemų fiksavimo ir skolininkui nustatytos kreditingumo grupės;
- Jei numatyta kreditą grąžinti ir palūkanas sumokėti vienu mokėjimu termino gale ir jei toks kreditas išduotas ilgesniam nei 5 metų laikotarpiui;
- Paaiškėja dokumentų klastojimo arba kitos neteisėtos veiklos faktai ir pan.;
- Skolininkui suteiktos lėšos (reikšminga jų dalis) naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį;
- Iš esmės pažeidžiamos investicinio projekto ir (arba) verslo plano vykdymo sąlygos;
- Pradėtas skolininko bankroto procesas;
- Pradėtas skolininko restruktūrizavimo procesas;
- Užtikrinimo priemonės objekto vertė tampa mažesnė už kredito apskaitinę vertę, jei vertinamas kreditas, kurio grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
- Teisminiai procesai;
- Kredito sutarties nutraukimo faktas;
- Skolininko mirtis;
- Nupirktas / parduotas sandoris su padidėjusia rizika;

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- Kredito nurašymas;
- Su skolininku susiję asmenys nevykdo finansinių įsipareigojimų;
- Kiti reikšmingi nuostolio įvykiai.

Įprastiniu atveju, mokumo problema apibrėžiama kaip skolininko pradelsimas laiku vykdyti kreditinius įsipareigojimus, kai pradelstas dienų skaičius viršija 30 dienų, o suma yra didesnė už nusistatytą reikšmingumo lygį. Neapsiribojant, tai gali rodyti ir kiti požymiai, turima informacija apie skolininką.

Skolininko perkėlimas į žemesnės rizikos lygį per 1 kokybės žingsnį (t. y. iš 2 į 1 arba iš 3 į 2) yra galimas, jeigu nebėra pagrindo abejoti, kad skolininkas įvykdys visus kreditinius įsipareigojimus, t.y. nustatytu stebėsenos laikotarpiu tenkinamos tam tikros skolininkui nustatytos sąlygos, kurių pagrindu galima numatyti, kad skolininkas vykdys savo įsipareigojimus. Jei paskola buvo pertvarkyta, ji tokia išlieka visą 12 mėnesių trukmės stebėsenos laikotarpį, po kurio jei vykdomos tam tikros sąlygos, skolininkas gali būti perkeltas į žemesnės rizikos lygį.

Stebėsenos laikotarpiu stebima, ar vykdomos tokios sąlygos ir su skolininku susiję aplinkybės:

- Skolininko būklė;
- Pradelsimai ataskaitinei datai;
- Pradelsimų per paskutinius tris mėnesius;
- Reikšmingų ir/ar reguliarių kredito įmokų mokėjimas per atitinkamą stebėsenos laikotarpį.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į žemesnės rizikos lygį ir pats skolininkas tenkina visus perkėlimo į žemesnės rizikos lygį reikalavimus, skolininkas taip pat perkeliamas į žemesnės rizikos lygį. Vien dėl to, kad skolinimo pozicija buvo restruktūrizuota, jos kredito rizika automatiškai nelaikoma sumažėjusia. Jeigu kreditas pertvarkomas/restruktūrizuojamas ir dėl to keičiasi pirminėje kredito sutartyje numatyti pinigų srautai, skolininko kreditingumo pervertinimas atliekamas pagal LCKU galiojančių tvarkų nuostatas.

Rizikos lygių pasikeitimai per 2018 metus (pritaikius 9 TFAS), pateikiami lentelėje žemiau:

Segmentai	Tarp 1 ir 2 lygių; iš 2 lygio į 1 lygį	Tarp 1 ir 2 lygių; iš 1 lygio į 2 lygį	Tarp 2 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 2 lygį	Tarp 2 ir 3 lygių; iš 2 lygio į 3 lygį	Tarp 1 ir 3 lygių; iš 3 lygio į 1 lygį	Tarp 1 ir 3 lygių; iš 1 lygio į 3 lygį	Iš viso
Fizinių asmenų paskolų segmentas	-	15	21	-	-	33	69
Juridinių asmenų paskolų segmentas	-	-	-	-	-	1 135	1 135
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	284	-	6	-	-	797	1 087
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	-	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-	-
Kreditavimo įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	-
Iš viso	284	15	27	-	-	1 965	2 291

Kito finansinio turto perklasifikavimo tarp lygių 2018 m. nebuvo.

2018 m. tikėtini kredito nuostoliai finansiniam turtui buvo vertinami individualiai ir kolektyviai, kaip aprašyta apskaitos principų dalyje šiose finansinėse ataskaitose. 2017 m. paskolų vertės sumažėjimas buvo vertinamas individualiai kiekvienai paskolai ir gautinoms sumoms, vertinamoms amortizuota savikaina ir susijusioms su kredito rizika.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų / kolektyvų vertinimą bei segmentus 2018 m. gruodžio 31 d.:

Segmentai		Rizikos lygiai						Iš viso
		1 lygis		2 lygis		3 lygis		
		Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	
Fizinių asmenų paskolų segmentas	Bendroji vertė	-	1 148	-	36	324	37	1 545
	Vertės sumažėjimas	-	(2)	-	-	(62)	(4)	(68)
Juridinių asmenų paskolų segmentas	Bendroji vertė	-	6 216	-	-	6 653	-	12 869
	Vertės sumažėjimas	-	(33)	-	-	(5 518)	-	(5 551)
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	Bendroji vertė	-	1 879	-	6	1 841	523	4 249
	Vertės sumažėjimas	-	(2)	-	-	(99)	(49)	(150)
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	Bendroji vertė	30 177	-	-	-	-	-	30 177
	Vertės sumažėjimas	(2)	-	-	-	-	-	(2)
Skolos vertybiniai popieriai	Bendroji vertė	-	63 547	-	2 498	-	-	66 045
	Vertės sumažėjimas	-	-	-	(8)	-	-	(8)
Kreditavimo įsipareigojimai	Kreditavimo įsipareigojimų vertė (nebalansas)	-	3 425	-	-	-	-	3 425
	Atidėjiniai	-	(10)	-	-	-	-	(10)

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų / kolektyvų vertinimą bei segmentus 2018 m. sausio 1 d.:

Segmentai		Rizikos lygiai						Iš viso
		1 lygis		2 lygis		3 lygis		
		Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	Individualus vertinimas	Kolektyvus vertinimas	
Fizinių asmenų paskolų segmentas	Bendroji vertė	375	-	-	-	-	-	375
	Vertės sumažėjimas	-	-	-	-	-	-	-
Juridinių asmenų paskolų segmentas	Bendroji vertė	2 535	-	-	-	5 736	-	8 271
	Vertės sumažėjimas	(60)	-	-	-	(5 405)	-	(5 465)
Žemės ūkio subjektų paskolų segmentas	Bendroji vertė	2 462	-	413	-	1 626	-	4 501
	Vertės sumažėjimas	(7)	-	(6)	-	(111)	-	(124)
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	Bendroji vertė	16 230	-	-	-	-	-	16 230
	Vertės sumažėjimas	(8)	-	-	-	-	-	(8)
Skolos vertybiniai popieriai	Bendroji vertė	-	61 638	-	1 066	-	-	62 704
	Vertės sumažėjimas	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Kreditavimo įsipareigojimai	Kreditavimo įsipareigojimų vertė (nebalansas)	1 557	-	250	-	-	-	1 807
	Atidėjiniai	-	-	(6)	-	-	-	(6)

Papildoma informacija dėl finansinio turto tikėtinų kredito nuostolių vertinimo atskleista apskaitos principuose svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje.

Centrinėje unijoje valdant koncentracijos riziką nustatyti vidiniai normatyvai atskiroms pozicijoms. Maksimali pozicijos vertė vienam skolininkui negali viršyti 25 proc. apskaičiuotos centrinės unijos kapitalo bazės arba

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

valdybos nustatyto vidinio limitu / normatyvu, atsižvelgiant į mažesnį normatyvą. Taip pat yra nustatyti vidiniai limitai atskiroms paskolų ir investicijų rūšims. Centrinės unijos investicijų į kitose kredito įstaigose laikomas lėšas koncentracijos rizika vertinama pagal vidinius normatyvus.

Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir terminuoti indėliai bankuose pagal bankų, kuriuose indėliai laikomi, reitingus (pagal Fitch reitingus arba panašios tarptautinės reitingo agentūros ekvivalentus):

**Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose,
terminuoti indėliai:**

	2018	2017
Aukštas reitingas (AAA-BBB-)	2 873	2 712
Standartinis reitingas (B-BB+)	-	30

2018 m. gruodžio 31 d. (taip pat ir 2017 m. gruodžio 31 d.) LCKU visas lėšas laikė Lietuvoje registruotų bankų ar užsienio bankų Lietuvos padalinių (šiuo atvejų pateikiami motininių bankų reitingai) sąskaitose.

Likvidumo rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis LCKU susiduria su galima piniginių srautų nesuderinamumo rizika. LCKU likvidumo rizikos valdymo tikslas – garantuoti, kad LCKU bus iki galo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus. Pagrindiniai likvidumo rizikos valdymo elementai apima LCKU valdybos informavimo sistemą, likvidumo valdymo kontrolę, finansavimo šaltinių diversifikavimą, numatomų įsipareigojimų planavimą, likvidumo atsargos formavimą, numatomų piniginių įplaukų/išmokų, grynosios finansavimo spragos skaičiavimus. Centrinės unijos likvidumo valdymas skirstomas į einamojo, trumpalaikio, vidutinio ir strateginio likvidumo valdymą. Likvidumo rizika valdoma vykdant LCR (padengimo likvidžiuoju turtu) normatyvą bei vidinius centrinės unijos likvidumo normatyvus, kas mėnesį sudarant LCKU piniginių srautų ataskaitas, atliekant likvidumo rizikos testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, vertinant likvidumo atsargą, atsvaros pajėgumą, grynąją finansavimo spragą ir t.t.

Kiekvieną dieną pabaigus operacinį LCKU darbą atsakingas darbuotojas privalo patikrinti likvidumo rodiklio vykdymą ir įvertinti pinigų srautų suderinamumą, išėjusius ir įėjusius pinigų srautus, bei įvertina būsimus tikėtinius pinigų srautus. LCKU nustatyti vidiniai limitai, kuriuos pasiekus turi būti informuota centrinės unijos vadovybė. LCKU vadovybė pagal nustatytą sistemą priklauso nuo likvidumo normatyvo dydžio ne rečiau kaip kartą per mėnesį analizuoja ir vertina informaciją dėl pinigų srautų suderinamumo ir likvidumo rodiklio vykdymo. Priimant sprendimus dėl paskolų išdavimo, kiekvieno stambaus indėlio priėmimo LCKU vadovybė įvertina kaip tai įtakos pinigų srautus ir likvidumo rodiklio vykdymą.

Dalis LCKU investicijų į vertybinius popierius, laikoma, kaip galimo pardavimo (vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis), todėl esant galimiems pinigų srautų ar likvidumo sutrikimams, gali būti nedelsiant realizuota. Jei sutriko LCKU likvidumas ar prognozuojamas likvidumo sutrikimas, LCKU naudoja turimus likvidumo šaltinius, atsižvelgdama į jų panaudojimo kaštus, taip pat laikinai sustabdo paskolų išdavimą ir investicijas.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2018 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikta žemiau:

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	> 10 m.	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriniame banke	22 051	-	-	-	-	-	-	-	-	22 051
Investiciniai vertybiniai popieriai	-	911	96	2 552	40 266	10 008	14 295	-	-	68 128
Investicija į patrunuojamą įmonę	-	-	-	-	-	-	-	-	45	45
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	2 873	3 295	2 987	4 485	4 196	1 675	2 765	7 899	-	30 175
Kitos paskolos	-	157	355	2 991	3 878	1 303	2 876	1 276	59	12 895
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	867	867
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	16	213	11	39	106	391	-	137	125	1 038
Iš viso turto	24 940	4 576	3 449	10 067	48 446	13 377	19 936	9 312	1 096	135 199
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	64 320	15 209	16 251	5 801	1 650	-	-	10 311	-	113 542
Indėliai	417	-	-	-	-	-	-	-	-	417
Likvidumo palaikymo rezervas	5 613	-	-	-	-	-	-	-	-	5 613
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
Kiti įsipareigojimai	154	150	43	60	-	-	-	-	-	407
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	15 213	15 213
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	70 504	15 359	16 294	5 868	1 650	-	-	10 311	15 213	135 199
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	(45 564)	(10 783)	(12 845)	4 199	46 796	13 377	19 936	(999)	(14 117)	-
Nebalansiniai įsipareigojimai	-	3 425	-	-	-	-	-	-	-	3 425

2017 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikta žemiau:

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	> 10 m.	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriniame banke	51 549	-	-	-	-	-	-	-	-	51 549
Investiciniai vertybiniai popieriai	-	4 688	529	3 480	19 665	20 585	14 499	285	-	63 731
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	2 712	1 557	1 374	1 960	3 015	1 718	-	3 886	-	16 222
Kitos paskolos	-	130	520	1 031	2 335	978	2 342	159	63	7 558
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	26	-	-	-	-	26
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	762	762
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	11	192	13	88	246	161	147	-	-	858
Iš viso turto	54 272	6 567	2 436	6 559	25 287	23 442	16 988	4 330	825	140 706
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	77 578	6 764	11 084	10 775	8 349	451	-	4 061	-	119 062
Indėliai	1 623	-	-	79	-	-	-	-	-	1 702
Likvidumo palaikymo rezervas	3 454	-	-	-	-	-	-	-	-	3 454
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	26	-	-	-	-	26
Kiti įsipareigojimai	212	280	9	-	-	-	-	-	-	500
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	15 962	15 962
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	82 867	7 044	11 093	10 854	8 375	451	-	4 061	15 962	140 706
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	(28 595)	(477)	(8 657)	(4 295)	16 912	22 991	16 988	269	(15 137)	-
Nebalansiniai įsipareigojimai	-	1 807	-	-	-	-	-	-	-	1 807

Kadangi Lietuva yra Europos Sąjungos narė, nuo 2015 01 01 padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis LCKU taikomas kaip bendras Europoje paplitęs reikalavimas (minimali rodiklio reikšmė turi būti ne žemesnė nei 100 proc.). Lietuvos finansų institucijoms pradėjus taikyti padengimo likvidžiuoju turtu rodiklį, reikalavimas laikytis Lietuvos banko nustatyto likvidumo rodiklio buvo atšauktas. Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis yra skirtas nustatyti trumpalaikį LCKU likvidumo rizikos atsparumą. Šis rodiklis reikalauja, kad LCKU turėtų nerizikingo turto, kuris

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

galėtų būti lengvai likviduojamas rinkose, siekiant atlikti reikalingus mokėjimų srautus neskaitant įplaukų per trisdešimties dienų krizės laikotarpį be centrinio banko paramos.

2018 12 31	Vertės koregavimo koeficientas	Reikšmė po koregavimo koeficiento
Gryni pinigai	2	2
Laisvai disponuojamos lėšos LB	22 049	22 049
Valstybių investiciniai vertybiniai popieriai	58 200	58 200
Įmonių obligacijos	3 340	1 670
Viso likvidumo atsarga	83 591	81 921
Mažmeniniai indėliai	399	20
Drausti mažmeniniai indėliai	18	4
Nedrausti mažmeniniai indėliai	865	346
Finansų institucijų indėliai	69 787	69 787
Nebalansiniai įsipareigojimai finansų institucijoms	366	37
Nebalansiniai įsipareigojimai mažmeniniams klientams	37	2
Nebalansiniai įsipareigojimai įmonėms	3 022	302
Kiti įsipareigojimai	24	-
Viso išeinantis pinigų srautas	74 518	70 497
Gaunamos sumos iš mažmeninių klientų	87	44
Gaunamos sumos iš finansinių klientų	4 125	4 125
Viso gaunamas pinigų srautas	4 212	4 169
Grynasis pinigų srautas	70 306	66 329
Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis		123.51 %

2017 12 31	Vertės koregavimo koeficientas	Reikšmė po koregavimo koeficiento
Gryni pinigai	-	-
Laisvai disponuojamos lėšos LB	51 549	51 549
Valstybių investiciniai vertybiniai popieriai	60 181	60 181
Įmonių obligacijos	1 676	838
Viso likvidumo atsarga	113 406	112 568
Mažmeniniai indėliai	19	2
Drausti mažmeniniai indėliai	1	0
Nedrausti mažmeniniai indėliai	1 168	467
Finansų institucijų indėliai	80 684	80 684
Nebalansiniai įsipareigojimai finansų institucijoms	763	76
Nebalansiniai įsipareigojimai mažmeniniams klientams	539	27
Nebalansiniai įsipareigojimai įmonėms	505	51
Kiti įsipareigojimai	64	0
Viso išeinantis pinigų srautas	83 743	81 307
Gaunamos sumos iš mažmeninių klientų	71	36
Gaunamos sumos iš finansinių klientų	3 228	3 228
Viso gaunamas pinigų srautas	3 299	3 264
Grynasis pinigų srautas	80 444	78 043
Padengimo likvidžiuoju turtu rodiklis		144.24 %

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. LCKU finansinių įsipareigojimų analizė finansinių atskaitų dienai, pagal likusį iki sutarties galiojimo pabaigos laiką pateikta žemiau. Atskleistos sumos yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai:

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	>10 metų	Iš viso
2018 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	64 323	15 212	16 280	5 834	1 672	-	-	10 311	113 632
Indėliai	417	-	-	-	-	-	-	-	417
Likvidumo palaikymo rezervas	5 613	-	-	-	-	-	-	-	5 613
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	75	-	18	-	-	-	-	93
Iš viso finansinių įsipareigojimų	70 353	15 287	16 280	5 852	1 672	-	-	10 311	119 755

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	>10 metų	Iš viso
2017 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	77 579	6 768	11 098	10 807	8 436	464	-	4 061	119 211
Indėliai	1 623	-	-	80	-	-	-	-	1 702
Likvidumo palaikymo rezervas	3 454	-	-	-	-	-	-	-	3 454
Kiti finansiniai įsipareigojimai	90	178	-	-	-	-	-	-	269
Iš viso finansinių įsipareigojimų	82 745	6 946	11 098	10 887	8 436	464	-	4 061	124 636

Rinkos rizika

1. Rinkos rizikos įvertinimas

LCKU prisiima rinkos riziką, kuri apibrėžiama kaip rizika patirti nuostolių dėl nepalankių rinkos parametrų, tokių kaip palūkanų normos (palūkanų normos rizika), užsienio valiutos kursų (užsienio valiutos rizika) svyravimų. LCKU vertina rinkos riziką, kuri įvertina, kad finansinių priemonių būsimųjų pinigų srautų tikroji vertė gali svyruoti kintant rinkos kainoms.

Galimi rinkos rizikos pokyčiai nustatomi įvertinant kiekvienos jos sudedamosios dalies – t.y. vertybinių popierių kainų, palūkanų normų ir užsienio valiutos kurso rizikos poveikius.

LCKU rinkos rizikai vertinti naudoja scenarijaus analizę. Ją atliekant naudojami standartinis, labiausiai tikėtinas ir blogiausias scenarijai. Scenarijų analizė apima vienu metu vykstančių keleto rizikos faktorių pokyčių įvertinimą ir atspindi įvykius, kurie, LCKU požiūriu, galimi ateityje. Scenarijaus analizė grindžiama praeities (istoriniais) įvykiais, kurie darė reikšmingą poveikį rinkai, arba tikėtiniais (spėjamais) įvykiais, kurie gali įvykti rinkoje ateityje.

LCKU vertina palūkanų normų svyravimo poveikį grynosioms palūkanų pajamoms. Skaičiuojant šį poveikį įvertinami palūkanų normos svyravimams jautrūs balanso turto ir įsipareigojimų straipsniai pagal terminus iki vienerių metų, vertinamas 1 proc. palūkanų normos pokytis.

2. Valiutų kursų rizika

Valiutos kurso rizika vertinama kaip tam tikros valiutos atviroji turto ir įsipareigojimų pozicija. 2018 ir 2017 m. LCKU daugiausia dirbo tik EUR, todėl reikšmingų valiutos pozicijų nėra.

3. Palūkanų normos kitimo rizika

P pinigų srautų palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje pinigų srautai iš finansinių priemonių gali svyruoti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Tikrosios finansinių priemonių vertės palūkanų normos rizika – rizika

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

įvertinanti tai, kad ateityje finansinių priemonių tikroji vertė gali kisti keičiantis rinkos palūkanų normoms. LCKU vadovybė valdo palūkanų normos riziką kas ketvirtį peržiūrint palūkanų normų spragos ataskaitą ir palūkanų normų rizikai valdyti nustatytus limitus bei jų vykdymo rodiklius (minimalią suteiktų paskolų vidutinę svartinę palūkanų normą, maksimalią terminuotų indėlių vidutinę svartinę palūkanų normą, turto ir įsipareigojimų skirtumų pagal terminus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vykdomus limitus) ir reguliariai peržiūrdama LCKU suteikiamų paskolų ir indėlių palūkanų normas, priimdama sprendimus išduoti paskolas su fiksuotomis ar kintamomis palūkanų normomis, priimdama sprendimus dėl LCKU turto ir įsipareigojimų struktūros. Nuo 2016 metų lapkričio 24 dienos palūkanų normų rizika valdoma visiems LCKU paskolų ir indėlių sandoriams taikant kintamą palūkanų normą. Nustatant naujai išduodamų paskolų palūkanų normas atsižvelgiama ir į vidinį kredito unijos reitingą. Visų LCKU įsipareigojimų bei paskolų iš fondų palūkanų normos yra fiksuotos.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina LCKU palūkanų normos riziką 2018 m. gruodžio 31 d. Lentelėje žemiau pateiktas LCKU turtas ir įsipareigojimai, suskirstyti pagal ankstesnę iš sutartyje numatyto palūkanų normų peržiūrėjimo ar išpirkimo (pasibaigimo) datą.

LCKU palūkanų normos rizika 2018 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neigiamos	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	22 051	22 051
Investiciniai vertybiniai popieriai	529	372	-	2 422	40 266	22 220	2 320	68 128
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų ir kitos paskolos	8 764	3 321	11 383	15 511	31	986	3 073	43 069
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	-	-	-	-
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	867	867
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	1 083	1 083
Iš viso turto	9 293	3 693	11 383	17 933	40 297	23 206	29 394	135 199
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	5 575	9 604	16 209	5 265	1 628	-	75 261	113 542
Indėliai	-	-	-	-	-	-	417	417
Likvidumo palaikymo rezervas	5 613	-	-	-	-	-	-	5 613
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	-	-	7	7
Atidėjiniai ir kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	407	407
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	15 213	15 213
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	11 188	9 604	16 209	5 265	1 628	-	91 305	135 199
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(1 895)	(5 911)	(4 826)	12 669	38 669	23 206	(61 911)	-

LCKU palūkanų normos rizika 2017 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	>3 metai	Be palūkanų ir neigiamos	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	51 549	51 549
Investiciniai vertybiniai popieriai	1	4 687	529	3 480	19 665	34 342	1 027	63 731
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų ir kitos paskolos	833	4 403	3 925	3 555	1 467	6 480	3 117	23 780
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	-	-	26	26
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	762	762
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	858	858
Iš viso turto	834	9 090	4 454	7 035	21 132	40 822	57 339	140 706
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	3 162	9 293	11 084	10 775	6 719	451	77 578	119 062
Subordinuotos paskolos	-	-	-	-	-	-	-	-
Indėliai	-	-	-	79	-	-	1 623	1 702
Likvidumo palaikymo rezervas	3 454	-	-	-	-	-	-	3 454
Išvestinės finansinės pr.	-	-	-	-	-	-	26	26
Kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	500	500
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	15 962	15 962
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	6 616	9 293	11 084	10 854	6 719	451	95 689	140 706
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(5 782)	(203)	(6 630)	(3 819)	14 413	40 371	(38 350)	-

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Žemiau pateikta lentelė apibendrina 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūrą:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	22 049	2	22 051
Vertybiniai popieriai	68 128	-	-	68 128
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	719	26 583	2 873	30 175
Kitos paskolos ir gautinos sumos	730	12 165	-	12 895
Investicija į patironuojamąją įmonę	-	-	45	45
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	867	867
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	1 038	1 038
Iš viso turto	69 577	60 797	4 825	135 199
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	38 402	506	74 634	113 542
Indėliai	-	-	417	417
Likvidumo palaikymo rezervas	-	-	5 613	5 613
Išvestinės finansinės pr.	-	-	7	7
Kiti įsipareigojimai	-	-	407	407
Kapitalas ir rezervai	-	-	15 213	15 213
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	38 402	506	96 291	135 199
Balansinis skirtumas	31 175	60 291	(91 466)	-

2017 m. gruodžio 31 d. LCKU turtas ir įsipareigojimų palūkanų struktūra:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	51 549	51 549
Vertybiniai popieriai	62 704	-	1 027	63 731
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	7 815	5 622	2 785	16 222
Kitos paskolos ir gautinos sumos	1 783	5 444	331	7 558
Išvestinės finansinės pr.	-	-	26	26
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	762	762
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	858	858
Iš viso turto	72 302	11 066	57 338	140 706
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir fondams	35 662	5 821	77 579	119 062
Indėliai	79	-	1 623	1 702
Likvidumo palaikymo rezervas	3 454	-	-	3 454
Išvestinės finansinės pr.	-	-	26	26
Kiti įsipareigojimai	-	-	500	500
Kapitalas ir rezervai	-	-	15 962	15 962
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	39 195	5 821	95 690	140 706
Balansinis skirtumas	33 107	5 245	(38 352)	-

LCKU atliekami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis kredito, likvidumo, rinkos, koncentracijos ir operacinei rizikoms. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis tikslas – įvertinti ar LCKU kapitalo pakanka neįprastiems nuostoliams, kurie gali būti patirti jei pasitvirtintų testavimo prielaidos ir parengti LCKU veiklos nenumatytais atvejais planą. Siekiant įvertinti nuostolius, kurie gali būti patirti dėl aukščiau nurodytų rizikų pasireiškimo naudojami standartinis, galimas ir blogiausias scenarijai. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai LCKU valdybai pateikiami pagal poreikį, bet nerečiau kaip 1 kartą per metus, likvidumo rizika testuojama vieną kartą per mėnesį. Terminuotų ir paskolų apyvartinėms lėšoms palūkanų nustatymui LCKU naudoja UNIBOR – indeksą, kuris nustatomas apskaičiuojant vidutinę LCKU sistemai priklausančių kredito unijų išteklų kainą.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lentelėje žemiau apibendrinta 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. LCKU 1 proc. palūkanų normos rizikos pokyčių ataskaitų sudarymo dienai, poveikis grynosioms palūkanų pajamoms, jei visiems palūkanų normos svyravimams jautriems balanso turto ir įsipareigojimų straipsniams (iki 1-erių metų) būtų taikoma 1 proc. didesnė / mažesnė palūkanų norma):

	2018 m. gruodžio 31 d.	2017 m. gruodžio 31 d.
	Poveikis grynosioms palūkanų pajamoms	Poveikis grynosioms palūkanų pajamoms
Palūkanų norma padidėja 1 proc.	0.37	(164)
Palūkanų norma sumažėja 1 proc.	(0.37)	164

6. KAPITALO VALDYMAS

Išskiriami šie pagrindiniai LCKU kapitalo valdymo tikslai:

- Užtikrinti riziką ribojančių normatyvų valdymą ir vykdymą;
- Užtikrinti LCKU galimybę tęsti savo veiklą – tai veiklos stabilumo garantas;
- Auganti LCKU kapitalo bazė sudaro galimybę didinti LCKU turtą, išduodamų paskolų vienam skolininkui limitą.

Nuo 2014 m. taikomi 3 kapitalo pakankamumo rodikliai – I lygio, I ir I papildomo lygio bei bendras kapitalo pakankamumo normatyvas. Rodikliai skaičiuojami pagal CRDIV direktyvos ir CRR tiesioginio taikymo reglamento reikalavimus. Apskaičiuojant kapitalo pakankamumo rodiklį įvertinamas kapitalo poreikis kredito, rinkos, operacinės, valiutos kursų rizikoms. Kapitalo poreikiui kredito rizikai vertinti LCKU naudoja standartizuotą rizikos vertinimo metodą, kapitalo poreikio rinkos rizikai vertinti – standartizuotą, kapitalo poreikio operacinei rizikai vertinti – bazinio indikatorius metodus. Kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymas ir kapitalo panaudojimas LCKU vadovybės stebimas kasdien. Priežiūros institucijai informacija apie kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymą ir kapitalo panaudojimą teikiama kas ketvirtį. LCKU įdiegtas vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesas (toliau VKPVP). Tai papildomi (II pakopos) reikalavimai, papildantys bendruosius (I pakopos) kapitalo pakankamumo apskaičiavimo reikalavimus. Remiantis VKPVP LCKU atlieka išsamią analizę identifikuojant rizikas, įvertina jų valdymą ir skaičiuoja su tuo susijusio vidaus kapitalo poreikį.

LCKU kapitalas skirstomas į 2 dalis (2018 m. gruodžio 31 d. LCKU II lygio kapitalo neturėjo):

- į I lygio kapitalą įskaitoma pajinis, atsargos ir kiti papildomi kapitalai bei rezervai, finansinio turto perkainavimo rezervo dalis bei praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostolis), kitos bendrosios pajamos. Iš I lygio kapitalo atskaitoma nematerialusis turtas, grąžintini pajai, praėjusių laikotarpių nuostolis, atidėto pelno mokesčio turtas, specialiųjų atidėjinių grynas neigiamas pokytis per metus, atvaizduojamas bendrųjų pajamų ataskaitoje, sąnaudos.
- 2017 m. gruodžio 31 d. į II lygio kapitalą įskaitoma stabilizacijos fondas, subordinuotos paskolos atitinkančios nustatytus reikalavimus, einamųjų metų audituotas nepaskirstytas pelnas, finansinio turto perkainavimo rezultato dalis. Skaičiuojant kapitalo pakankamumo normatyvus II lygio kapitalas negali viršyti 1/3 I lygio kapitalo.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Kapitalo pakankamumo rodiklis 2018 m. gruodžio mėn. 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. pateiktas žemiau:

	2018	2017
I lygio kapitalas		
Pajinis kapitalas	16 413	15 896
Atsargos kapitalas	27	604
Finansinio turto perkainavimo rezervo dalis	271	381
Nematerialusis turtas	(341)	(377)
Praėjusių laikotarpių nepaskirstytas rezultatas	(1 632)	(2 664)
Atidėto pelno mokesčio turtas	(451)	(455)
Specialiųjų atidėjinių paskoloms pokytis apskaitomas per pelną/nuostolį	(211)	(13)
Investicija į patrunuojamąją įmonę	(45)	-
Viso I lygio kapitalas	14 031	13 372
II lygio kapitalas		
Stabilizacijos fondas	-	1 201
Subordinuotos paskolos	-	-
Finansinio turto perkainavimo rezervo dalis	-	95
Viso II lygio kapitalas	-	1 296
Įskaitomas II lygio kapitalas	-	1 296
Iš viso kapitalo bazė	14 031	14 668
Kapitalo reikalingo kredito rizikai, gautinų sumų sumažėjimo rizikai poreikis	34 267	15 009
Kapitalo reikalingo pozicijų, užsienio valiutos kurso rizikai padengti poreikis	-	-
Kapitalo reikalingo operacinei rizikai padengti poreikis	4 936	4 643
Viso kapitalo poreikis	39 203	19 652
I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	35.79	68.04
I ir I papildomo lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	35.79	68.04
Bendras kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	35.79	74.64

2015 m. sausio 1 d. I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis turėjo būti ne mažesnis kaip 4.5 proc., 2015 m. birželio 30 d. Lietuvoje įsigaliojęs kapitalo apsaugos rezervas (2,5 proc.) bendro I lygio nuosavo kapitalo reikalavimą padidino nuo 4.5 proc. iki 7 proc., bendro kapitalo reikalavimą – nuo 8 proc. iki 10.5 proc. Atsižvelgus į ICAAP ir SREP rezultatus bei įsigaliojusius kapitalo apsaugos rezervo reikalavimus, LCKU 2017 m. gruodžio 31 d. turėjo tenkinti tokius individualius minimalius nuosavų lėšų reikalavimus: 14.03 proc. bendro I lygio nuosavo kapitalo pakankamumo normatyvą ir 17.53 proc. bendro kapitalo pakankamumo. Nuo 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU taikomas anticiklinio kapitalo rezervas (0.5 proc.). Atsižvelgiant į 2018 m. gruodžio 31 d. galiojusius jungtinio kapitalo rezervo reikalavimus, LCKU 2018 m. gruodžio 31 d. turėjo tenkinti tokius individualius minimalius nuosavų lėšų reikalavimus: 14.53 proc. bendro I lygio nuosavo kapitalo pakankamumo normatyvą, 16.03 I lygio kapitalo pakankamumo normatyvą ir 18.03 proc. bendro kapitalo pakankamumo. 2018 ir 2017 metais apskaičiuojant kapitalo pakankamumo rodiklius kapitalo bazė dalinama iš kapitalo poreikio sumos ir išreiškiama proc. LCKU kapitalo pakankamumo rodiklis atitiko reikalavimus 2018 ir 2017 metais.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

7 PASTABA GRYNOSIOS PALŪKANŲ PAJAMOS

	2018	2017
Palūkanų pajamos:		
už paskolas kredito unijoms	421	354
už kitas paskolas	483	249
už vertybinius popierius vertinamus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	237	329
už vertybinius popierius vertinamus amortizuota savikaina	353	468
delspinigių pajamos	8	2
Iš viso palūkanų pajamų	1 502	1 402
Palūkanų išlaidos:		
už kredito unijų indėlius	112	191
už juridinių asmenų indėlius	-	1
neigiamų palūkanų išlaidos už turtą	84	104
už kredito įstaigų paskolas ir kitas gautas lėšas	123	103
Iš viso palūkanų išlaidų	319	399
Grynosios palūkanų pajamos	1 183	1 003

8 PASTABA GRYNOSIOS PASLAUGŲ IR KOMISINIŲ PAJAMOS

	2018	2017
Paslaugų ir komisinių pajamos iš kredito unijų:		
už pervedimo operacijas	155	124
už operacijas mokėjimo kortelėmis	361	367
už internetinės bankininkystės operacijas	5	3
už komunalinių įmokų surinkimą	33	4
Iš viso paslaugų ir komisinių pajamų	554	498
Paslaugų ir komisinių išlaidos:		
už operacijas mokėjimo kortelėmis	383	371
už pervedimo operacijas	50	49
finansų maklerio įmonių komisiniai	44	53
kitos paslaugų ir komisinių išlaidos	33	12
Iš viso paslaugų ir komisinių išlaidų	510	485
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	44	13

9 PASTABA KITOS PAJAMOS PAGAL SUTARTIS SU KLIENTAIS

	2018	2017
Nefinansinių paslaugų kredito unijoms pajamos	648	738
Kitos pajamos	476	247
Iš viso kitų pajamų pagal sutartis su klientais	1 124	985

LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas, kurios nėra pagrindinė LCKU veikla. Nuo 2016 m. imami mokesčiai už IT sistemos kūrimą ir palaikymą, kurie ir sudaro didžiausią šių pajamų dalį.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

10 PASTABA GRYNYSIS REZULTATAS IŠ OPERACIJŲ VERTYBINIAIS POPIERIAIS

	2018	2017
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	77	561
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikrąja verte per pelną (nuostolius)	3	-
Realizuoti nuostoliai iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	-	(4)
Nerealizuotas pelnas iš vertybinių popierių, vertinamų tikrąja verte per pelną (nuostolius)	75	-
Grynasis pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais	155	557

11 PASTABA PASKOLŲ IR KITO TURTO VERTĖS (SUMAŽĖJIMAS) ATSTATYMAS

	2018	2017
Paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai	(167)	20
Kito finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai	(7)	-
Investicijos į patrunuojamąją įmonę vertės sumažėjimo nuostoliai	(15)	-
Paskolų ir kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	(189)	20

12 PASTABA KITOS VEIKLOS SĄNAUDOS

	2018	2017
Finansinių ataskaitų audito išlaidos	98	25
Transporto, pašto ir ryšių paslaugos	80	84
IT įrangos priežiūra	73	62
Reklamos ir marketingo išlaidos	48	67
Patalpų išlaikymas ir ūkio išlaidos	48	66
LB, ECB ir susiję mokesčiai už priežiūrą	39	31
Atlygis už dalyvavimą posėdžiuose	30	22
Mokymų išlaidos	27	14
Teisinės ir konsultacijų išlaidos	26	41
Narystės mokesčiai	21	23
Patalpų nuomos išlaidos	16	21
Kitos išlaidos	175	75
Iš viso	681	531

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

13 PASTABA PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2018	2017
Einamųjų metų pelno mokestis	10	28
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	37	86
Iš viso pelno mokesčio (pajamų) / sąnaudų	47	114
Pelnas / (nuostolis) prieš apmokestinimą	181	562
Pelno mokestis taikant 15 proc. tarifą	27	84
Apmokestinamojo pelno nemažinančių sąnaudų pelno mokestis	33	39
Praėjusio laikotarpio pelno mokesčio koregavimas	-	-
Neapmokestinamosios pajamos	(13)	(9)
Pelno mokesčio (pajamos)/ sąnaudos	47	114
Atidėtojo pelno mokesčio turto / (įsipareigojimo) judėjimas		
Likutis metų pradžioje	455	466
9 TFAS pritaikymo įtaka (apskaitomas per nepaskirstytąjį rezultatą)	(1)	-
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	34	75
Sąnaudų pelno (nuostolių) straipsnyje	(37)	(86)
Likutis metų pabaigoje	451	455

Atidėtojo pelno mokesčio turtas / (įsipareigojimai)

	Vertybinių popierių vertė	Sukauptos sąnaudų ir mokestiniai nuostoliai	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d.	(159)	625	466
Pajamos (sąnaudų) pelno (nuostolių) straipsnyje	-	(86)	(86)
Atidėtasis pelno mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	75	-	75
2017 m. gruodžio 31 d.	(84)	539	455
9 TFAS pritaikymo įtaka (apskaitomas per nepaskirstytąjį rezultatą)	(1)	-	(1)
Pajamos (sąnaudų) pelno (nuostolių) straipsnyje	(11)	(26)	(37)
Atidėtasis pelno mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	34	-	34
2018 m. gruodžio 31 d.	(62)	513	451

14 PASTABA PINIGAI IR LĖŠOS CENTRINIAME BANKE

Pinigus ir lėšas centriniame banke sudaro kasa, kurioje 2018 m. gruodžio 31 dieną LCKU laikė 1.7 tūkst. EUR (2017 m.- 0.3 tūkst. EUR) ir korespondentinę sąskaitą centriniame banke, kurioje 2018 m. gruodžio 31 d. LCKU laikė 22 048 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 51 549 tūkst. EUR). LCKU privalo turėti ir laikyti Lietuvos banke privalomąsias atsargas, bet dėl pritaikytos nuolaidos 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. privalomų atsargų suma 0 EUR. Už korespondentinę sąskaitą EUR mokamos Europos centrinio banko nustatytos palūkanos (-0.4 %). Esamos ir būsimos lėšos, esančios atsiskaitomojoje sąskaitoje ir susijusios su UAB Invega priemone Verslumas 2, yra įkeistos UAB Invega pagal minėtą priemonę gautų lėšų grąžinimui užtikrinti, lėšų disponavimas neapribotas.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

15 PASTABA PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KREDITO INSTITUCIJŲ

	2018	2017
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	2 873	2 712
Lėšos bankų depozitinėse sąskaitose	-	30
Paskolos kredito unijoms	27 302	13 480
Iš viso	30 175	16 222

Apskaičiuotosios palūkanų normos už lėšas bankų korespondentinėse sąskaitose 2018 m. ir 2017 m. - 0 %, apskaičiuotosios palūkanų normos už paskolas kredito unijoms 2018 m. svyravo nuo 1.4 % iki 5.91 % (2017 m. – nuo 0.89 % iki 6.00 %). Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

2017 m. gruodžio 31 d. lėšų bankų depozitinėse sąskaitose naudojimas buvo apribotas, jos naudojamos kaip gautos garantijos užtikrinimo priemonė.

16 PASTABA PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KITŲ ASMENŲ

	2018	2017
Paskolos fiziniams ir juridiniams asmenims	12 933	7 558
Iš viso	12 933	7 558

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

17 PASTABA VERTYBINIAI POPIERIAI

	2018	2017
Vertybiniai popieriai vertinami tikrąja verte per bendrąsias pajamas (Galimo pardavimo vertybiniai popieriai - 2017 m.)	30 533	22 828
Vertybiniai popieriai, vertinami amortizuota savikaina (Vertybiniai popieriai, laikomi iki išpirkimo - 2017 m.)	35 512	40 903
Vertybiniai popieriai vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	2 083	-
Iš viso	68 128	63 731

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas (Galimo pardavimo vertybinius popierius 2017 m.) sudaro šių valstybių vertybiniai popieriai:

	2018	2017
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	23 961	17 782
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	1 994	312
Nuosavybės vertybiniai popieriai (kolektyviniai investavimo subjektai)	-	1 027
ES šalių vyriausybių vertybiniai popieriai (skolos)	261	1 215
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	2 910	2 492
ES šalių įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	1 407	-
Iš viso	30 533	22 828

Vertybinius popierius, vertinamus amortizuota savikaina (Iki išpirkimo laikomus vertybinius popierius 2017 m.) sudaro šių valstybių vertybiniai popieriai:

	2018	2017
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	23 665	30 166
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	1 613	-
ES šalių vertybiniai popieriai (skolos)	9 731	10 234
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	503	503
Iš viso	35 512	40 903

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per pelną (nuostolius) sudarė šių šalių vertybiniai popieriai:

	2018	2017
Lietuvos Respublikos nuosavybės vertybiniai popieriai (kolektyviniai investavimo subjektai)	2 083	-
Iš viso	2 083	-

Vertybinių popierių apskaičiuotosios palūkanų normos svyruoja nuo 0.02 % iki 4.25 % (2017 m. - nuo (-0.01) % iki 4.017 %) ir yra nekintamos.

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d. vertybiniai popieriai nebuvo įkeisti.

18 PASTABA MATERIALUSIS ILGALAIKIS TURTA

	Kompiuterinė įranga	Kita įranga	Pastatai	Baldai	Lengvieji automobiliai	Iš viso
2017 ataskaitiniai metai						
Likutinė vertė	93	8	358	7	-	466
Įsigijimai	5	-	-	1	-	6
Nurašymai	(110)	(4)	-	-	(23)	(137)
Nurašyto / parduoto turto nusidėvėjimas	110	4	-	-	23	137
Nusidėvėjimas	(63)	(3)	(19)	(2)	-	(87)
Likutinė vertė	35	5	339	6	-	385

2017 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo vertė	328	25	517	20	33	923
Sukauptas nusidėvėjimas	(293)	(20)	(178)	(14)	(33)	(538)
Likutinė vertė	35	5	339	6	-	385

2018 ataskaitiniai metai						
Likutinė vertė	35	5	339	6	-	385
Įsigijimai	64	1	106	-	36	206
Nurašymai	(4)	(1)	-	-	-	(5)
Pardavimai	-	(1)	-	-	(33)	(34)
Nurašyto / parduoto turto nusidėvėjimas	4	-	-	-	33	39
Nusidėvėjimas	(39)	(2)	(20)	(2)	(1)	(65)
Likutinė vertė	59	3	425	4	35	526

2018 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo vertė	387	25	623	20	36	1 091
Sukauptas nusidėvėjimas	(328)	(22)	(198)	(16)	(1)	(565)
Likutinė vertė	59	3	425	4	35	526

LCKU ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimas 2018 m. sudaro 65 tūkst. EUR, 2017 m. 87 tūkst. EUR. Visa suma įtraukta į veiklos sąnaudas. Dalis LCKU ilgalaikio materialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2018 m. gruodžio 31 d., buvo lygi 316 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama LCKU veikloje (2017 m. gruodžio 31 d. – 204 tūkst. EUR).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

19 PASTABA NEMATERIALUSIS TURTAS

	Kompiuterinės programos	LCKU kuriamos kompiuterinės programos	Licencijos	Iš viso
2017 m. sausio 1 d				
Įsigijimo vertė	26	931	318	1 275
Sukaupta amortizacija	(11)	(552)	(239)	(802)
Likutinė vertė	15	379	79	473
2017 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	15	379	79	473
Įsigijimai	8	48	3	59
Amortizacija	(2)	(116)	(37)	(155)
Likutinė vertė	21	311	45	377
2017 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	34	979	321	1 334
Sukaupta amortizacija	(13)	(668)	(276)	(957)
Likutinė vertė	21	311	45	377
2018 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	21	311	45	377
Įsigijimai	-	145	-	145
Nurašymai	(7)	-	-	(7)
Nurašyto turto nusidėvėjimas	-	-	-	-
Amortizacija	(5)	(151)	(18)	(174)
Likutinė vertė	9	305	27	341
2018 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	27	1 124	321	1 472
Sukaupta amortizacija	(18)	(819)	(294)	(1 131)
Likutinė vertė	9	305	27	341

LCKU kuriama kredito unijų kompiuterinė programa i-KUBAS. Per 2018 m. šios programos kūrimui patirti darbuotojų darbo užmokesčio kaštai, sumoje 145 tūkst. EUR priskirti LCKU nematerialiajam turtui (2017 m. – 48 tūkst. EUR). 2018 m. gruodžio 31 d. į eksploataciją įvestų kuriamų programų likutinė vertė – 157 tūkst. EUR, į eksploataciją neįvestų programų likutinė vertė – 149 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 276 tūkst. EUR ir 35 tūkst. EUR). LCKU ilgalaikio nematerialaus turto amortizacija 2018 m. sudaro 174 tūkst. EUR, 2017 m. - 155 tūkst. EUR. Dalis LCKU ilgalaikio nematerialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2018 m. gruodžio 31 d., buvo lygi 736 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama LCKU veikloje (2017 m. gruodžio 31 d. – 732 tūkst. EUR).

20 PASTABA IŠVESTINĖS FINANSINĖS PRIEMONĖS

Lentelėje žemiau pateikta LCKU išvestinių priemonių tikrosios vertės 2018 m. gruodžio 31 d. ir 2017 m. gruodžio 31 d.

	Turtas Įsipareigojimai	
Palūkanų normos fiksavimo sandoriai 2018 12 31	-	7
Palūkanų normos fiksavimo sandoriai 2017 12 31	26	26

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

21 PASTABA KITAS TURTAS

	2018	2017
Trumpalaikis turtas	16	11
Kitos gautinos sumos	255	163
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	191	104
Kitas turtas	129	126
Iš viso	587	403

22 PASTABA ĮSISKOLINIMAI KREDITO ĮSTAIGOMS IR FONDAMS

	2018	2017
Kredito unijų lėšos:		
terminuotieji indėliai	38 402	35 764
indėliai iki pareikalavimo	62 165	77 087
privalomosios atsargos	-	491
Paskolos iš fondų	10 820	5 720
Stabilizacijos fondo lėšos, laikomos LCKU (26 pastaba)	2 155	-
Iš viso	113 542	119 062

Palūkanų normos už kredito unijų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 0 % iki 1.90 % (2017 m. - 0.09 % iki 2.30 %), už indėlius iki pareikalavimo – 0 % (2017 m. - 0 %).

2010 m. LCKU atstovaudama kredito unijų konsorciumą su UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) pasirašė sutartį dėl verslumo skatinimo fondo finansinio tarpininko paslaugų teikimo, pagal kurią paskolų išdavimas baigėsi 2016 m. birželio 30 d., visos paskolos turi būti grąžintos iki 2019 m. gruodžio 31 d. Pagal šią programą iki 2018 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 506 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 1 660 tūkst. EUR.) ir 2018 m. gruodžio 31 d. sukaupė 3 tūkst. EUR palūkanų (2017 m. gruodžio 31 d. – 9 tūkst. EUR). Sutartyje su INVEGA bei LCKU sutartyse su kredito unijomis, per kurias išduodamos verslumo skatinimo paskolos, numatytas palūkanų ribojimas, dėl kurio skaičiuojamos išvestinės finansinės priemonės (20 pastaba).

2016 m. spalio mėn. LCKU atstovaudama kredito unijų konsorciumą su UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) pasirašė Finansinės priemonės „Verslumo skatinimas 2014-2020, finansuojamos iš Europos socialinio fondo“ įgyvendinimo sutartį. Pagal šią sutartį 2018 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 10 311 EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 4 060 tūkst. EUR).

23 PASTABA INDĖLIAI

	2018	2017
Juridinių asmenų indėliai iki pareikalavimo	417	1 623
Juridinių asmenų terminuotieji indėliai	-	79
Iš viso	417	1 702

Palūkanų normos už juridinių asmenų terminuotuosius indėlius 2017 m. – 0.70 %, už indėlius iki pareikalavimo - 0 % 2018 m. ir 2017 m.

24 PASTABA LIKVIDUMO PALAIKYMŲ REZERVAS

	2018	2017
Likvidumo palaikymo rezervas metų pradžioje	3 454	5 391
Padidėjimas / sumažėjimas per metus	2 159	(1 937)
Likvidumo palaikymo rezervas metų pabaigoje	5 613	3 454

LCKU likvidumo palaikymo rezervas yra LCKU įstatymo nustatyto būdu sudarytas rezervas, skirtas kredito unijų LCKU narių veiklos likvidumui užtikrinti, suteikiant kredito unijoms likvidumo paskolas. Kredito unijos LCKU narės specialiai tam tikslui LCKU atidarytoje sąskaitoje turi laikyti LCKU visuotinio narių susirinkimo patvirtintą dalį lėšų nuo visų terminuotų ir neterminuotų indėlių kredito unijoje EUR. 2018 m. laikyta mažiausiai 1% lėšų (2017 m. – 1

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

%). Už likvidumo palaikymo rezervo lėšas kredito unijoms metinės palūkanos nebuvo mokamos 2018 m. ir 2017 m.

Kiekvieno ketvirčio pabaigoje peržiūrima lėšų, kurią kredito unija privalo laikyti Likvidumo palaikymo rezerve, suma. Paskolos kredito unijų likvidumui palaikyti gali būti teikiamos, kai kredito unijos likvidumas tampa mažesnis už nustatytą likvidumo normatyvą ir kai kredito unijos turto ir įsipareigojimų sudėtis pagal terminus artimiausiems mėnesiams rodo tam tikrą nesubalansuotumą, galintį sutrikdyti įvykdyti įsipareigojimus. Kredito unija savo noru likvidumo palaikymo rezerve gali laikyti ir didesnę nei minimali nustatyta suma.

Išstojančios, pašalintos ar likviduojamos kredito unijos lėšos, laikomos LCKU likvidumo palaikymo rezerve, yra gražinamos kredito unijai, įvykdžius visus įsipareigojimus LCKU.

25 PASTABA KITI ĮSIPAREIGOJIMAI

	2018	2017
Finansiniai įsipareigojimai:	93	270
Surinkti mokėtini mokesčiai	37	51
Kiti įsipareigojimai	56	219
Nefinansiniai įsipareigojimai:	304	230
Sukauptas atostogų rezervas	144	121
Sukauptos sąnaudos	146	80
Gauti avansai	-	1
Mokėtinas PVM	14	19
Mokėtinas pelno mokestis	-	9
Iš viso	397	500

Surinktus mokėtinus mokesčius sudaro surinktos lėšos komunalinių ir kitų paslaugų tiekėjams.

26 PASTABA KAPITALAS IR REZERVAI

Pagrindiniai ir papildomi pajai, atsargos kapitalas

LCKU pajinį kapitalą sudaro 16 413 tūkst. EUR (2017 m. – 15 896 tūkst. EUR). Jis sudarytas iš pagrindinių ir papildomų pajų. Nominali vieno pagrindinio pajaus vertė yra 1 000 EUR, o papildomo – 300 EUR. Visas LCKU pajinis kapitalas apmokėtas. Kiekvienas LCKU pajininkas, turintis pagrindinį pajų, turi vieną balsą, nepriklausomai nuo jo apmokėto papildomo pajaus dydžio. 2018 m. gruodžio 31 d. pagrindinių pajų skaičius yra 50 (2017 m. gruodžio 31 d. – 51).

2018 m. LCKU nare tapo ir pajus (pagrindinį bei papildomus) įsigijo kredito unija „Neris“, o dvi kredito unijos narės buvo prijungtos prie kitų unijų. Dalis kitų kredito unijų 2018 m. įsigijo papildomus LCKU pajus.

2017 metais LCKU nare tapo ir pajus (pagrindinį bei papildomą) įsigijo Lietuvos valstybė. Lietuvos valstybės bendras pajinis įnašas sudarė 8 879 800 EUR, iš kurių: a) 1 000 EUR – pagrindinis pajus; b) 8 878 800 EUR – papildomų pajų. Šis pajinis įnašas neatsižvelgiant į jo traktavimą pagal TFAS, reiškia Lietuvos valstybės dalyvavimą LCKU kapitale bei suteikia Lietuvos valstybei 10 proc. balsavimo teisių.

2018 m. kovo 15 d. buvo pasirašyta Sutartis tarp LCKU ir LR Finansų ministerijos atstovų dėl Lietuvos centrinės kredito unijos pajų išpirkimo. Pagal ją LCKU įsipareigojo per 10 m. (paskutinis mokėjimas 2027 12 31) lygiomis dalimis išpirkti Lietuvos valstybei priklausančius pajus. Valstybės kapitalo pagalbai nustatyti šie aptarnavimo kaštai:

- 5,00 proc. per metus - nuo 2017 12 31 iki 2022 12 31;
- 6,25 proc. per metus - nuo 2023 01 01 iki 2027 12 31;
- 7,50 proc. per metus – nuo 2028 01 01 tuo atveju, jeigu LCKU negrąžintų Valstybės kapitalo pagalbos iki 2027 12 31.

Pajų išpirkimai atliekami kartą į metus (kiekvienų metų gruodžio 31 d.), aptarnavimo kaštai mokami kartą į ketvirtį nuo neišpirktos pajų sumos (paskutinę ketvirčio dieną). Sąnaudos dėl Valstybės kapitalo kaštų apskaitomos Palūkanų ir susijusiose sąnaudose Bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2018 m. gruodžio 21 d. buvo pasirašytos papildomas susitarimas prie 2018 m. kovo 15 d. sutarties, numatantis, kad pajų išpirkimas bus pradedamas vykdyti nuo 2019 m. gruodžio 31 d. (kitų pakeitimų nebuvo).

2018 m. gruodžio 31 d. papildomų pajų skaičius yra 54 547 (2017 m. gruodžio 31 d. – 53 771).

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2018 m. ir 2017 m. išperkant išstojusių narių pajus, išperkamų pajų vertė buvo sumažinta atsižvelgiant į tuo metu galiojusio LR Centrinų kredito unijų įstatymo / LR Centrinės kredito unijos įstatymo 15 str. reikalavimus. Gražinama pajų suma sumažinta proporcingai, atsižvelgiant į LCKU metinėje balansinėje ataskaitoje įrašytas LCKU nuostolių sumas. Neišmokėta 27 tūkst. EUR suma apskaityta kaip atsargos kapitalas (2017 m. – 604 tūkst. Eur). Atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti Centrinės unijos finansinį stabilumą. Centrinės unijos atsargos kapitalas Centrinės unijos narių eilinio visuotinio susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik Centrinės unijos veiklos nuostoliams padengti.

LCKU pajininkas, norintis išstoti iš Centrinės unijos, privalo pateikti prašymą Centrinės unijos valdybai. Su asmeniu, kurio narystė Centrinėje unijoje pasibaigė, Centrinė unija atsiskaito išmokėdama jam priklausančią pajinį įnašą ir kitas išmokas, susijusias su jo dalyvavimu Centrinės unijos pajiniame kapitale tik po to, kai įvertinusi Centrinės unijos finansinę būklę, nustato, kad atsiskaitymas nekels grėsmės Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui. Apie sprendimą atsiskaityti su asmeniu, kurio narystė Centrinėje unijoje pasibaigė, Centrinė unija nedelsdama privalo raštu pranešti priežiūros institucijai ir jai pateikti dokumentus ir duomenis, susijusius su atsiskaitymo įtakos Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui vertinimu. Centrinė unija atsiskaito su asmeniu, kurio narystė Centrinėje kredito unijoje pasibaigė, jeigu per 30 dienų nuo pranešimo priežiūros institucijai pateikimo, o jeigu jos buvo pareikalauta pateikti papildomus dokumentus ir duomenis, – nuo papildomai pareikalautų dokumentų ir duomenų pateikimo dienos negauna priežiūros institucijos rašytinio nurodymo sustabdyti atsiskaitymą. Priežiūros institucija turi teisę Centrinei unijai duoti rašytinį nurodymą sustabdyti atsiskaitymą iki rašytiniame nurodyme nustatyto termino, kuris gali būti apibrėžtas konkrečia data ar susietas su tam tikrų sąlygų atsiradimu (aplinkybių išnykimu), jeigu yra pagrindas daryti išvadą, kad atsiskaitymas keltų grėsmę Centrinės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui.

Su pajininku, kurio narystė Centrinėje kredito unijoje pasibaigė, Centrinė kredito unija atsiskaito išmokėdama jam priklausančią pajinį įnašą ir kitas išmokas, susijusias su jo dalyvavimu Centrinės kredito unijos pajiniame kapitale, tik po to, kai įvertinusi Centrinės kredito unijos finansinę būklę nustato, kad atsiskaitymas nekels grėsmės Centrinės kredito unijos veiklos stabilumui ir patikimumui.

Stabilizacijos fondas

Iki 2018 m. sausio 1 d. LCKU Stabilizacijos fondas yra LCKU įstatymo nustatyto būdu sudarytas fondas, skirtas kredito unijų LCKU narių veiklos stabilumui bei tęstinumui užtikrinti ir veikiantis kaip paskutinis skolinimosi šaltinis kredito unijų sutrikusiam mokumui atkurti. Nuo 2018 m. sausio 1 d. Stabilizacijos fondas – Centrinės unijos valdomas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų mokumui užtikrinti skirtas fondas, kurį sudaro centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų įmokėtos lėšos ir kitas turtas, Stabilizacijos fondas – centrinės kredito unijos valdomas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų mokumui užtikrinti skirtas fondas, kurį sudaro centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų įmokėtos lėšos ir kitas turtas. Stabilizacijos fondas nėra juridinis asmuo, jį administruoja ir jo vardu veikia centrinė kredito unija. Stabilizacijos fondas turi būti atskirtas nuo centrinės kredito unijos turto ir jo apskaita tvarkoma atskirai.

Jeigu centrinėje kredito unijoje yra 10 arba daugiau narių kredito unijų, stabilizacijos fonde ne vėliau kaip per 10 metų nuo licencijos centrinei kredito unijai išdavimo dienos turi būti sukaupta ir toliau išlaikoma suma, ne mažesnė kaip vienas procentas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų turto sumos.

Lėšos iš fondo yra naudojamos šiomis formomis: teikiant subordinuotas paskolas ir kredito unijai skiriant lėšas negražintinai, jei jos įskaitomos į kredito unijos atsargos kapitalą.

Iki 2018 m. sausio 1 d. įnašus į Stabilizacijos fondą mokėjo kredito unijos, nuo 2018 m. sausio 1 d. įnašus moka kredito unijos ir Centrinė unija. Centrinė kredito unija ir jos narės kredito unijos privalo mokėti į stabilizacijos fondą periodines įmokas ir papildomas įmokas. Papildomos įmokos mokamos, jeigu stabilizacijos fondo lėšų nepakanka nustatytiems mokėjimams iš stabilizacijos fondo vykdyti. Centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos turtą ir veiklos rizikingumą. Centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų veiklos rizikingumo nustatymo kriterijus nustato centrinė kredito unija. Centrinės kredito unijos ir jos narės kredito unijos periodinės ir papildomos įmokos į stabilizacijos fondą yra centrinės kredito unijos ir kredito unijos išlaidos. Periodinės įmokos nėra gražinamos. Jeigu iš papildomų įmokų surinktos lėšos iš stabilizacijos fondo yra paskolinamos ir vėliau į stabilizacijos fondą yra gražinamos, centrinei kredito unijai ir kredito unijoms papildomos įmokos proporcingai mokėtoms papildomoms įmokoms taip pat yra gražinamos.

2018 m. gruodžio 31 d. Stabilizacijos fonde buvo sukaupta 2 155 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 1 201 tūkst. EUR).

Stabilizacijos fondo komisija nustato papildomos ir periodinės įmokos į Stabilizacijos fondą dydį. 2017 m. ir 2018 m. įmokos į Stabilizacijos fondą buvo skaičiuojamos nuo kredito unijos aktyvų ir kredito unijos rizikingumo (kredito unijos reitingo), kurios siekė nuo 0,16 iki 0,32 proc. nuo kredito unijos aktyvų. Kredito unijoms, gavusioms negražintinas išmokas iš fondo, įmokos padidinamos 100%.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Mokumo užtikrinimo priemonės kredito unijų stabilumui bei tęstinumui užtikrinti gali būti teikiamos vadovaujantis Stabilizacijos fondo finansuojamų mokumo užtikrinimo priemonių taikymo taisyklių nuostatomis. Sprendimą dėl Stabilizacijos fondo lėšų panaudojimo ir jo formos priima Stabilizacijos fondo komisija.

2018 m. iš Stabilizacijos fondo buvo negražintinai išmokėta 377 tūkst. EUR, o subordinuotų paskolų nesuteikta. 2017 metais iš Stabilizacijos fondo lėšų buvo negražintinai išmokėta 710 tūkst. EUR. Subordinuotų paskolų nesuteikta, dėl 2017 metais gražintos paskolos iš Stabilizacijos fondo anksčiau suteiktoms paskoloms sumažintas 2016 metais pripažintas 100 proc. vertės sumažėjimas - 380 tūkst. EUR, apskaitytas kapitalo ir rezervų pokyčių ataskaitoje.

Atsižvelgiant į pasikeitusias LR Centrinų kredito unijų įstatymo, reglamentuojančio Stabilizacijos fondo veikimą, nuostatas, nuo 2018 m. sausio 1 d. stabilizacijos fondas nebėra sudaromas LCKU, tačiau LCKU jį administruoja ir veikia jo vardu. Todėl nuo 2018 m. sausio 1 d. Stabilizacijos fondas buvo išskeltas iš nuosavo kapitalo ir tik sukauptos fondo lėšos, laikomos LCKU, buvo apskaitomos kaip įsipareigojimai kredito įstaigoms ir fondams (22 pastaba).

2018 m. gruodžio 31 d. Stabilizacijos fondą sudarė lėšos, gautos iš centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų įmokų ir visiškai nuvertėję paskolos, ankstesniais metais suteiktos šiuo metu bankrutavusioms kredito unijoms (apskaitinė vertė lygi 0 EUR, bendroji vertė – 178 tūkst. EUR, vertės sumažėjimas – 178 tūkst. EUR). 2017 m. gruodžio 31 d. Stabilizacijos fondą sudarė lėšos, gautos iš narių kredito unijų įmokų ir visiškai nuvertėję paskolos, ankstesniais metais suteiktos šiuo metu bankrutavusioms kredito unijoms (apskaitinė vertė lygi 0 EUR, bendroji vertė – 178 tūkst. EUR, vertės sumažėjimas – 178 tūkst. EUR). 2018 m. ir 2017 m. Stabilizacijos fondo lėšos nebuvo investuojamos, Stabilizacijos fondo lėšos negali būti naudojamos LCKU tikslais.

27 PASTABA SUSIJUSIOS ŠALYS

LCKU susijusiais asmenimis yra laikomos kredito unijos - LCKU narės, patronuojamoji įmonė UAB „Lirosa“, LCKU valdyba, stebėtojų taryba, stabilizacijos fondo komisija bei LCKU vadovybė. Vadovybei 2018 metais priskirti 2 vadovai, 2017 m. - 4 vadovai:

	2018	2017
Priskaičiuota atlyginimų vadovybei ir jiems tenkančių socialinio draudimo įmokų	103	161
Priskaičiuotas atostogų rezervas vadovybei ir jam tenkančios socialinio draudimo įmokos	18	12
Iš viso:	121	173
Vadovybei sumokėti atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	103	161
Likę įsipareigojimų vadovybei	18	12
Vadovybei suteiktų paskolų likučiai, įskaitant sukautas palūkanas	134	-

Informacija apie operacijas su susijusiomis šalimis pateikta šiose finansinių ataskaitų pastabose:

1 pastaboje – apie investiciją į patronuojamąją įmonę;

7 pastaboje – apie palūkanas už suteiktas paskolas, kitas palūkanas priimtus indėlius bei priimtas likvidumo palaikymo rezervo lėšas;

8 pastaboje – apie komisinių pajamas;

9 pastaboje – apie kitas pajamas;

15 pastaboje – apie suteiktas paskolas;

22 pastabose – apie priimtus indėlius;

24 pastaboje – apie įmokas į likvidumo palaikymo rezervą;

26 pastaboje – apie pajinį kapitalą, rezervus ir įmokas į stabilizacijos fondą.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS 2018 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Susijusioms šalims išduotos/grąžintos paskolos ir priimti / grąžinti indėliai (likučiai gruodžio 31 d. ar pajamos/išlaidos per atitinkamus metus):

	2018	2017
Susijusioms šalims - kredito unijoms išduotos paskolos	25 903	11 781
Iš susijusių šalių - kredito unijų priimti terminuoti indėliai	38 553	33 028
Iš susijusių šalių - kredito unijų priimti indėliai iki pareikalavimo	59 454	63 289
Iš susijusių šalių - kredito unijų priimti indėliai į likvidumo palaikymo rezervą	5 613	3 450
Iš susijusių šalių - kredito unijų gautos palūkanų pajamos	415	303
Susijusioms šalims - kredito unijoms sumokėtos palūkanų sąnaudos	108	152
Iš susijusių šalių - kredito unijų gautos kitos pajamos	1 439	750
Susijusios šalies – patronuojamosios įmonės suteiktos paslaugos	2	-
Susijusiai šaliai – patronuojamajai įmonei mokėtinos sumos	2	-

28 PASTABA ĮSTATYMŲ ATITIKIMAS

LCKU Lietuvos banko reikalavimu privalo vykdyti kapitalo pakankamumo, padengimo likvidžiuoju turtu, maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui, didelių paskolų ir atviros užsienio valiutų pozicijos normatyvus. 2018 m. ir 2017 m. gruodžio 31 d. LCKU atitiko visus šiuos privalomus reikalavimus.

29 PASTABA NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 5 po ataskaitinių mokesčių metų iš eilės einančius metus patikrinti buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. LCKU vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

2018 m. gruodžio 31 d. LCKU valdybos sprendimu paskirtų, bet dar neišmokėtų paskolų suma sudarė 3 425 tūkst. EUR (2017 m. gruodžio 31 d. – 1 807 tūkst. EUR).

2017 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. LCKU buvo atsakove Vilniaus apygardos teismo nagrinėjamoje civilinėje byloje (ieškovė bankrutuojanti kredito unija „Vilniaus taupomoji kasa“) dėl 102 456,44 EUR ieškinio ir 6 proc. metinių palūkanų bei bylinėjimosi išlaidų priteisimo. LCKU vadovybė nesitiki patirtį nuostolių dėl bylos baigties, todėl jokie su tuo susiję atidėjiniai nebuvo formuojami.

30 PASTABA ĮVYKIAI PO FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITOS DIENOS

Lietuvos bankas 2018 m. spalio 8 d. – lapkričio 9 d. atliko LCKU inspektavimą. Atsižvelgiant į inspektavimo rezultatus, Lietuvos banko Valdybos posėdyje, vykusiame 2019 m. vasario 14 d., LCKU buvo paskirta poveikio priemonė - įspėjimas. Ataskaitų išleidimo dieną LCKU jau buvo pašalinusi didžiąją dalį inspektavimo metu nustatytų veiklos trūkumų.

Kitų įvykių, kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms, nebuvo.